

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 10. JANUARJA 1980

ŠTEVILKA: 1 • LETO: XXIX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

LETA 1980 NE PRIČAKUJEMO Z VELIKIM OPTIMIZMOM

Marsikdo se bo vprašal, zakaj pesimizem že ob vstopu v novo leto. Ali se nismo dobro in zavestno pripravili na vse ukrepe, ki nas letos čakajo? Da in ne bi bil natančen odgovor. Mi v nabavi še nismo bili nikdar tako nerazpoloženi kot prav ob letošnjem startu. Če hočemo pojasniti sedanje stanje, se moramo pač ozreti na zadnje četrletje leta, ki je že za nami. To obdobje je ključna podoba in primer, kako smo jugoslovansko tržišče osiomašili, in da velja za boljše, če imaš blago zase, kot če ga prodaš. Promet s surovinami in polproizvodi je zastal, cene rastejo, kot da smo na borzi dragih kovin.

Od načrtovanih 11.000 ton slabov v četrtem tromesečju nam jih je Smederevo dobavilo le 2000 ton, letni zaostanek znaša 24.000 ton, kar v odstotkih pomeni, da so izpopolnili pogodbo le s 46 % letne količine (pogodba 45.000 ton). Zenica je postala 5.000 ton žice manj od pogodbenih količin in je več kot tretjino v minusu. Podobno bi lahko ugotovili pri belem surovem železu. MK Smederevo nam je dobavil le 32.000 ton namesto 50.000 ton.

Pesimizem, ki nas spremlja prve dni letošnjega leta, je torej »opravičen«. Če smo hoteli obratovati zadnje dneve decembra na plavžih, smo si morali od Matrežarj sposoditi

10.000 ton koksa; naša obveza je, da ga vrnemo do 15. marca na skladišče materialnih rezerv. Vendar proizvajalci koksa še nimajo zagotovljenih deviznih sredstev za uvoz premoga za koksiranje, slovenske železarne pa so odbile zahtevo koksarn, da bi dale lastne devize za premog za koksiranje, ker jih nimajo. Če bi popustili pri njih, bi enako zahtevo postavili tudi Brodospas, Smederevo, Petrol in ostali.

(Nadaljevanje na 2. strani)

PREDLOG PROGRAMA DELA REPUBLIŠKEGA SVETA ZSS ZA LETO 1980

V zadnji decembrski številki Delavske enotnosti je bil v Sindikalnem poročevalcu objavljen predlog programa dela republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za leto 1980. Občinski sveti in mestni svet zveze sindikatov, medobčinski sveti zveze sindikatov in republiški odbori sindikatov dejavnosti morajo na svojih sejah do 20. januarja oblikovati svoje predloge za dopolnitev programa in uskladičiti svoje naloge s programom republiškega sveta ZSS. Osnovne organizacije, sindikalne konference v TOZD, konference osnovnih organizacij zveze sindikatov v delovnih organizacijah in koordinacijski odbori sindikata v SOZD pa morajo pri programiranju svojega dela upoštevati predlog programa dela RS ZSS za leto 1980 kot skupno politično usmeritev zveze sindikatov ter na tej podlagi na občinskih zbiorih oziroma konstitutivnih sejah sprejeti svoje programe.

(Nadaljevanje na 3. strani)

LE S SKUPNIMI NAPORI K USPEHU

V 192. členu samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo železarna Jesenice smo napisali, da so TOZD sporazumne, da bodo v primeru nepredvidenih težav, ki bi nastopile v času poslovanja, skupno reševale kadrovske probleme. V smislu zakona o združenem delu je tako sodelovanje nujno potrebno tudi na drugih področjih kot, na primer, na področju združevanja sredstev, planiranja, proizvodne usklajenosti...

Zakon o delovnih razmerjih je sledil taki opredelitvi neposredne povezanosti TOZD v okviru delovne organizacije, zato je v svoji vsebini tudi s področja delovno-pravnih razmerij odprl možnosti medseboj-

nega sodelovanja pri kadrovanju, razporejanju, nagrajevanju, izobraževanju, solidarnosti in podobno s pogojem, da delavci v svojih samoupravnih aktih to tudi opredelijo.

(Nadaljevanje na 3. strani)

PRIZNANJE DVEMA PRIZADEVNIMA VZDRŽEVALCEMA

Danes bomo spet predstavili sodelavca, ki sta za svoje delo dobila priznanje v obliki denarne nagrade. Tokrat sta to vzdrževalca Peter Gasar in Marjan Bernard iz TOZD Žebljarna. Odbor za gospodarstvo TOZD Žebljarna ju je nagradil za izredno prizadevnost in hitro ukrepanje pri popravilu žebljarskega stroja THA 22/50 in za uspešna dela na novi pakirni napravi Dopak.

Žebljarski stroj THA 22/50 je češke izdelave, uporablja pa se za proizvodnjo žičnikov. V proizvodnji je bil vključen lani spomladi. Ko je prišlo do okvare, so nastale težave zaradi rezervnih delov in pomanjkljivih navodil za remonte, saj je to prvi stroj tega tipa v Žebljarni in pri remontnih delih z njim ni imel nihče pravih izkušenj. Kljub temu sta se okvari posvetila in to največ v prostem času. Stroj sta razstavila, montirala varovalno podlogo, ki je prej ni bilo, preprečuje pa, da žičniki pridejo v amortizer. Zamenjala sta ležaje in opravila več drugih del. Stroj je sicer še pod garancijo in je bil tudi reklamiran. Popravila sta ga prej, kot bi uspelo monterjem českoslovaške firme priti in okvaro odpraviti.

Dopak je naprava, ki pakira žičnike v embalažo od 22–25 kg. Montirali pa so jo maja lani. S postavitvijo te naprave je odpadlo težko delo delavcev, zlasti žensk v pakirnici, za katerega pravijo da je bilo eno najtežjih v celi Železarni. Ob vsaki večji okvari na Dopaku morajo preiti na stari način dela. To pa je zelo naporno, pa tudi počasnejše gre, tako da delo v adjustaži zaostaja za onim v proizvodnji.

Na Dopak pakirni napravi sta Peter Gasar in Marjan Bernard skupaj s še nekaterimi sodelavci izvedla več manjših izboljšav. Pri tem sta jima, kot pravita, največ pomagala z nasveti in navodili sodelavca Černič Ivan, delovodja vzdrževanja

(Nadaljevanje na 2. strani)

SPRIČEVALA ZA PRVO GENERACIJO DELAVCEV ŽELEZARNE NA ŠMD

Misel, kako pomagati delavcem do boljše, poglobljene in učinkovitejšje strokovne izobrazbe, je že dalj časa zaposlovala strokovnjake v naši železarni. V razgovorih smo največkrat slišali, da našim delavcem v obratu, pri strojih, pri različnih delih in opravilih manjka temeljita strokovna usposobljenost.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sodelavca Peter Gasar in Marjan Bernard, ki sta bila nagrajena za dobro opravljeno delo (SK)

VSAK DAN MORAMO MISLITI TUDI NA JUTRI

V sedanjem izredno razburkanem svetu, ko smo znova na pragu hladne vojne med velesilami, ko različni stresi in gospodarske težave v svetu puščajo brez kruha na desetisoče delavcev, bi morali nenehno imeti pred očmi svoj in naš skupni jutri, jutri naših otrok in potomcev. Prav gotovo vse to že in bo še bolj vplivalo tudi na naš gospodarski položaj, ki se razen tega spoprijema tudi z množico lastnih, notranjih težav. Težav, ki niso nepremostljive, težav, ki se največkrat povezujejo z našo lastno neogovornostjo do dela, nedisciplino, lagodnostjo, neizkoriščenostjo delovnih naprav, pretirano potrošnjo, nizko produktivnostjo dela in podobno.

Ničesar od vsega tega nam ni tuje. O vsem tem se pogovarjamo že meseca in meseca, opozarjamo na negativne posledice in sprejemamo množico sklepov in zaključkov. Žal pa se stvari preprosto premikajo na bolje, kar pa se nam lahko vsak naslednji dan krepko maščuje. Seveda bi bilo vse to posploševati na vse delavce in vse temeljne organizacije povsem napačno, saj nam mnogi delavci in temeljne organizacije dokazujejo tudi obratno — dobre, celo rekordne dosežke, izredno prizadevanja, s katerimi bomo premostili svoje slabosti in vse tisto, kar nam prinaša gospodarska situacija v svetu.

Nek bralec Železarja sprašuje, kako je mogoče, da delavec, ki stanuje v samskem domu »novi blok« že dve leti redno prihaja k nočni izmeni ob treh ali štirih zjutraj iz nekega jeseniškega obrata k nočnemu počitku, ne da bi zaradi tega kdo ukrepal. Najbrž na dopoldanski in popoldanski izmeni dela isto, le da njegova pot zavije še kam drugam. Že dve leti ga nihče ni »prijel«, a če bi ga že prvi mesec, verjetno tega ne bi več počel. Verjetno ni edini. To je tipično izkoriščenje svojih sodelavcev, pa tudi dobesedno kraja skupno ustvarjenega dohodka. Pa vendar zaradi tega še nikomur ni bil izrečen ukrep prenehanja delovnega razmerja!

To je le en konkretni primer, lahko pa bi jih navedli še mnogo za vsa področja naših slabosti, navedenih v uvodu. Vendar se bomo z vsem tem morali konkretno in neusmiljeno spoprijeti, saj to sodi v naša skupna stabilizacijska prizadevanja, s katerimi bomo premostili svoje slabosti in vse tisto, kar nam prinaša gospodarska situacija v svetu.

Resnično bomo morali vsi bolj odgovorno gledati na sleherni jutrišnji dan, kajti odvisen je od danes in zato bomo morali vsak dan biti bitko za uresničevanje sprejetih družbenih planov, kar pa pomeni stalno prizadevanje za višjo produktivnost dela ob spodbujanju inovacijske in ustvarjalne dejavnosti, optimalno izkoriščenje delovnih naprav in delovnega časa, tehnološko disciplino in štednjo na vsakem koraku, ob odgovornejšem uresničevanju dohodkovnih odnosov in v okviru tega delitve osebnega dohodka po delu in rezultatih dela, kot največje spodbude za doseganje vseh teh ciljev.

V vsej dosednji praksi smo v okviru samoupravnega dogovarjanja in odločanja premagovali mnoge težave, tako objektivne kot subjektivne, in prav gotovo bomo uspešno premagali tudi te. Toda zagrabiti bo treba tako, kot železarji znamo in smo v preteklosti že mnogokrat dokazali.

PROBLEM BOLEZENSKA ODSOTNOSTI Z VIDIKA EKSTREMNIH SKUPIN

Izostajanje z dela zaradi bolezni ali tako imenovana bolezenska odsotnost je in še vedno ostaja velika skrb delovnih organizacij. O tem se lahko prepričamo na vsakem koraku: bodisi da spremljamo ciklična nihanja tega pojava v naši delovni organizaciji, bodisi da pogledamo, kako je s tem pri drugih ali pa če le razgrnemo dnevno časopisje — tudi tu bomo našli na prispevke, ki obravnavajo to obliko odsotnosti in iščejo možne vzroke in »dobre« ukrepe za zniževanje ponekod prav zastrašujoče visokih odstotkov takega načina izostajanja.

Tem pojavom posvečamo še posebno pozornost in skrb zato, ker ne govorimo o zdravstvenem stanju delavcev, pač pa zrcalijo oziroma so ogledalo razmer v delovni organizaciji in njenem širšem torej tudi zunanjem okolju. Bolezenska odsot-

nost je torej v precejšnji meri pokazatelj družbeno-ekonomskih pojavov in slabega prilagajanja delavcev delovnemu procesu. Povezana je z delavčevimi stališči do dela in delov-

(Nadaljevanje na 8. strani)

LETA 1980 NE PRIČAKUJEMO Z VELIKIM OPTIMIZMOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

V novo leto vstopamo z zaskrbljenostjo tudi zaradi tega, ker nimamo pogodb za osnovne surovine in repromaterial, kot so ruda, koks, belo surovo železo, mazut, ognje-vzdržni materiali, če naštejemo samo glavne. To je sploh prvi primer v povojni nabavi železarne, da nam ob startu manjka toliko materialov. V teku so akcije na osnovi skupnega nastopa Slovenskih železarn ali posamezne železarne. O nastalih težavah bomo obvestili Gospodarsko zbornico SRS, republike in zvezne sekretariate, odvisno od teže problemov. Ker so skoraj vse težave premostljive, kadar se posamezniki podredijo teamskemu delu, lahko upamo, da bomo v akcijah uspešni. S skupnimi naporami moramo preprečiti dobavitelje, da odstopijo od stališč, ki jih trenutno imajo, ko nam nočejo dati surovin oz. podpisati pogodb. Preko republiške samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino moramo doseči dogovor med republikami, da deviz za reprodukcijo ne morejo zahtevati od nas, ker so bile razdeljene po republikah.

Trenutno imamo toliko surovin in repromaterial, da lahko delamo. Najkritičnejše je pri belem surovem železu, ko ob slabem delu plavžev nimamo niti tone grodja na zalogi. Uvoz ni rešitev, pa vendar bomo morali povsod tam, kjer nam domačih surovin manjka, pomisliti tudi na ta način nabave. Prizadevali si bomo, da jih pridobimo iz dežel s klirinškim načinom plačevanja. Kljub vsemu velja le eno: skupna kasa ima omejene možnosti, zato nam verjetno država ne bo mogla vedno priskrbeti denarja. Tolikokrat proklamirano napotilo, da moramo iskati notranje rezerve, bo v letu 1980 še kako potrebno. Če nič drugega, moramo ob zmanjšani količini izdelati dobro jeklo in ga predelati s čim boljšim izplenom v potrebne

polfabrikate, če hočemo obdržati ugled podjetja, ki hoče in tudi zmore prebroditi trenutno krizo. Nikakor ne poskušajmo najbolj kritičnih besed zmeraj vreči na nabavo, ki je odgovorna za preskrbo, kajti tudi ti delavci so le posamezni členi v verigi predpisov, možnosti in hotenj. Verjemite ali ne, tudi mi bi se radi ob začetku leta pohvalili tako kot pro-

daja, ki je plasirala že skoraj vso proizvodnjo, pa se ne moremo. Dela pa je zaradi tega še veliko več, kot če bi že imeli vse pogodbe sklenjene. Informacijo posredujemo zaradi pravilne obveščenosti: najmanj pa je bila napisana z namenom, da bi posamezniki skušali to tolmačiti takole: nikar ne hitimo delati, saj nam bo zmanjkalo surovin. Trenutno krizo bomo zanesljivo uspešno prebrodili, saj nekateri znaki kažejo na to, kljub temu, da brez občasnih zastojev najbrž ne bo šlo.

Nabavni sektor

PRIZNANJE DVEMA PRIZADEVNIMA VZDRŽEVALCEMA

(Nadaljevanje s 1. strani)

v Žebljarni in Silvo Kapus iz elektrovzdrževanja.

Izdelala sta novi nosilec za fino doziranje, stari se je zelo lomil, tako da je prihajalo do zastojev. Sedaj dela nemoteno. Zamenjala sta navadne vijake s stebelnimi na vibratorju, kjer je tudi prihajalo do lomov. Izdelala sta napeljava za mazanje vibratorja. Po načrtu sodelavcev sta izdelala in montirala ravnalno zvezdo. To je le nekaj izboljšav, s katerimi se je zmanjšalo število zastojev, kar znatno vpliva na celotno proizvodnjo v TOZD Žebljarni.

Peter Gasar je poročen, z družino živi na Jesenicah. Deset let je delal kot vzdrževalec v TOZD Žebljarni. Nazadnje je bil skupinovodja. Sedaj ko je z reorganizacijo v Žebljarni nastal nov oddelek — orodjarna, je tu postal delovodja. Oddelek je nastal zaradi bolj organiziranega in bolj smotrnega dela orodjarjev. Skrbi za rezervno orodje pri strojih za izdelavo žičnikov. To so razne matrice, noži, udarni trni, ohišja... Pri tem so mu, kot pravi, v veliko oporo sodelavci orodjarji. Vprašam ga za motiv, da sta se temu delu tako po-

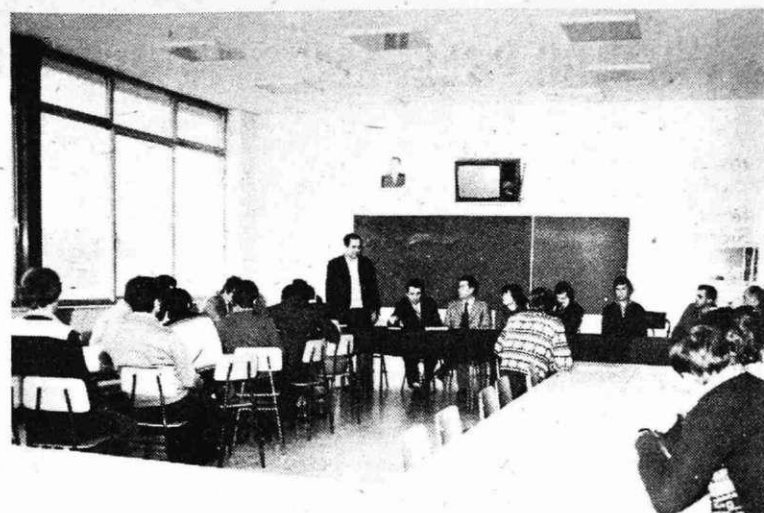
svetila. Pove, da imata z Marjanom pač največ izkušenj pri vzdrževanju žebljarskih strojev in tako so jima zaupali delo na njih. »Ko pa se dela enkrat lotiš, ga moraš izpeljati do konca.«

Marjan Bernard je doma iz Vrbe. Sedaj živi na Jesenicah. Je samski. Že 23 let dela v Železarni. Vseskozi je vzdrževalec v Žebljarni. Po stažu je najstarejši med vzdrževalci. Opravlja dela ključavničarja — specialista. To so vsa zahtevnejša strojna vzdrževalna dela po vsej Žebljarni. Pravi, da ima veliko izkušenj in da je odgovoren in zanesljiv pri delu. Zastavim mu podobno vprašanje kot Petru: »Kako to, da sta se temu delu tako posvetila.«

»To je pač moje delo, pa tudi nove stvari v obratu me zanimajo,« mi odgovori. Tako mimogrede pove, da je delo zaradi ropota precej oteženo. Opazil sem, da veliko raje govorita o Žebljarni in o žebljarskih strojih kot o sebi, zato odneham.

To sta torej še dva sodelavca, ki sta za svoje dobro in vestno delo dobila priznanje. Naredila sta več kot sta morala, več kot je to nujno potrebno za plačo, ki jo dobita vsak mesec, zato smo prepričani, da je nagrada prišla v prave roke. Kaže, da se tak način nagrajevanja vse bolj uveljavlja. Prihajajo novice, da se delavski sveti v ostalih TOZD tudi vedno pogostje odločajo za tak način izrekanja priznanj zaslužnim delavcem, kar je spodbudno. Saj je tistega, ki je vložil več dela, znanja, časa... treba tudi bolje plačati. Je pa to tudi stimulacija, moralna spodbuda za nadaljnje delo. Sedaj, ko vedno bolj odločno poudarjamo, da se vedno večjim gospodarskim težavam moramo upreti z boljšim delom in gospodarjenjem, je to nedvomno eden od načinov za doseg tega cilja.

db

Podelitev spričeval prvim delavcem Železarne, ki so ob delu zaključili šolo za metalurške delavce (Foto Drago Fon)

DELEGAT IMA BESEDO

»Na dnevnem redu delavskega sveta je preveč formalnosti, na katere delegati ne moremo vplivati. Razni sporazumi z bankami in poslovnimi združenji, na primer. To je preveč pravniško, s čimer se ukvarjajo za to plačani, mi nismo s tem dovolj seznanjeni, pa tudi če bi bili, mislim, da ne bi mogli vplivati na spremembe. Premalo pa posvetimo pozornosti drobnim problemom delavcev. Vedno padejo na konec dnevnega reda, ko se že vsi presedamo po stoli.«

Tako misli Marjan Milatovič, elektroinstalater v elektroremontni delavnici na Jesenicah, delegat delavskega sveta TOZD Remontne delavnice v prvem mandatsnem obdobju. Pri 27 letih pa to ni njegova prva delegatska funkcija, saj je bil član delavskega sveta tudi v delovni organizaciji ELMONT na Bledu, od koder se je pred tremi leti preselil na Jesenice in zaposlil v Železarni.

Težko sem ga ujel v delavnici, saj dela na terenu. Ko pa sva se našla, je bil precej pripravljen naglas razmišljati o svoji vlogi delegata in o politiki »svojega« delavskega sveta. Odbor sindikalne grupe v RTA, ki spada v to TOZD, je dal delavskemu svetu predlog, naj se uvede načelo, da delegati po prejemu vabila za sestanek delavskega sveta priloženo gradivo proučijo in se o njem pred sestankom v delovni skupini pomenijo. Kako so to realizirali v njihovi delovni skupini, sem ga najprej vprašal.

Ravno te dni, že letos, smo se na rednem sestanku delovne skupine dogovorili. Saj to je pravilno, samo ne vem, če bo vedno izvedljivo. Poskušali bomo pač obvezno gradivo in našo tekočo problematiko terminsko uskladiti z gradivom delavskega sveta, ki bi ga jaz obrazložil. Vodja delovne skupine mi je obljubil, da me bo v tem podprl. Gradivo zadnje

čase prihaja dovolj zgodaj, tako da po mojem ne bo težav.

Kako pa je bilo do zdaj?

Več ali manj smo se o tem, kar je bilo sklenjenega na delavskem svetu, v delavnici pogovorili. Povedal sem, kar sem pač vedel, seveda tistim, ki jih je to zanimalo. Zapisnike pa redno dam na oglasno desko in jih lahko vsak prebere.

Ce sodim po tem, se pa pred sestankom niste dogovarjali, to pomeni, da nisi vedel za mnenje ostalih v skupini in si glasoval po osebnem občutku.

Že res, toda med seboj se dobro poznamo. Kakšno je splošno mnenje v delavnici, se hitro sliši in mislim, da nisem dvignil roke za nekaj, kar je bilo proti mnenju sodelavcev.

Pogosto dvigaš roko? Ali postavljaš delegatska vprašanja?

Včasih se tudi vzdržim. Kot sem že rekel, kakšnih zadev tudi ne poznam. Kakšnih posebnih delegatskih vprašanj doslej nisem postavljal, v razprave pa dosti posegam.

Kaj sodiš o svojem delavskem svetu? Ste delegati zgolj dvigovalci rok, ali ste dejanski oblikovalci vsega, kar pride v zapisnik?

Ne vem, kako je drugje, za naš delavski svet pa mislim, da je zelo aktiven v razpravah. Vodja TOZD je nekoč pripomnil, da je bil že deležen opazk »od zgoraj«, češ da pri nas ne more nobena stvar »gladko skozi«.

Ali sodi k temu tudi v vaši TOZD neuspeh referendum o dodatnem financiranju športne in kulturne dejavnosti?

Sam sem glasoval »za«. Bil sem aktiven športnik, pa vem, kakšne težave so z izredno plačanimi dopusti. Nikakor ne morem reči, da je bilo krivo slabo tolmačenje in informiranje. Naši ljudje prav dobro vedo, za kaj gre in imajo o tem pač svoje miselnje. Če bo še en referendum, ne verjamem, če bo uspel!

Te funkcija delegata obremenjuje na delovnem mestu?

Niti ne. Delovne naloge moram pač opraviti. Je pa res, da sem že večkrat nesel gradivo za delavski svet domov prebrat. Delavnik mi pač poteka na terenu, kadar pa sem v garderobi ali delavnici med sodelavci, se težko zberem, da bi v miru prebral in premislil.

Na nek način si delavski svet že pohvalil. Kot je zapisano v uvodu, pa imaš tudi nekaj pripomb. Lahko to pojasniš s konkretnim primerom?

Če pomislim kar na zadnjo sejo, na kateri smo obravnavali pritožbe mladincev iz elektrožerjavnega oddelka. Beneficiran staž bi po njihovem moral pripadati tudi mlajšim, oziroma tistim z nižjimi plačilnimi skupinami, saj delajo pod enakimi pogoji kot njihovi starejši kolegi. To je bilo seveda na koncu, pod točko razno. Nekdo od vodilnih je razpravo prekinil z lakonično pripombo, naj »ne bezamo« v to, da ne bomo izgubili še tega, kar imamo. To ni pošteno. Kdor se boji, da bo beneficiran staž izgubil, od njega ni upravičen ali z drugimi besedami, zakon o beneficiranem stažu naj velja za vse enako!

Te še kaj teži?

Če že vprašam, pa kar naravnost povem: mislim, da sistem normiranja za kataloge delovnih opravil za nas vzdrževalce ne bo uporaben. Ogromno dela, kupi papirjev, ko pa bo delo na remontu, bomo naredili tisto, kar bo pokazalo delo, ne pa tisto, kar bo na papirjih določeno.

Odšel je na teren. Zdelo se mi je, da je rad povedal tisto, kar je imel v mislih. Čeprav sem se pogovarjal z njim povsem naključno, se mi je zdelo, da je bil odkrit in prijeten sogovornik.

SKLEPI IN STALIŠČA SPREJETA NA OBČNEM ZBORU AKTIVA ZB NOV ŽELEZARNE, 20. DECEMBRA 1979

I.

Aktiv, odbor aktiva, poverjeniki in borci NOV — delavci TOZD in delovnih skupnosti železarne Jesenice, bomo delovali v okviru vsebinskih zasnov, izraženih v poslovniku za delo aktiva ZB NOV železarne Jesenice.

II.

Delovanje delavcev, nekdanjih borcev NOV, bomo usklajevali z delovanjem ostalih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v Železarni.

III.

Udeleževali se bomo vseh družbenopolitičnih manifestacij, srečanj in drugih pomembnejših akcij, ki imajo izreden pomen pri ohranjanju in prenašanju revolucionarnih tradicij in moralnih vrednot naše revolucije na mlajše rodove. V ospredju naše aktivnosti bo še nadaljnja krepitev bratstva in enotnosti naših narodov, tovarištva, medsebojne solidarnosti, socialistične zavesti in socialističnih demokratičnih odnosov s ciljem nadaljnjega kvalitetnega razvoja naše socialistične samoupravne družbe.

IV.

Odločno se bomo borili in se uprli kakršnimkoli poskusom protisocialističnega delovanja ali izkrivljanja resnice o naši revoluciji.

V.

Skrbeli bomo za kontinuirano usposabljanje in aktivno udeležbo delavcev, nekdanjih borcev NOV, v procesu ljudske obrambe in družbene samozaščite.

VI.

Delavci — nekdanji borci narodnoosvobodilne vojske in socialistične revolucije, bomo tako kot v času borbe tudi danes v prvih vrstah pri uresničevanju svojih delovnih nalog in opravil v TOZD in delovnih skupnostih ter odgovorno in zglede delovali pri krepitevi socialističnih družbenoekonomskih odnosov in delegatskega sistema.

VII.

Podpirali bomo prizadevanja aktiva ZB NOV SOZD Slovenske vojske in drugih za nadaljnje urejanje in ustrezno rešitev poenotenja osnovnih pravic mladoletnih borcev in bork.

VIII.

Nadaljevali bomo z akcijo za postavitve spomenika delavskemu gibanju — revoluciji, revolucionarnemu delu borcev železarjev — narodnim herojem in ohranitev ter ureditev spominskih obeležij v Železarni. Spodbujali bomo zbiranje zgodovinskega gradiva iz naše revolucije. Za spomenik predlagamo lokacijo ob Delavskem domu na Jesenicah.

IX.

Skrbeli bomo, da se delavcem — borcev NOV in aktivistom narodnoosvobodilne borbe, za njihovo aktivnost in prizadevanja podelijo ustrezna družbena priznanja.

X.

Tudi v naprej si bomo prizadevali ustrezno reševati zdravstvene, zobozdravstvene, socialne in druge probleme delavcev — borcev in aktivistov NOV.

AKTIV ZB NOV ŽELEZARNE
Komisija za sklepe

SPRIČEVALA ZA PRVO GENERACIJO DELAVCEV ŽELEZARNE NA ŠMD

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na podlagi in ob podpori delavcev kadrovskega sektorja Železarne smo na oddelku za izobraževanje odraslih organizirali enoletno šolo za metalurške delavce, ki so zaposleni v Železarni. Zavzeto smo se lotili izdelave programa. Prijavljenih kandidatov je bilo 51 in so bili iz različnih tehnoloških področij dela oziroma obratov: topilci, jeklarji, vroče valjavci, hladno valjavci, žičarji, žebjarji, profilarji in delavci iz jeklovleka.

Zaradi tega smo program razdelili v dva dela. Prvi — osnovni del, ki so ga poslušali vsi kandidati in drugi — strokovni del, ki je bil sestavljen iz posameznih vej tehnologije za vsako skupino kandidatov posebej. V novembru 1978 so stekla predavanja in led je bil prebit. Med letom so se obdobja zadovoljstva in kritičnih trenutkov večkrat menjavala. Slušateljem je tu in tam tudi zmanjkovalo »sape«, saj so nastopile hude časovne obremenitve. To so odrasli ljudje, nekateri z družinami, drugi iz oddaljenih krajev. Zmanjkovalo jim je časa, preneka-terim tudi volje. Obremenitev je bila huda: delo, šola, družina.

Zaradi dobro izbranih predavateljev so se takšna črna obdobja med letom stalno zjasnila. Predavatelji-strokovnjaki so poleg rednih predavanj spodbujali prav vsakega posameznika in mu z osebnim in razumevajočim pristopom dvigali voljo in pomagali reševati probleme. Večkrat je voz na klanec zaškripal in takrat smo morali prav vsi v ojnice, da smo prispeli do želenega konca — do slovesne razdelitve spričeval. Zavzetost slušateljev in predavateljev se je pokazala kot dobro naložena investicija in uspeh ni izostal.

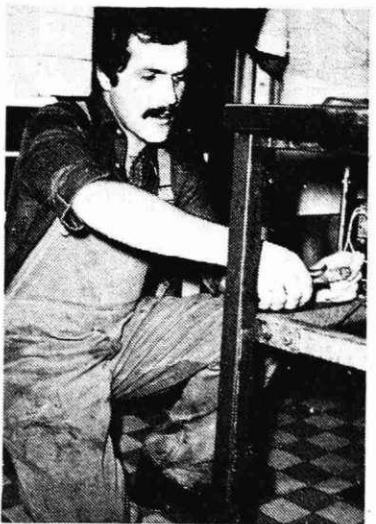
Marjan Jamar in Safet Imamović sta šolo izdelala z odličnim uspehom. Zlatko Avguštin, Janez Emeršič, Mujaga Haskič, Janko Kenda, Ilija Kešina, Nikola Mijatović, Hussein Mujčić, Andrej Štefelin in Fe-

rid Zukić s prav dobrim uspehom, Izet Behaderović, Ivo Buganik, Milan Čopić, Drago Filipaj, Safet Mujčić, Fehim Medić, Srećko Nemeček, Janez Pezdernik, Srećko Rudolf, Ramiz Rekić in Peter Tavčar pa z dobrim uspehom. Nekaterim je ostalo še nekaj izpitov, ki jih bodo opravili v naslednjem roku.

Ta uspeh je sicer le del celotnega uspeha, kajti doseženo znanje in uspeh v šoli dobiva svoj končni pomen v praksi pri boljšem in hitrejšem delu.

Slušateljem in predavateljem izrekamo priznanje za skupno dobro opravljeno delo. Posebno slušateljem želimo srečo pri delovnih opravilih v TOZD, kjer bodo pridobljeno znanje najbolje uporabili.

Ivo Borštnik, ŽIC — oddelek
za izobraževanje odraslih

Marjan Milatovič (SK)

PREDLOG PROGRAMA DELA REPUBLIŠKEGA SVETA ZSS ZA LETO 1980

(Nadaljevanje s 1. strani)

V uvodu predloga programa dela republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za leto 1980 je poudarjeno, da predlog izhaja iz nalog sprejetih na 9. kongresu ZSS, 8. kongresu ZSJ in na prvi konferenci Zveze sindikatov Slovenije. Se posebej pa so v programu poudarjene tiste naloge, ki izhajajo iz aktualne družbene problematike, zlasti pa iz nalog, ki so opredeljene v resoluciji o politiki uresničevanja družbenega plana SFRJ in SRS za obdobje 1976–1980 v letu 1980 ter zahtevajo družbeno aktivnost organizacij in organov zveze sindikatov. Uresničevanje teh nalog pa bo republiški svet ZSS usklajeval z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in organi v SR Sloveniji ter v Zvezi sindikatov Jugoslavije.

Kakor je že poudarjeno v uvodu, je predlog programa republiškega sveta ZSS obenem izhodišče za programiranje nalog v vseh organizacijah in organih zveze sindikatov, ki pa pri svojem programiranju seveda morajo izhajati iz potreb in interesov delavcev v temeljnih organizacijah in drugih organizacijah združenega dela ter v krajevnih in družbenopolitičnih skupnostih.

Organizacije in organi zveze sindikatov morajo svoje programe dela zasnovati tako, da bodo k njihovu uresničevanju vključili čimveč število članstva. To mora prispevati k nadaljnji demokratizaciji odnosov v zvezi sindikatov, k utrjevanju samoupravnega položaja in odgovornosti delavcev, k uresničevanju politike gospodarske stabilizacije in družbenega planiranja ter k utrjevanju socialne varnosti delavcev.

Aktivnosti in naloge Zveze sindikatov Slovenije so v letu 1980 opredeljene takole:

AKCIJSKE NALOGE IN UVELJAVLJANJE DRUŽBENO EKONOMSKIH IN DRUŽBENOPOLITIČNIH ODNOSOV so opredeljene na:

- uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov,
- uveljavljanje družbenega planiranja in sprejemanje srednjeročnih planov za obdobje 1981–1985,
- spremljanje rezultatov gospodarnosti in smotrnosti delitve dohodka,
- uveljavljanje načela delitve po delu,
- vlogo sindikata pri krepitevi delegatskega sistema,
- zaposlovanje delavcev in produktivno izkoriščanje delovnega časa,
- ekonomske odnose s tujino,
- uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu,
- preskrbo prebivalstva in družbeno prehrano delavcev med delom,
- zdravstveno varstvo delavcev,
- vzgojo in izobraževanje delavcev,
- kulturno življenje delavcev,
- letni oddih delavcev,
- samoupravno obveščanje delavcev,
- tridesetletnico delavskega samoupravljanja,
- ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in
- mednarodno dejavnost.

NALOGE NA PODROČJU DOGRAJEVANJA SISTEMA SOCIALISTIČNIH SAMOUPRAVNIH DRUŽBENO EKONOMSKIH ODNOSOV se nanašajo na sodelovanje republiškega sveta zveze sindikatov pri oblikovanju in uveljavljanju novih sistemskih rešitev. Republiški svet bo z organiziranjem javnih razprav in z oblikovanjem svojih stališč posvetil posebno pozornost naslednjim vprašanjem:

- zakonu o razširjeni reprodukciji,
- zakonom s področja samoupravnih interesnih skupnosti, družbenih dejavnosti in gospodarskih dejavnosti posebnega družbenega pomena,
- zakonu o sistemu družbenega informiranja,
- zakonu o stanovanjskem gospodarstvu,
- spremembam in dopolnitvam pokojninskega sistema,
- zakonu o združevanju dela in sredstev med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami združenega dela,
- uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v komunalnem gospodarstvu,
- zakonu o zagotavljanju materialne in socialne varnosti delavcev,
- zakonu o javnih cestah,
- zakonu o elektrogospodarstvu.

DRUGE AKTIVNOSTI IN NALOGE zajemajo:

- analizo uveljavljanja svobodne menjave dela med delavci TOZD in delavci v delovnih skupnostih skupnih služb ter opredelitev stališč za nadaljnjo aktivnost na tem področju;

- analizo uveljavljanja samoupravnega delavskega nadzora in opredelitev nadaljnje aktivnosti osnovnih organizacij zveze sindikatov pri krepitevi vseh oblik delavske kontrole kot sestavine samoupravljanja delavcev;
- analizo in izmenjavo pozitivnih izkušenj na področju uveljavljanja delitve po delu v organizacijah združenega dela;
- zavzemanje, da se bodo inovacijski rezultati (osebni dohodki na podlagi inovacij) obravnavali v vseh razpravah o rezultatih poslovanja, zlasti pa še ob sprejemanju zaključnih računov. Pri tem se bo zveza sindikatov zavzemala za uresničevanje delitve po delu in rezultatih dela tudi na podlagi inovacij – to je za materialno stimulacijo v obliki posebnega nadomestila, ki ga odvisno od prispevka inovacij k dohodku prejme inovator, pa tudi za različne oblike moralne spodbude in priznanj avtorjem inovacij in drugim delavcem, ki so s svojim sodelovanjem bistveno pripomogli k uveljavljanju inovacijske dejavnosti;
- oceno uveljavljanja združevanja dela in sredstev med proizvodnimi organizacijami združenega dela ter organizacijami združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev;
- oblikovanje stališč o nadaljnjem zmanjševanju nočnega dela žensk ter izboljševanju delovnih razmer v nočni izmeni v tistih dejavnostih, kjer bo to delo še obstajalo zaradi specifičnosti delovnega procesa;
- sodelovanje pri oblikovanju enotne in celovite socialne politike ter uveljavljanje samoupravnih interesnih skupnosti socialnega varstva;
- nadaljevanje aktivnosti na področju stanovanjskega gospodarstva;
- analizo o participaciji za zdravstvene storitve in oblikovanje stališč za uveljavljanje posameznih prispevkov;
- revizijo družbenega dogovora o načelih ter kriterijih in osnovah po-

stopka za določanje delovnih mest, na katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem ter revizijo družbenega dogovora o seznamu poklicnih bolezni;

- sodelovanje pri sprejemanju in uveljavljanju družbenega dogovora o enotnih temeljih za klasifikacijo poklicev in strokovne usposobljenosti ter družbenega dogovora o organiziranju vzgoje in izobraževanja državljanov SFRJ na začasnem delu v tujini;
- analizo uveljavljanja oblik, metod ter vsebine dela občinskih svetov zveze sindikatov in republiških odborov sindikatov dejavnosti;
- nadaljevanje z aktivnostjo na področju obujanja tradicij delavskega gibanja in sodelovanje pri organiziranju praznovanja pomembnejših obletnic revolucionarnega gibanja.

OPERATIVNI NAČRT DELA REPUBLIŠKEGA SVETA ZSS IN PREDSEDSTVA ZA I. POLLETJE 1980:

Ta del programa opredeljuje konkretne naloge po mesecih za prvo polletje 1980, med drugim pa tudi sklic druge konference Zveze sindikatov Slovenije v letu 1980.

URESNIČEVANJE DELOVNEGA PROGRAMA: V tem delu programa je opredeljeno, da morajo do 31. januarja letos sprejeti svoje programe dela: sveti, odbori in komisije republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ter centri pri RS ZSS, republiški in občinski odbori sindikatov dejavnosti, občinski in medobčinski sveti zveze sindikatov, mestni svet ZSS Ljubljana, osnovne organizacije zveze sindikatov in sindikalne konference v TOZD. Do 28. februarja pa morajo svoje programe za leto 1980 sprejeti: konference osnovnih organizacij zveze sindikatov v delovnih organizacijah in koordinacijski odbori sindikata v sestavljenih organizacijah združenega dela.

V tem delu so tudi opredeljene odgovornosti pri uresničevanju delovnega programa.

V obratu družbene prehrane (SK)

LE S SKUPNIMI NAPORI K USPEHU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Če sledimo osnovnim pogojem, ki opredeljujejo možnosti ustanovitve delovne organizacije, vidimo, da so to predvsem skupni interesi, neposredno povezani s proizvodnim, oziroma tehnološkim delovnim procesom, procesom poslovanja oziroma skupnimi interesi pri doseganju skupnega rezultata v proizvodnji, za katero je bila ustanovljena.

Vse to nas obvezuje, da pričnemo tudi v Železarni to vprašanje drugače spoštovati.

Nimam namena obravnavati medsebojnega sodelovanja in usklajevanja težav na področju izpolnjevanja proizvodnih nalog, ker imamo za to v Železarni druge odgovorne delavce. Opredelil bi se zgolj na reševanje kadrovskih vprašanj, ki nas dnevno vse bolj obremenjujejo in nas silijo v to, da se tudi na področju kadrov pričnemo racionalno obnašati. Zapihanje v ozke kroge delovnih okolij celo v sami TOZD oziroma delovni skupnosti kaže, kako malo nam je mar doseganje čim boljših delovnih ter poslovnih rezultatov delovne organizacije kot celote, ampak smo že zadovoljni, da sami nimamo težav.

V zadnjem času je že prišlo do nekaterih začasnih ali stalnih preporazov delavcev na druga področja dela, kjer pomanjkanje delavcev otežuje normalno izvajanje delovnih nalog. Potrebno je omeniti, da se nekateri dovolj neprizadeto odzivajo potrebam, ki jih dana situacija narekuje. Če bomo hoteli v prihodnje vsaj kolikor toliko slediti ustalnim razmeram na trgu glede nabave surovin in polproizvodov in prodaji naših izdelkov, potem bomo

morali tudi na področje kadrov vnesti večjo fleksibilnost.

S takim reševanjem nimam namena opravičevati neizvajanja dolgoročnosti kadrovske politike, saj jo je ob takem pomanjkanju kadra nemogoče, vseeno pa mislim, da je potrebno pravočasno in odkrito informirati vse, ki kakorkoli sodelujejo v procesu planiranja in načrtovanja, da nas je za vse »želje« premalo in da je potrebno, da opravljamo le tisto, kar je v proizvodnem procesu neobhodno potrebno storiti, oz. da delamo le tisto, kar smo se do družbe obvezali in nam prinaša tudi tak dohodek, s katerim bomo lahko pokrili vse obveznosti, ki smo jih do družbe in posameznika sprejeli.

Potrebe po kadrih za prihodnje leto so velike in jih je v današnjih razmerah tudi s skupnimi napori nemogoče pokriti. Kadrovski viri so praktično izčrpani ali pa so zelo kratkoročni. Nestanitvene možnosti v samskih domovih so minimalne, družinskih stanovanj ni, zahteve po izpolnjevanju minimalnih družbenih standardov za vse zaposlene delavce pa vedno bolj stopajo v ospredje.

Vse to narekuje, da bo v prihodnje še kako potrebno vsestransko medsebojno sodelovanje, če hočemo, da nas ne bo pretekel čas, kajti po toči zvoniti je prepozno!

Mogoče je v ekstremnem primeru vsaj tudi sprejemljivo, da je kakšen delavec v Železarni manj, poseben takšen, ki so mu skupni napori postranska stvar, samo da se ima sam »fletno«. Ne mislim, da je to vsesplošen pojav v Železarni, pa vendar je tudi ta prisoten, saj imam v mislih konkreten primer.

Z. M.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 14. 1.	BRANE ISKRA	IVAN MEŽIK
TOREK – 15. 1.	MIRKO ZUPAN	IVAN MOLAN
SREDA – 16. 1.	FRANC NEČIMER	SAŠO DOLINAR
ČETRTEK – 17. 1.	MARJAN ENDLIHER	DUŠAN BAK
PETEK – 18. 1.	JOŽE HRIBAR	KAREL POGAČAR
SOBOTA – 19. 1.	ALOJZ VARL	SAŠO KOŠIR
NEDELJA – 20. 1.	JOŽE PEZDIRNIK	PRIMOŽ ŽVAB

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5
v upravni zgradbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 14. do 19. januarja bodo obratovale obratne ambulante po naslednjem urniku:

Dopoldne: I. obratna ambulanta – dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta.
Popoldne: II. obratna ambulanta – dr. Vesna Zidar in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.
Dispanzer za borce: II. obratna ambulanta – dr. Vesna Zidar od 13.30 do 15.30.
Sobota, 19. januarja: II. obratna ambulanta – dr. Vesna Zidar in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.
Ordinacijski čas v ambulanti: dopoldne od 6.30 do 13. ure, popoldne od 13.30 do 20. ure.

ZOBNE AMBULANTE

Dopoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej;
za Železarno: torek, 15. januarja, od 13. do 19. ure,
za borce: četrtek, 17. januarja, od 13. do 19. ure.
Popoldne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražisar;
za Železarno: torek in četrtek, 15. in 17. januarja, od 7. do 13. ure.
Sobota, 19. januarja, samo dopoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.

DVIGNITE PORAČUN OD ZA LETO 1979

Obveščamo vse, ki so bili upravičeni do izplačila poročila osebnega dohodka v letu 1979, da ga dvignete v blagajni Železarne vsak delovni dan od 8.30 do 10.30. Do poročila, ki je bil pri obračunu osebnega dohodka 15. 12. 1979, so upravičeni tudi tisti delavci, ki so delali v Železarni v letu 1979 in v tem času bili tudi obračunani (upokojeni – odhod v JLA – ali pa so se zaposlili drugje in tisti, ki so delali v Železarni med počitnicami).

Jeseničane in okoličane prosimo, da denar dvignejo osebno v blagajni Železarne, ostale pa, da nam sporočijo naslov, da jim bomo denar poslali po pošti. Obveščamo tudi, da imamo v blagajni obveznice od posojila za ceste in prosimo vse, ki jih še niso prejeli, da jih dvignejo v naši blagajni.

Blagajna Železarne

DRUGO CEPLJENJE PROTI GRIPI

V dneh 14. in 15. januarja bodo zdravstveni delavci ZZZD Jesenice – TOZD Obratna ambulanta Železarne izvedli drugo zaščitno cepljenje proti gripi.

Cepljenje bo organizirano v rešilni postaji HVŽ in fizioterapiji, in sicer:

Na rešilni postaji HVŽ 14. januarja od 5. do 8. ure in od 21. do 23. ure.

Na fizioterapiji 14. in 15. januarja od 5. do 8. ure in od 21. do 23. ure.

Vsi tisti, ki so se prvič cepili v Obratni ambulanti, naj pridejo na drugo cepljenje na rešilno postajo ali fizioterapijo v navedenem času.

VABILO NA PREDAVANJE

DSIT in DRMIT vabita v torek, 15. januarja, ob 18. uri v spodnje prostore Kazine na predavanje:

SREDNEJROČNI RAZVOJNI PROGRAM ŽELEZARNE JESENICE.

Predavali bodo Boris Bregant, Franc Vičar in Janko Perne.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Družbena prehrana z dne 13. 12. 1979 in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela oz. naloge za določen čas (6 mesecev)
sobarica šifra 9206 D-2 4 kategorija 1 oseba

Pogoji: 6 razredov osnovne šole
Kandidatke naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovski sektor železarne Jesenice z oznako za TOZD Družbena prehrana.

Posebne prijavnice dobite pri kadrovskih ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

Na osnovi določil samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo ter sklepa delavskega sveta za komercialno finančne zadeve, z dne 25. 12. 1979

RAZPISUJEMO

dela oz. naloge
računovodja za TOZD Elektrode in TOZD Želbljarna 1 oseba

Za opravljanje navedenih del oz. nalog se zahteva:
– višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri in najmanj tri oziroma pet let uspešnega dela na finančno-računovodskem področju ter da ima kandidat družbeno politično in moralno etične kvalitete.

Mandat izbranega kandidata bo trajal 4 leta.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovski sektor železarne Jesenice z oznako »za DS KO-FI«.

Posebne prijavnice dobite pri kadrovskih ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

4. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta Železarne Jože ULČAR je sklical četrto sejo delavskega sveta v soboto, 29. decembra. Na seji so poleg osrednje točke dnevnega reda – OBRAVNAVANJE GOSPODARSKEGA NAČRTA DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE JESENICE ZA LETO 1980, vzeli na znanje pregled izvrševanja sklepov prejšnje seje, informacijo o izgradnji Jeklarne 2, imenovali podpredsednika poslovnega odbora, vodjo finančno računovodskega sektorja, vodjo prodajnega sektorja, izvolili različne delegate, sprejeli več ugotovitev sklepov ter bili seznanjeni z informacijo o izločitvi temeljne organizacije Kovinoservis iz delovne organizacije železarna Jesenice.

Predsednik delavskega sveta Jože ULČAR je uvodoma pozdravil vse prisotne delegate delavskega sveta, poslovodni odbor in predstavnike družbeno političnih organizacij Železarne. Posebej je pozdravil predsednika skupščine občine Jesenice Slavka Osredkarja, sekretarja občinske konference ZK Franceta Kobentarja in predsednika občinskega sindikalnega sveta Teodora Kreutzerja.

Pregled izvrševanja sklepov 3. seje delavskega sveta Železarne je podal podpredsednik poslovnega odbora Ivo Arzenšek. Iz poročila je bilo razvidno, da so sklepi v glavnem izvršeni. Izvrševanje planskih obveznosti, izpolni, zastoji, problematika vrtnih podbojev, izboljšanje obratovanja konti liva pa so naloge, ki se nadaljujejo v leto 1980 v novih pogojih gospodarjenja in na osnovi stabilizacijskih ukrepov za naslednje poslovno leto.

V zvezi s sklepom 2. seje delavskega sveta glede nadomestila prevoznih stroškov delavcem ožjega območja, pa je delavski svet Železarne pooblastil odbor za gospodarstvo, da v mesecu januarju obravnava in potrdi predlog, ki ga bo v zvezi s tem posredoval poslovnemu odboru.

Posebno pozornost so na seji delegati posvetili obravnavanju gospodarskega načrta delovne organizacije železarna Jesenice za leto 1980. Podrobno obrazložitev je podal član poslovnega odbora Božidar Bartelj. V obširni razpravi so sodelovali podpredsednik poslovnega odbora Ivo Arzenšek, član poslovnega odbora Tone Varl, predsednik izvršnega odbora sindikata Železarne Stefan Ščerbic, predsednik delavskega sveta železarna Jože ULČAR, Jože Kobentar iz kadrovskega sektorja ter delegati Janez Ferjan, Drago Lavtizar, Vinko Pogacnik ter Miha Sajovic. Strinjali so se s stališči odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne, predvsem pa poudarili sklep, da je treba posebno pozornost posvetiti proizvodnji in predelavi domačega jekla glede na zahtevane premike v kvalitnem asortimanu in spregovorili o predvidenih težavah glede nabave planirane količine polizdelkov v teži 150.000 ton. Sklenili so, da so smernice za plan in izveden plan za leto 1980 samoupravno dogovorjena obveza, zato od plana ni mogoče odstopati, razen po istem postopku, kot so bili smernice in plan sprejeti.

Posamezne temeljne organizacije se morajo zato podrežati skupnim interesom delovne organizacije. Delegati so naročili poslovnemu odboru, da mora od vsega začetka gospodarski načrt skrbno spremljati ter s svojimi ukrepi zagotoviti njegovo izpolnjevanje. Informacijo o delu razpisne komisije in predvidenih akcijah za projekt Jeklarne 2 je podal član poslovnega odbora Boris Bregant. Delegati na podano informacijo niso imeli pripomb.

Delegati delavskega sveta so v nadaljevanju seje soglašali z naslednjimi imenovanji:

- na predlog razpisne komisije in v skladu z zahtevanimi pogoji 125. člena samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo železarno Jesenice, so ponovno izvolili tov. IVA ARZENŠKA za opravljanje del in nalog podpredsednika poslovnega odbora delovne organizacije železarna Jesenice za mandatno obdobje štirih let. Prav tako so sprejeli sklep, da se za vodjo finančno računovodskega sektorja za mandatno obdobje štirih let imenuje BORIS PESAČKA. Potrdili so tudi ponovno imenovanje JERNEJA HOČEVARJA za opravljanje delovnih nalog vodje prodajnega sektorja v delovni skupnosti komercialna in finance za mandatno obdobje štirih let.

Delegati delavskega sveta so soglašali z naslednjimi imenovanji, katere je pripravil izvršni odbor konference sindikatov železarna Jesenice:

- za delegata železarna Jesenice v koordinacijski odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito so imenovali Ivana KAVČICA iz valjarne žice;
- za delegata v zbor delegatov udeležencev samoupravnega sporazuma o združitvi dela in sredstev za izgradnjo postrojev za pre-

delavo nafte v TOZD Rafinerija – delovna organizacija INA NAFTA Lendava za mandatno obdobje dve leti so imenovali EMILA KRISTANA iz finančno računovodskega sektorja;

za delegata v skupščino medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko so imenovali Marjana DROLCA iz temeljne organizacije Plavž.

Imenovali so Franja KRAGOLNIKA iz kadrovskega sektorja in Vinka ROTARJA iz remontnih delavnic za delegata uporabnikov v svet visoke šole za organizacijo dela v Kranju.

Poročilo volilne komisije o udeležbi in izidu referenduma z dne 11. decembra 1979 za sprejem statuta sestavljene organizacije združenega dela slovenskih železarn in sprejema samoupravnega sporazuma o financiranju telesne kulture, kulture in drugih družbeno pomembnih dejavnosti delavcev temeljnih organizacij in delovnih skupnosti je podal Stane Repovž.

Vodja centra za proučevanje samoupravljanja in informiranja Albina Tušar je delegate seznanila z ugotovitvenimi sklepi o sprejetju samoupravnih sporazumov samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Delegati so sprejeli tudi ugotovitevni sklep, da so samoupravni sporazumi o združevanju sredstev v sklad skupnih rezerv občine Jesenice sprejeli delavski sveti vseh temeljnih organizacij v Železarni brez pripomb ter izvolili delegate in namestnike za skupščino sklada.

Ustrezni ugotovitveni sklep so sprejeli tudi za sprejem pravilnika o izvajanju periodičnih pregledov žerjavov oziroma dvigal v železarni Jesenice. Obrazložitev v zvezi s tem pa so podali Tone Varl, Božo Pančur in Anton Rebolj. Sklenili so, da je pravilnik veljaven s 1. januarjem 1980, vsebovati pa mora vse pripombe temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, katere je predlagala ustrezna strokovna služba za usklajevanje.

Informacijo o izločitvi temeljne organizacije Kovinoservis iz delovne organizacije železarna Jesenice sta obrazložila člana poslovnega odbora železarna Tone Varl in Boris Bregant. Na podlagi podane informacije poslovnega odbora Železarne in sklepa delavskega sveta temeljne organizacije Kovinoservis o izločitvi iz delovne organizacije železarna Jesenice so delegati na seji sprejeli naslednje sklepe:

Sprejeli so poročilo o sklepih delavskih svetov vseh temeljnih organizacij in poslovnega odbora Železarne, da so o sklepu delavskega sveta TOZD Kovinoservis, s katerim je verificirana odločitev, sprejeta na referendumu dne 12. decembra 1979, da se Kovinoservis izloči iz delovne organizacije železarna Jesenice, bili seznanjeni vsi delavski sveti temeljnih organizacij in poslovodni odbor Železarne. Izločitev temeljne organizacije Kovinoservis ne otežuje ali onemogoča proizvodnje in delo teh temeljnih organizacij ali poslovanja delovne organizacije kot celote. Temeljne organizacije ne nasprotujejo sklepu TOZD Kovinoservis o izločitvi.

Odbor samoupravne delavske kontrole je pregledal svoje dosedanje delo in sklenil, da bo v bodoče mesečno spremljal probleme. Odbor je ugotovil precejšnjo odsotnost nekaterih delegatov na sejah delavskega sveta in sejah izvršilnih organov in predlagal izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata, da analizira vzroke tako pogoste odsotnosti.

Odbor je ugotovil, da je bila uspešnost delovanja samoupravnih organov povezana z izpolnjevanjem družbenega plana, ki je bilo kljub pomanjkanju vloška zaradi dobrega gospodarjenja uspešno.

Odbor je bil informiran s sklepi seje odbora samoupravne delavske

Na podlagi teh ugotovitev se temeljna organizacija Kovinoservis izloči iz delovne organizacije 31. decembra 1979, s tem, da je osnova za izvedbo razdelitve pravic in obveznosti stanje, ki bo ugotovljeno z zaključnim računom za leto 1979.

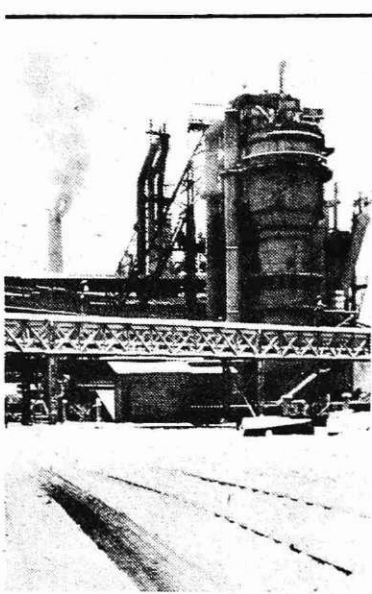
Temeljna organizacija Kovinoservis prične poslovati samostojno 1. januarja 1980. S tem dnem prevzame izločena temeljna organizacija vse posle, ki jih je v skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi prepusila delovnim skupnostim Železarne. Ta opravila lahko delovne skupnosti opravljajo še naprej proti plačilu in na osnovi pismenega zahtevka Kovinoservis, vendar le toliko časa, da bo lahko te posle sama opravljala, najdlje pa do 29. februarja 1980, oziroma do registracije Kovinoservis kot samostojne delovne organizacije. Po tem datumu so pogoji za opravljanje storitev enaki, kot jih imajo drugi poslovniki partnerji.

Za izdelavo predloga ureditve medsebojnih pravic in obveznosti so v soglasju s Kovinoservisom imenovali skupno komisijo, ki jo sestavljajo iz temeljne organizacije Kovinoservis Pavel Burja, Franc Medja in Pavla Medja, iz delovne organizacije Železarna pa so imenovali: Petra Podlesnika, EMILA KRISTANA in Romana Smoleja iz finančno računovodskega sektorja, Romana Kosmaja iz nabavnega sektorja in Franca Ravnika iz sektorja novogradenj.

Skupna komisija je dolžna zapisniško opredeliti vse posle, ki jih bo Kovinoservis prevzel 1. januarja 1980, in vse posle z določitvijo roka, ki jih bodo posamezne strokovne službe v skladu s sklepom točke 3 še nadalje po naročilu in proti plačilu Kovinoservis opravljale po 1. januarju 1980. Skupna komisija je dolžna tudi oceniti vrednost izdelane in dane tehnologije (KNOW – HOW) za proizvodnjo Kovinoservis in obveznosti Kovinoservis iz tega naslova. Pravni oddelek – splošnega sektorja ima pravico, da v primeru naročila in pooblastila Kovinoservis opravi vse naloge v zvezi s priglavitvijo predznanbe o izločitvi TOZD Kovinoservis do verificiranja Kovinoservis kot samostojne organizacije združenega dela.

Ob koncu seje je delavski svet Železarne sprejel poročilo predsednika poslovnega odbora Stefana Nemca o delu in poslovanju Železarne v letu 1979 ter o nadaljnjih akcijah na osnovi stabilizacijskih ukrepov za poslovno leto 1980.

DM

TOZD Jeklovlek

SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

V sredo, 26. decembra, je bila v TOZD Jeklovlek seja odbora samoupravne delavske kontrole, ki jo je vodil predsednik Marjan Stojan.

Odbor samoupravne delavske kontrole je pregledal svoje dosedanje delo in sklenil, da bo v bodoče mesečno spremljal probleme. Odbor je ugotovil precejšnjo odsotnost nekaterih delegatov na sejah delavskega sveta in sejah izvršilnih organov in predlagal izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata, da analizira vzroke tako pogoste odsotnosti.

Odbor je ugotovil, da je bila uspešnost delovanja samoupravnih organov povezana z izpolnjevanjem družbenega plana, ki je bilo kljub pomanjkanju vloška zaradi dobrega gospodarjenja uspešno.

Odbor je bil informiran s sklepi seje odbora samoupravne delavske

kontrole Železarne, na katere delegati niso imeli pripomb. Kritično so obravnavali disciplino, tako delovno kot tehnološko. Glede pripomb na prekomerno uhajanje z dela je odbor sprejel sklep, da je za prisotnost na delovnem mestu prvi odgovoren delovodja. Glede nadurnega dela je odbor menil, da naj se evidenca vodi mesečno. Ugotovil je, da s številom nadur ne presegajo planiranega nivoja in zakonskih dolž.

Predsednik je odbor seznanil z dopisom o seminarju za samoupravno delovno kontrolo o zaključnem računu. Udeležila se ga bosta Marjan Stojan in Anton Noč.

F.

10. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNA

Na deseti seji odbora za gospodarstvo, ki jo je predsednik odbora Božo PANČUR sklical 27. decembra, so poleg osrednje točke dnevnega reda – GOSPODARSKI NAČRT DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE JESENICE ZA LETO 1980 – obravnavali še:

poročilo o izvrševanju sklepov 8. in 9. seje odbora za gospodarstvo, analizo finančnega rezultata za mesec november in kumulativno za enajst mesecev leta 1979, oceno izvrševanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec december 1979, predlog programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec januar 1980. Pod tekočimi zadevami pa so obravnavali smernice razvoja območne samoupravne interesne skupnosti za PTT – promet Kranj, pogodbo za leto 1980 za poklicno gasilsko in reševalno četo ter vzeli na znanje pojasnila sektorja novogradenj v zvezi z dopisom temeljne organizacije Plavž glede nabave sita za hladni sinter in odobritve mlina za ostružke.

Pri pregledu sklepov, katere je podal član poslovnega odbora Božidar Bartelj, so ugotovili, da so sklepi 8. in 9. seje odbora izvršeni, nekateri, ki so daljšega značaja, pa se še izvajajo. Člani odbora so še vedno vztrajali na stališču, da mora Biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje pripraviti ustrezno poročilo o obračunavanju cene vroče vode za ogrevanje mesta Jesenice.

V nadaljevanju seje so člani odbora precej časa posvetili obravnavanju GOSPODARSKEGA NAČRTA DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE JESENICE ZA LETO 1980. Podrobno obrazložitev v zvezi s tem so podali podpredsednik posl. odbora Ivo Arzenšek, Božidar Bartelj, Martin Šketa in Maruša Drolc.

Na podlagi posredovane obrazložitve je sledila razprava, v kateri so sodelovali podpredsednik poslovnega odbora Ivo Arzenšek, predsednik konference OO sindikata ZJ Stefan Ščerbic, predsednik DS železarna Jože ULČAR, vodja sektorja za ekonomiko in organizacijo Martin Šketa, vodja oddelka za ekonomske analize in planiranje Maruša Drolc ter člani odbora Božo Pančur, Jakob Medja, Janez Pikon, Henrik Zupan in Viktor Rakovec. Poudarili so, da je treba posebno pozornost posvetiti proizvodnji in predelavi domačega jekla glede na zahtevane premike v kvalitnem asortimanu in na predvidene težave z nabavo planirane količine polizdelkov v teži 150.000 ton. Prav vsi v temeljnih organizacijah bi se morali zavedati, da ta količina ne zagotavlja le izpolnjevanja naših planskih obveznosti, temveč je ta količina tujeja vložka za predelavo izrednega pomena tudi za izpolnjevanje družbenih planov ostalih delovnih organizacij predelave. Dosledno je potrebno izvrševati planirane izvozne obveznosti za zagotavljanje potrebnih deviznih sredstev za uvoz rezervnih delov, polizdelkov in surovin. Za izpolnjevanje planskih obveznosti pa je treba zahtevati dosledno osebno odgovornost, od neposrednih vodij dela do poslovnih organov, kar je predsednik konference izvršnega odbora sindikata železarna Jesenice Stefan Ščerbic na seji odbora večkrat poudaril. Zavedati bi se morali, da so smernice za plan in izveden plan za leto 1980 samoupravno dogovorjena obveza, zato od plana ni mogoče odstopati, razen po istem postopku, kot so bile sprejete smernice in plan.

Na seji so razpravljali tudi glede odcepitve temeljne organizacije Kovinoservis iz delovne organizacije železarna Jesenice. Sklenili so, da

ustrezne strokovne službe do zaključnega računa delovne organizacije železarna Jesenice, ki bo gotov konec meseca februarja, izločijo iz gospodarskega načrta vse postavke, ki se nanašajo na temeljno organizacijo Kovinoservis. Vsa omenjena stališča je odbor za gospodarstvo posredoval v obravnavo tudi delavskemu svetu Železarne.

V nadaljevanju seje so člani odbora obravnavali analizo finančnega rezultata za mesec november in kumulativno za enajst mesecev leta 1979, katero je podrobno obrazložil vodja finančno računovodskega sektorja Boris Pesjak. Po proučitvi analize je odbor za gospodarstvo prišel do zaključka, da je izredno visoka prekoračitev stroškov v mesecu novembru v največji meri pogojena z nedoseganjem planskih obveznosti po količini in kvaliteti.

Ko so obravnavali oceno izvrševanja operativnega programa za mesec december ter kumulativno za dvanajst mesecev, ki jo je obrazložil vodja oddelka za operativno planiranje Avgust Karba, so ugotovili, da zaostajamo tako v skupni in blagovni proizvodnji v mesecu decembru kot kumulativno za 12 mesecev. Ugotovili so še, da tako v decembru kot kumulativno za dvanajst mesecev nismo dosegli načrtovane realizacije. Med razpravo so člani ugotovili, da bodo gospodarski načrt za leto 1979 dosegli samo temeljne organizacije livarna, vrtni podboji in jeklovlek ter temeljna organizacija Kovinoservis. Vse ostale temeljne organizacije pa svojih planskih obveznosti več ali manj niso izpolnile.

Pri predlogu obravnavanja programa skupne in blagovne proizvodnje za mesec januar 1980 so ugotovili, da je program skupne proizvodnje enak gospodarskemu načrtu, program blagovne proizvodnje pa je znižan za približno 5,7 %, ker v mesecu januarju ne bo zagotovljena planirana dobava tujeja vložka.

O smernicah razvoja območne samoupravne interesne skupnosti za PTT – promet Kranj je spregovoril vodja oddelka avtomatske telefonske centrale Branko Stare. Člani odbora so v celoti podprli smernice razvoja območne SIS za PTT – promet Kranj. Priporočili pa so, da je treba javne govorilnice uvesti tudi v delovni organizaciji železarna Jesenice.

Član poslovnega odbora Tone Varl je podal predlog pogodbe za leto 1980 za poklicno gasilsko in reševalno četo in samoupravno interesno skupnostjo za varstvo pred požarom občine Jesenice glede višine prispevne stopnje in obveznosti med to skupnostjo in železarno Jesenice. V zvezi s tem so soglašali, da se v letu 1980 delež sofinanciranja ne spremeni in ostane tak, da SIS za varstvo pred požarom občine Jesenice prispeva 30 %, železarna Jesenice pa 70 % za kritje osebnih stroškov poklicno gasilske in reševalne čete. Za naslednje srednjeročno obdobje pa so člani odbora priporočili, da je treba istočasno načrtovati in razpravljati o spremembi razmerja sofinanciranja.

Ob koncu seje je vodja sektorja novogradenj Emil Ažman navzoče seznanil z ustrezno informacijo glede nabave sita za hladni sinter in odobritve mlina za ostružke na podlagi predloga temeljne organizacije Plavž.

M. D.

TOZD Vzdrževanje

8. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delegati delavskega sveta TOZD Vzdrževanje so se 18. decembra 1979 sestali na osmi redni seji. Pri pregledu izvajanja sklepov zadnje seje so ugotovili, da še vedno ni realiziran sklep o izdelavi normativna zaščitnih sredstev.

Obravnavali so gospodarski načrt TOZD Vzdrževanje za leto 1980 in ga potrdili z naslednjimi pripombami:

- v letni plan remontov je potrebno dodatno vnesti še remonte linij CTL in SSAP;
- pri enodnevnih remontih dodatni osemurni remont linij NSSL;
- linija ZRM naj ima enkrat mesečno 12-urni remont;
- v plan letnih remontov se morajo vnesti tudi pregled žerjavov TOZD Hladna valjarina Bela.

Potrdili so gospodarski načrt delovne organizacije Železarna in delovnih skupnosti.

Delegati so obravnavali in potrdili samoupravni sporazum o združevanju sredstev v sklad skupnih rezerv občine Jesenice. Za delegata skupščine so izvolili Franca Nečiča.

merja iz vzdrževanja HVŽ, za njegovega namestnika pa Aleksandra Koširja iz vzdrževanja HV Bela.

Potrdili so spremembe višine denarnega nadomestila za dejurna vzdrževanja. Povišanje je v skladu z indeksom rasti osebnega dohodka v letu 1979 in predvidenim povečanjem za leto 1980.

Obravnavali so tudi informacijo poslovnega odbora Železarne o izločitvi temeljne organizacije Kovinoservis iz DO železarna Jesenice in predlog sklepov v zvezi s tem. Priporočili so, da je potrebno rešiti razmejitve dela vzdrževalcev, ki so opravljali vzdrževalna dela v tej TOZD.

Ob zaključku seje je predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Vzdrževanje poročal o izidu zadnjega referenduma.

ČB

KAKO SE ZABAVA JESENIŠKA MLADINA?

Zapis ni empirična analiza stanja in trendov zabave jeseniške mladine, katere pomemben del je tudi zabavna glasba (popevke, rock, jazz, narodna zabavna); je le teoretična refleksija na plesno dogajanje v železarskem izobraževalnem centru na Jesenicah.

Znano je, da se »nima mladina kam dati«, da je »prepuščena sama sebi« itd., da ni organiziranih oblik zabave. Ne bi se spuščal v to, da je rock in zabavna glasba del »množične kulture«, predvsem pa »kulture« mladih in da njen pomen pri »oblikovanju mladega človeka« ni sporen. Vendar iz vzgojnih institucij ni ustrezne »intervencije«, oziroma je prisotna na način spregledanja. Rezultat tega je pač pasivni odnos do množičnih medijev in nediferencirano stališče in odnos do zabavne glasbe in njenih »zvrstij«, preko katerih poteka razredna ločnica. Vladajoča glasbeno-kritična ideologija si pred tem dejstvom zapira oči, ne opazi zgodovinske ambivalentnosti množične kulture, ki je lahko polje, na katerem delujejo fašistoidne ideje in ideologija, ali pa je po drugi strani področje poizkusov revolucioniranja družbe. Nediferenciranost se potem kaže v enakem obravnavanju rocka in popevk ali pa narodne in narodnozabavne glasbe.

Na ta način je ustvarjen dober teren za revizijo rocka (seveda ob upoštevanju socialne situacije, ki jo karakterizira zaton mladinskega revolta na začetku sedemdesetih let). Tu lahko potegnemo tudi paralelo z Marxom in Freudom. Njuna teorija je bila v začetku izpostavljena napadom od zunaj, toda morda še pomembnejši in zanimivejši so poizkusi sprejemanja ob hkratni reviziji. Dialektika bi potekala tako: napad – prisvojitve – revizija – razcep. To je hkrati tudi dialektika razvoja marksistične misli.

Omenjena analogija bi bila torej v tem: če rocka ni bilo moč pregnati od zunaj (seveda, ko pa ima realne družbene korenine in ni rezultat kulturnega imperializma, na kar bi vso stvar rad reducirjal B. Verbič), kar bi ustrezalo direktnim napadom, ga je treba načeti od znotraj, ga primerno revidirati s tem, da mu otopimo njegove osti. Sredstvo take taktike, tako zastavljene revizije je DISCO in podobni derivati, ki so rezultat nasilne propagande množičnih medijev, še posebno pa radijskih postaj. V tem ne »zaostajamo« za razvitim zahodom.

Radiju Ljubljana dobro konkurira radijo Triglav Jesenice, predvsem z oddajo »Stop, zelena luč«, v kateri dominira disco (ob osladnih popevčicah seveda). Domnevna »angažiranost« spremnih tekstov se pač ne ujema s predvajano glasbo. Tudi stanje v »plesnih institucijah« ni drugačno (npr.: »Pikova dama« ali disco v Priskanku).

Ni naključje, če dogajanje v železarskem izobraževalnem centru ne odstopa od opisane situacije. Človek dobi vtis, kakor da bi nikoli ne bilo druge glasbe razen disca. Kakor da ni bilo Beatlesov, rock and rolla, bluesa, punka in novega vala, ali pa vedno bolj uveljavljajočega se reggaeja. Poslušati moramo enakomer-

no ponavljajoče »stancanje«, ki je bolj primerno za militaristične shode kot pa za »našo perspektivno mladino«. Ker je motiv obiskovalcev prvenstveno spolne narave, je glasba drugotnega pomena. Lahko bi celo govorili o apatičnosti do glasbe, ki tako deluje le kot opravičilo za navezavo spolnih stikov (homoseksualci niso izključeni). Glasba in ples ne delujeta kot »angažirana zabava«, saj se za dosego spolnega cilja pač ne izbira sredstev in opravičil. Tako bi lahko govorili celo o nekem »pluralizmu«, odprtosti od glasbe itd. Vendar pa je tak »pluralizem« le diktatura komercialne, v sedanjem času pa predvsem disco glasbe. »Pluralizem« se kaže v reku: »Vsaka glasba mi je všeč, če je le dobra.« To bi bil rek »zdravega razuma«, vendar tudi vladajoča glasbena kritika ostaja na tej tavtologiji in ostaja tam, kjer se stvar dejansko šele začne: namreč pri kriterijih dobrega in slabega. Tak »pluralizem« je le legalizacija današnjega stanja, to je prevlada disca. Pristajanje na tak »pluralizem« je lahko le pristajanje na obstoječe.

Plavžar (Foto F. Sluga)

Železarski globus

SVICA

Predstavniki podjetja Concast AG, ki se ukvarja z dobavo naprav za kontinuirno vlivanje, je pred kratkim navedel zanimivo primerjavo v zvezi s prihrankom energije pri kontinuirnem vlivanju slabov. Sodobna naprava za kontinuirno vlivanje slabov lahko pri dobrem poteku dela zniža porabo toplote za 250.000 kcal na tono jekla. Ob upoštevanju, da so v nekaterih japonskih železarnah že pričeli kontinuirno odlitne nekatere kvalitete slabov v vročem stanju, ljati brez dodatnega ogrevanja, pomeni to prihranek nadaljnjih 350.000 kcal na tono jekla. Za napravo, ki lahko letno proizvede 2 milij. ton slabov, ustreza ta prihranek količini nafte, ki jo pripelje tanker z nosilnostjo 120.000 ton.

ZDA

V ameriški železarni Oregon Steel Miles so pred kratkim ustavili obratovanje Midrexove naprave za proizvodnjo železove gobe z letno zmogljivostjo 200.000 ton. Železovo gobo so v razmerju 60 % : 40 % jeklarskega odpadka uporabljali kot vložek za dve 80 tonski obločni električni peči. Ugotovili so, da zaradi izrednega povišanja cen zemeljskega plina, ki služi kot reductent pri napravi za proizvodnjo železove gobe, ta kot vložek za obe peči s svojo ceno ni več konkurenčna jeklenemu odpadku. To je bila v ZDA prva naprava za proizvodnjo železove gobe, ki je zaradi takšnega vzroka prenehala obratovati.

Železarski globus

30 LET ŽELEZARSKÉ INDUSTRIJE DRŽAV SEV

Leta 1950 so vzhodnoevropske socialistične države, ki so združene v SEV, izdelale skupno 35,8 milij. ton surovega jekla. V 30 letih se je njihova proizvodnja povečala skoraj šestkrat in 60 milij. ton proizvajajo danes ostale države brez Sovjetske zveze. Ob 30-letnici delovanja SEV je sovjetski časopis Pravda objavil s področja železarske industrije devet točk, iz katerih je v kratkem razvidna današnja situacija te industrijske veje.

1. Danes zavzama Sovjetska zveza prvo mesto na svetu glede izdelane količine grodlja, surovega jekla, valjanih izdelkov, jeklenih cevi in izkoptane železove manganove in kromove rude. Med desetimi največjimi izdelovalci grodlja, surovega jekla in valjanih izdelkov sta tudi Poljska in Čehoslovaška, pri jeklenih cevih pa Čehoslovaška, Romunija in Poljska.
2. Leta 1978 je presegla skupna proizvodnja surovega jekla držav SEV 211 milij. ton, medtem ko so dosegle države Evropske gospodarske skupnosti (EGS) 131 milij. ton. Potrebno je omeniti, da so države EGS izdelale leta 1950 več surovega jekla kot države SEV, in sicer 48,4 milij. ton proti 35,8 milij. ton.
3. Pri gradnji in razvoju železarske industrije je nudila Sovjetska zveza ostalim državam SEV precejšno pomoč. V

Pripravljenost je vedno
boljša kakor
golo pričakovanje...

Tito

30

ZAŠČITA ŽIVALI V PRIMERU ABK NAPADA

Znamenja bolezni pri hitri obliki so naslednja: povečana telesna temperatura na 40 do 41 stopinj Celzija, pospešeno, sunkovito in podvojeno dihanje, močno odprti nosnici pri vdihavanju, vodenast nosni izcedek, grbasta drža, stokanje, vlažna in resasta dlaka. Druga ali tretja dne se pojavi driska. V začetku so iztrebki rumeni, pozneje pa postanejo sivo rumeni. Teleta pogosto poginejo v 36 do 48 urah, posebej na začetku pojava bolezni v čredi. V primerih počasne ali zelo počasne oblike salmoneloze se večina znamenj nadaljuje v milejši obliki. Poleg tega se pojavijo še druga obolenja, ki jih povzročajo komplikacije, na primer pljučnica. Pri odraslem govedu so znamenja podobna kot pri salmonelozi telet, razlika je le v tem, da redkeje zbolijo kot teleta in da ponavadi bolezen poteka v počasni obliki. Salmoneloza pri teletih in odraslem govedu zdravimo s sulfagvanidinom in klormicetinom. Poleg tega dajemo obolenim tudi druga sredstva za ublažitev želodčno-črevesnega vnetja in drugih bolezenskih znamenj. Ogrožena teleta lahko zaščitimo s cepljenjem ali serumom. Večkrat moramo razkužiti hlev, posebej moramo paziti na higieno v porodniškem oddelku, ker se teleta ponavadi okužijo ob rojstvu. Teleta, obolenja za salmonelozo, moramo ločiti od drugih in jih držati posebej najmanj še tri mesece potem, ko so ozdravela, ker so v tem obdobju zelo nevarni klicenosci.

Salmoneloza kopitarjev

Salmoneloza pri konjih se lahko razvije in poteka kot salmoneloza splošna zastrupitev, salmonelozni gastroenteritis, artritis (vnetje sklepov) in salmonelozno zvrženje. Znamenja bolezni so odvisna od oblike in poteka bolezni, pokažejo se 1 do 2 dni po okužbi. Ker je večina znamenj podobna tistim pri govedu, je treba posebej omeniti samo tista pri salmoneloznem zvrženju.

Kobile zvržejo 7 do 14 dni ali 4 do 6 tednov po okužbi. Znamenja bolezni pri kobilih, ki bo zvrzla, niso posebno značilna. Kobile imajo lahko zvišano temperaturo, lažje oblike količnih napadov, ki se pojavijo kot priprave na zvrženje. Zvrženje poteka hitro. Včasih lahko zaostane posteljica, ki je potem vzrok komplikacij v maternici. Vnetje maternice lahko traja do 15 dni ali več mesecev. Po zvrženju lahko kobili ostane zvišana temperatura nekaj dni. Posebej je treba poudariti, da ta oblika okužbe poteka v glavnem v plodu in posteljici in zaradi tega zdravstveno stanje kobile ni huje prizadeto. Zaščitni ukrepi so podobni in enaki kot za salmoneloze pri drugih domačih živalih.

Salmoneloza ovac

Salmoneloza ovac se lahko pokaže v obliki splošne zastrupitve ali v obliki salmoneloznega zvrženja. Znamenja bolezni so enaka, kot smo jih opisali za splošno zastrupitev ali za želodčno-črevesno vnetje. Potek bolezni je nekoliko blažji pri salmoneloznem zvrženju.

Salmoneloza mesojedih živali

Pes in mačka zbolita za salmonelozo razmeroma precej pogosto. Okužita se navadno z glodalci, z okuženim mesom in mlekom. Ker so mesojede živali v zelo tesnem stiku z ljudmi in živalmi, so zelo pomembni dejavniki pri razširjanju salmoneloz. Znamenja bolezni so enaka znamenjem pri splošni zastrupitvi in pri gastroenteritisu. Oboleni živali ni priporočljivo zdraviti, temveč jih neškodljivo odstranimo kot vire okužbe za ljudi in živali. Salmoneloza pri mesojedih živalih preprečujemo tako, da jim onemogočimo stik z obolenimi živalmi in okuženo hrano.

Salmoneloza glodalcev

Za salmonelozo zbolijo divji in hišni glodalci. Ti so prenašalci in vir okužbe za domače živali in človeka. Posebej je treba omeniti salmonelozo kuncev in morskih prašičkov, ki jih vzrejamo za hrano ali za druge koristne namene. Znamenja, posledice in preprečevanje so enaki kot pri drugih živalih.

Nadaljevanje

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

BRITANSKA BSC ODPUŠČA DELAVCE

Britanska železarska družba v državni lasti British Steel Corporation (BSC) je v obdobju pred pričetkom leta 1980 doživljala trenutke, ki so bili najbolj dramatični v njeni tudi sicer precej burni zgodovini. Vodilni možje družbe so morali povedati zaposlenim delavcem, da dosedanja strategija in s tem povezani napori za izboljšanje njenega ekonomskega stanja niso prinesli pričakovanega rezultata. Glavna vzroka za to sta bila poslabšanje situacije na domačem in svetovnem tržišču in odklonitev britanske vlade, da bi pomagala pri kritji velike izgube.

Posledica takšnega stanja je bila izdelava zelo radikalnega programa za znižanje proizvodnih stroškov, ki je močno vzmrmil voditelje britanskih sindikatov. Ta program predvideva zmanjšanje števila zaposlenih za 52.000, oziroma po nekaterih virih celo za 60.000 in znižanje letne proizvodnje surovega jekla s 17 na 15 milij. ton. Vzpostavimo s tem so ponudili sindikatom povečanje plač za 6 %. Ti so menili, da je takšno povečanje preizkušnja in so zato, pa tudi zaradi predvidevanih dedukcij zaposlenih, pričeli v začetku januarja s stavko, ki jo smatrajo kot eno največjih v zgodovini britanskih sindikatov.

Z navedenimi ukrepi bodo znižali skupno število delavcev zaposlenih v vseh obratih s sedanjih 180.000 na okoli 120.000. Pri tem bodo za 20.000 delavcev zmanjšali stalež zaradi prenehanja obratovanja jeklarn v železarnah Shotton in Catton ter zaradi ustavitve jeklarn in valjarne v železarni Cleveland in valjarne v železarni Lanarkshire.

Delno zmanjšanje proizvodnje surovega jekla predvidevajo tudi v železarnah Llanwern, kjer je pred kratkim skupaj z novo valjarno v železarni Port Talbot pričel obratovati nov plavž s proizvodnjo 5000 ton grodlja na dan. Poleg tega pripravljajo določene organizacijske in proizvodne spremembe pri nekaterih drugih železarnah. Pri tem gre predvsem za čim boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti pred kratkim zgrajenih sodobnih obratov z nizkimi proizvodnimi stroški in

PREGLED SESTANKOV SDS

Konec decembra in v začetku januarja smo iz desetih temeljnih organizacij in treh delovnih skupnosti prejeli 91 zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin. Na sestankih so prevladovala razprava o gospodarskem načrtu za leto 1980 ter sindikalna problematika (priprave na sindikalne občne zbornice). Ponekod so skupine razpravljale tudi o novembrski proizvodnji in o planu za mesec januar, marsikje pa so delovne skupine opozarjale tudi na ožje obratne probleme.

Iz TOZD JEKLARNA smo prejeli 10 zapisnikov. SDS kamnolom Trebež v zvezi z gospodarskim načrtom opozarja, da pri proizvodnji dolomita v letu 1980 lahko pride do proizvodnega problema zaradi stare in iztrošene mehanske lopate. To, da je ta stroj večinoma v okvari, že sedaj vpliva na zvišanje stroškov pri proizvodnji dolomita, ker morajo najemati dražje stroje gradbenih firm. SDS elektropeči 1 ocenjuje, da je načrt realen ob ustreznih pogojih in disciplini. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, če bo z novim letom prišlo do reorganizacije, kot je bilo napovedano. SDS elektropeči 3 je na dveh sestankih pod razno razpravljala o disciplini, s poudarkom na odklanjanju dela z raznimi izgovori. SDS livna jama 1 je imela pripombo na sindikalni občni zbor v prejšnjem letu. Mnenja je, da se ne bi smelo dogajati, da nekdo dobi dva bona, ali da ga dobi nekdo, ki ni član kolektiva, član kolektiva, ki pride kasneje, pa ga ne dobi. SDS livna jama 2 je predlagala, da bi se denar, ki je namenjen za zakusko na občnem zboru, nakazal na žiro račun za Črno goro. Poleg že omenjenih SDS so se v TOZD sestale še SDS staro železo 2, livna jama 3 in 4 ter predelava topilniških odpadkov.

V TOZD BLUMING ŠTEKEL je vseh dvanajst skupin, od katerih smo prejeli zapisnike, razpravljalo o gospodarskem načrtu za leto 1980. SDS vodstvo TOZD meni, da je predpogoj za izpolnitev načrta dobro delo ter dobava tujega vložka (slabov). Pozornost bo treba usmeriti predvsem na izboljšanje izpisa. Predlagala je, da bi pripravila dela izboljšanja oziroma poenostavila program valjanja. Pravičen odnos vzdrževalcev do naprav in ustrezen sistem nagrajevanja (stimulacija, penale) bi morala prispevati k zmanjšanju zastojev. OTK naj ne bi le ugotavljala, kakšen je izpisen, temveč naj bi prispevala tudi k izboljšanju izpisa (stimulacija, penale). Apelirala je tudi na jeklarne, da CL ne sme jemati sarž na račun formata B8 (število sarž odlihtov v formatu B8 se dnevno ne sme zmanjšati). SDS bluming 1 meni, da je predpogoj za doseganje plana takšno stanje naprav, da lahko normalno obratujejo. Poskrbeti je treba tudi, da bi bile posade polno zasedene. Najvažnejše je, da se odgovorni dosledno držijo dobave materiala (slabi, obratovanje kontiliva). Podobnega mnenja je tudi SDS bluming 2, ki pa je pod razno v zvezi z izpislom opozorila tudi na to, da je treba pripraviti naprav za merjenje blumov. Isto mnenje deli tudi SDS bluming 3, ki razen tega meni, da se na štelu ne bo dalo narediti dosti več kot sedaj, ker se valja precej več kvalitete in ker ni potrebnih rezervnih delov. SDS adjustaža štel 1 se pod določeni pogoji strinja s povečanjem plana za linijo rezanja na 13000 ton. Zagotoviti pa bi bilo treba, da bi linija rezanja nemoteno obratovala (sedaj je morala poleg rezanja tudi adjustirati svetke za hladno valjarno Bela) ter da bi štel valjal tako dobro, da pločevina ne bi bila izbočena ali sablastna, ne bi pa smelo biti tudi preveč visokoolgičnih jekel doblene 6-7 Z, kar delo na liniji zelo otežuje. Pritožuje se tudi, da je vzdrževanje sedaj na zelo nizki ravni. SDS adjustaža štel 2 izraža bojazn, da bo primanjkovalo tujega vložka, oziroma da bo dobava neenakomerna, kar bo vplivalo na delo adjustaže štel. Tudi pri izpislu ne pričakujejo, da bi prišlo do izboljšanja. Skupina meni, da bi naročila kvalitetne pločevine debelejših dimenzij kazalo ukiniti ali vsaj zmanjšati, kajti razrez takšne pločevine je na liniji rezanja skorajda nemogoč, pa tudi strojne naprave se pri takšnem rezanju prekomerno trošijo. Žerjavovodje te SDS pa so zahtevali pojasnilo, zakaj jim ne zvišajo kategorije. Ugotavljajo namreč, da imajo v primerjavi z žerjavovodji v drugih oddelkih in TOZD nižjo kategorijo. Podobne pripombe so bile izrečene tudi na sestanku SDS adjustaža štel 3. SDS adjustaža štel Javornik pa na gospodarski načrt ni imela pripomb. Sestale so se tudi SDS adjustaža bluming 1, 2, 3 in 4. Vse štiri skupine opozarjajo predvsem na to, da je potrebno zagotoviti zadostno količino vložka, izboljšati delo kontiliva in vzdrževanja ter povečati delovno in tehnološko disciplino. SDS adjustaža bluming 3 meni, da je plan narejen preveč teoretično. Sklicujejo se na izkušnje, češ, da le-te kažejo, da se zdalec ne bodo dobili 35 tisoč ton tujih slabov za potisno peč ter da je vprašljivo, če bo kontiliv zmogel napraviti 3500 ton na mesec, če pa vedo, da jih sedaj ne naredi niti 2000 ton. Boje se tudi, da če bi kontiliv dosegel mesečno planiranih 3500 ton, bi utegnilo primanjkovati vložka za globinske peči. Po njihovem bi zato kazalo plan postaviti raje nekoliko nižje in ga ob koncu leta preseči kot pa previsoko. Ta skupina poleg tega opozarja, da ozko grlo v njihovem oddelku predstavljajo brusilni stroji. Nekateri so v slabem stanju, nekateri pa zaradi slabega vzdrževanja tudi hitro propadajo, tako da z njimi ne bo mogoče obrusiti planirane količine. Ker ni sposobnih vzdrževalcev, se dogaja, da stroji zaradi

manjših okvar stojijo po nekaj ur ali celo nekaj izmen. Po njihovem mnenju bi morali imeti pri brusilnih strojih po enega električarja in enega ključavničarja, ki bi bila plačana glede na uspešnost dela brusilnih strojev. Zaradi slabega stanja je remont CMI treba planirati prej in ne šele konec leta 1980, kajti na tem stroju od samega začetka obratovanja se ni bil izveden večdni remont. Nadalje ugotavljajo, da bi bilo potrebno urediti dohodkovne odnose med njihovo TOZD in predelovalnimi TOZD. Nerazumljivo se jim namreč zdi, da delajo non-stop (tudi na praznike) pa plana ne dosežejo imajo pa tudi izgubo. V predelovalnih TOZD so prosti ob sobotah in nedeljah (nekateri tudi ponoči ne delajo), pa kljub temu dosežajo planirano proizvodnjo, razen tega pa tudi pri poprečnih osebnih dohodkih ne zaostajajo za njimi. Brusilci so na sestanku izrazili željo, da bi imeli poseben sestanek z vodjem oddelka, zaradi slabega vzdrževanja brusilnih strojev. SDS adjustaža bluming 4 je med drugim predlagala, da bi povečali kontinuirno vlivanje gredic na 40 tisoč ton. To bi namreč omogočilo blumingu izvaljati več travkov.

Na sestankih SDS v TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE — sestalo se je 12 skupin — je bilo govora predvsem o vzrokih za neizpolnjevanje plana v novembru ter o gospodarskem načrtu za leto 1980. V zvezi s slednjim so skorajda vse skupine izrazile bojazn glede preskrbe z vložkom v letu 1980. SDS vodstvo TOZD je prav zaradi bojazni, da zaradi slabe preskrbe z vložkom ne bodo mogli doseči plana po količini, predlagala, da bi uvedli dodatno stimulacijo na doseganje kvalitete plana. SDS hladna valjarna 1 je v zvezi z novembrsko proizvodnjo opozorila, da je vložek, ki ga zvaljajo v Sisku zelo slabe kvalitete, da imajo opravka z akutno debelimi konci travkov iz štelka, da je vzdržljivost površine delovnih valjev (Siemag) zelo slaba, da je material večkrat slabo lužen ter da so tudi nekateri stroji premalo zasedeni. Če se teh vzrokov ne bo dalo omiliti ali odpraviti, meni skupina, bo plan zelo težko doseči. Skupina poleg tega opozarja, da se večkrat dogaja, da so radiatorji v garderobi in kopalnici na tretji izmeni popolnoma hladni. Na sestanku SDS hladna valjarna 2 je delavec, ki dela na previjalnem stroju vprašal, kdaj bodo vrata popravljena. Na slab vložek iz Siska in štelka, neprijetno težo kolobarjev, pomanjkljivo vzdrževanje ter na slabo ogrevanje kopalnice in garderobe opozarja tudi SDS hladna valjarna 3. Na sestanku SDS skladišče vložka je bilo največ govora o tem, kdaj bo prišla na vrsto ureditev njihovih higienskih prostorov. Skupina meni, da bi bilo nujno potrebno poskrbeti tudi za boljše in hitreje razkladanje vagonov na rampi v HVZ. Menijo, da je v železarni premalo avtodvigal, kajti če avtodvigalo dela v HVZ, ga ni v železarni ali kje drugje. Stojnina za vagone pa ob tem raste. Sestale so se tudi vse štiri skupine v žarilnici (žarilnica 1, 2, 3 in 4). SDS žarilnica 2 se je med drugim zanimala za odgovor na vprašanje glede beneficirane delovne dobe v žarilnici. Vprašanje so postavili že pred meseci, odgovora doslej še niso prejeli. SDS žarilnica 3 pa ugotavlja, da imajo vse več opravka z VAC žico, zaradi katere je tudi škodljivih plinov vse več. Zato zahteva, da se prične z deli za odsesavanje plinov na globinskih pečeh, tako kot je bilo obljubljeno minulo jesen. SDS karisti je predlagala, da bi pred njihovo garažo napravili streho ter da bi popravili pota za vilicarje. Poti so namreč v takem stanju, da na vilicarjih večkrat pride do loma polosov. SDS odprema pa ugotavlja, da je paletne vozčke potrebno usposobiti za nakladanje vagonov. Zapisnik smo prejeli tudi od SDS lužnica, ki je obravnavala, tako kot smo omenili na začetku, isto problematiko kot ostale SDS v temeljni organizaciji.

Gospodarski načrt za leto 1980 ter proizvodnjo v novembru je obravnavalo tudi vseh 15 delovnih skupin v TOZD ŽICARNA. Skupine v tej temeljni organizaciji pa so poleg tega obravnavale tudi plan za mesec januar ter kvaliteto problematiko. Tudi tu je prišla do izraza skrb glede pomanjkljive preskrbe z vložkom. SDS vodstvo TOZD je bila na primer glede izpolnjevanja plana v januarju mnenja, da bo problematično zaradi vložka, še posebej pa zaradi povečanja količine vlečene žice za žehljarno, kajti to ni usklajeno z razpoložljivimi vlečnimi kapacitetami. Skupina je med drugim ugotovila, da bo temeljna organizacija zaključila leto z manjšim številom in manjšo vrednostjo reklamacij kot prejšnja leta. Člani SDS žičarna II-1 so se med drugim seznanili z informacijo s skupnega sestanka delovnih žičarne, na katerem so govorili o slabem doseganju norm za nekatere dimenzije na Herborn strojih ter za embalaranje VAC, pa tudi o vprašanju odvoza mulja z ESAB linij in Herborn strojev. Ugotovljeno je bilo, da se disciplina ni bistveno izboljšala. SDS žičarna II-2 je predlagala, da naj se za ESAB linije nabavi štiri metre zaves ter da naj bi naredili analizo dela za opravlila in naloge žičarja ter adjusterja na ESAB linijah kot tudi, da bi na ESAB linijah delala še ena adjusterka. Delavke na VAC-u pa so na sestanku SDS žičarna II-3 izrazile željo, oziroma so zaprosile za postavitev premične stene na Nichol 1, ker so vrata zaradi rednih prevozov palet in drugih stvari na dopoldanski dnini večinoma odprta. Skupina je imela pripombe tudi na delo kantinerk pri delitvi hrane. SDS patentirnica 1 je razpravljala o izpadu novembrske proizvodnje v TOZD in v patentirnici, do katere je prišlo zaradi znanih težav pri preskrbi z vložkom. Ugotovila

je, da je progla B v patentirnici od 21 delovnih dni stala kar osem dni in da je bila zato tudi proizvodnja kar 200 ton nižja od normalne. SDS patentirnica 3 je predlagala, da naj se pregleda in popravi kopalnica. SDS pocinkovalnica 3 je imela več pripomb v zvezi z obratno problematiko. Med drugim ugotavlja, da se na smemo čuditi, če bolniška odsotnost narašča, ko pa je vprašanje ogrevanja njihovega obrata izredno kritično. To vprašanje ostaja nerešeno že več let. Če vprašanje ogrevanja in zasteklenitve obrata čimprej ne bodo rešili, delo v obratu ne more potekati pod normalnimi pogoji, meni skupina. Zanima jo tudi, zakaj se vedno ni poskrbljeno za ventilacijo za odsesavanje plinov na progi I ter opozarja, da na elektromotorju nastaja škoda, ker teče nanj in na ventilator voda, kadar dežuje. Ugotavlja tudi, da se vedno niso izdelane nove tabele za zapisovanje dimenzije, kvalitete in rezanja ročev za prog I in II. V zvezi s tablam predlaga, da naj bi bile večje, da bi bilo zapisovanje bolj pregledno. Delavci na progi II so tudi zahtevali, naj se odstotek za previjanje VAC-a prikazuje posebej.

Pripombe, ki jih je izrekel zbor delavcev TOZD VRATNI PODBOJI, so se nanašale predvsem na slabo kvaliteto HOP profilov, zaradi katere prihaja do zniževanja proizvodnje ter do okvar na liniji. Zbor delavcev je menil, da je dobavne roke podbojev treba uskladiti z dobavnimi roki za HOP profile, kajti le na tak način bi bilo možno znižati zaloge HOP profilov.

V TOZD JEKLOVLEK so se sestale SDS vodstvo TOZD ter hladna predelava 1 in 2. SDS vodstvo TOZD v zvezi z gospodarskim načrtom med drugim omenja, da je treba odpraviti ozko grlo brušenja gredic. SDS hladna predelava 2 pa meni, da morajo biti za doseganje plana zagotovljeni osnovni pogoji (predvsem vložek in vzdrževanje).

V TOZD STROJNE DELAVNICE so SDS strugarna 1 in 2, strugarna Javornik, orodjarna 1 in 2, ključavničarji strojev, kovačnica-kalilnica ter konstrukcijska delavnica 1 in 2 potrdile kandidate za izvršni odbor osnovne organizacije sindikata ter izvolile delegate za občni zbor. SDS kovačnica-kalilnica pa je opozorila tudi na problem pogostih okvar strojnih kladiv.

Iz TOZD REMONTNE DELAVNICE smo prejeli 10 zapisnikov. Sestale so se vse SDS gradbenoremontnih delavnic. Obravnavale so predvsem sindikalno problematiko. SDS vodstvo gradbenoremontnih delavnic je posebej razpravljalo tudi o cepljenju proti gripi. Ugotovila je, da se bo cepljenja udeležila le tretjina delavcev SDS, ker imajo slabe izkušnje iz preteklosti. Nekateri so namreč po cepljenju zboleli. SDS plastika je opozorila, da je treba čimprej popraviti streho nad »plastiko«. Poleg navedenih so se v obratu RTA sestale tudi skupine RTA 1, 4, 5 in 6. SDS RTA 6 v zvezi s predlogom organizacijske sheme obrata RTA oziroma oddelka TTZ pripominja, da opravlja in naloge telefonista-teleprintista, oziroma za njegovo delo, ki je dokaj naporno, ni določena primerna oblika stimulacije. Zato predlaga, da bi se to vprašanje še nadalje obravnavalo ter da bi se o tem delu dobilo tudi zdravniško mnenje.

V TOZD VZDRŽEVANJE so gospodarski načrt obravnavale SDS vzdrževanje jeklarne 1 in 2 ter vzdrževanje Bela 2, 4 in 5. SDS vzdrževanje jeklarne 1 in 2 opozarjajo, da se zastoji na ASEA peči lahko povečajo preko planiranega časa zaradi vgraditve hladilnih panelov. Pod razno pa sta predlagali ustavitve 80-tonskega žerjava v martinarni in sicer zaradi iztrošenosti naprav. Prav tako predlagajo tudi ukinitve preventivnih pregledov. Namesto njih naj se uvedejo enodnevnih remontov, tako da bi bilo na žerjavu delo varno. Med obratovanjem preventivnega pregleda ni mogoče opraviti, meni skupina. SDS vzdrževanje Bela 2, 4 in 5 pa so pod razno razpravljale o tem, kako z boljšim delom pa tudi z boljšimi medsebojnimi odnosi in disciplino prispevati svoj delež k boljši proizvodnji.

V TOZD DRUŽBENA PREHRANA so se sestale SDS vodstvo TOZD, restavracija ŽJ, samopostrežna restavracija, kantine in samski domovi. Vse, z izjemo SDS kantine, so med drugim ponovno razpravljale o združevanju sredstev za izdelavo idejnih načrtov za gradnjo delavskega kulturnega doma na Jesenicah.

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE smo prejeli zapisnike SDS nabava 1, 2 in 3, SDS prodaja ter z zbora delavcev finančnoraznoroškega sektorja. Vse tri skupine nabave v zvezi z gospodarskim načrtom opozarjajo, da je treba čimveč jekla izdelati doma. V letu 1980 bo namreč za realizacijo plana potrebno nabaviti 150000 ton tujega vložka. Pri tem pa je treba računati na določene težave v zvezi z devizami, izvori materiala itd. SDS prodaja meni, da je plan fakturirane realizacije za leto 1980 potrebno korigirati, ker odstotki na ceno niso realni. Skupina pripominja, da je prodajni sektor sektorja za ekonomiko predložil možno povišanje cen v letu 1980 (8-12 odstotkov), dočim pa tabele izkazujejo pri nekaterih TOZD povišanje tudi za 27 odstotkov. Skupina med drugim tudi ugotavlja, da se v Železarni v zadnjem času pojavlja vse večja fluktuacija in da analiza, ki je bila napravljena, kaže, da gre za ključna delovna mesta, ki jih zasedajo delavci z višjo in visoko izobrazbo.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

TOZD Valjarna debele pločevine

6. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Valjarna debele pločevine Ivan Žvan je 19. decembra sklical šesto sejo. Predlagal je dve dopolnitvi dnevnega reda, in sicer: da se doda razprava o predlogu plana investicij za leto 1980 in predlog sklepa o izločitvi TOZD Kovinoservis iz Železarne.

Po pregledu izvrševanja sklepov, ki ga je podal vodja TOZD Vitomir Gričar, so ugotovili, da so bili v glavnem izvršeni, razen tistih, ki so dolgoročne značaja oziroma so v izvajanju. Za slednje so sklenili, da jih bodo obravnavali vsake tri mesece.

Na predlog vodstva TOZD Profilarna so soglašali z zamenjavo člana v inventurni komisiji za gotove proizvode v skladišču TOZD Profilarna. Namesto Smaja Mehmedovića je član inventurne komisije Izmet Behaderović.

Obravnavali in sprejeli so gospodarski načrt TOZD Valjarna debele pločevine za leto 1980 v obliki, kot je bil predložen. Soglašali so tudi s pripombo vodje proizvodnje, da bo moral nabavni sektor v letu 1980 bolj skrbeti za dobavo slabov iz železarne Smederevo, da bosta količina in dinamika dobave taki, kot sta planirani, ker je kampanjska dobava slabov huda ovira pri izpolnjevanju plana, tako v adjustaži kot v odpremi. Zahtevali so, da je treba v 1. 1980 zmanjšati delež pločevine, ki gre za nalogo, pri čemer je treba še posebej paziti pri kvalitetah, katerih

ni mogoče preklasificirati in gredo lahko le v izmeček. Pri sprejemanju naročil bo treba paziti, da bodo sprejeta le taka, ki jih bo lahko realizirati v kvalitetnem smislu, tako glede površine in mehanskih lastnosti, kot glede ravnosti zaradi izrabljenosti ravnalnega stroja.

Soglašali so s predlogom tov. Mačaja, da je treba ponovno vpeljati prakso, da se zavaljane pločve dnevno preklasificirajo na naročila, če je to mogoče. Pri reševanju tega problema je treba še bolj sodelovati s prodajnim oddelkom.

Strinjali so se s predlogi projektov iz programa sredstev investicijskega vzdrževanja ter predlogi amortizacijskih zamenjav za leto 1980, brez pripomb pa so v predloženi obliki sprejeli tudi predlog plana delovne organizacije in delovnih skupnosti.

Na znanje so vzeli informacijo vodje TOZD, da v letu 1979 ne bo izpolnjen plan skupne in gotove proizvodnje. Vzroki za nedoseganje so: težave pri prehodu kurjenja potisne in krožne peči z mazuta na zemeljski plin, okvara ravnalnega stroja, iztrošenost naprav, pomanj-

kanje delavcev ter slaba tehnološka in delovna disciplina. Zato so sprejeli priporočilo, da je treba v letu 1980 pričeti z delom tako, da bo mogoče doseči boljše proizvodne rezultate.

Na informacijo poslovnega odbora o izločitvi TOZD Kovinoservis niso imeli pripomb in so predlagane sklepe v zvezi s tem sprejeli brez pripomb.

Ob 30-letnici obstoja valjarne debele pločevine so sprejeli sklep, da bodo podelili priznanja za poštovno-valno delo pri izgradnji valjarne, za dolgoletno delo v valjarni, za uspešno vodenje valjarne in uspešno sodelovanje ter strokovno pomoč 77 delavcem. Plaketa se podeli tudi osnovni organizaciji sindikata TOZD Valjarna debele pločevine.

Brez pripomb so sprejeli samoupravna sporazuma o združevanju sredstev v sklad skupnih rezerv občine Jesenice ter o dobavi pločevine tovarni Džuro Džaković.

Na predlog družbenopolitičnih organizacij so za delegata v skupščini sklada skupnih rezerv občine Jesenice izvolili Marjano Stojan, za namestnika pa Milana Sulca.

Na predlog odbora za gospodarstvo so nagradili z enkratno nagrado 2000 din za vestno in prizadevno delo Esada Čamdžića in Mustafa Šabana.

Z enkratno nagrado 2000 din bodo nagradili osem delavcev, ki so delali v TOZD Valjarna debele pločevine več kot 29 let: Ivana Medveda, Janeza Zupana, Anko Martinja, Blagoja Mitkovskega, Ivana Grilca, Danijela Tavčarja, Anico Obid in Jožeta Berčiča.

IS

TOZD Monter Dravograd

9. SEJA ODBORA

SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Na dnevnem redu 9. seje odbora samoupravne delavske kontrole TOZD IMGD Monter Dravograd, ki je bila dne 27. novembra, je bila ena sama točka: obravnavanje tekoče problematike. V okviru te točke je odbor obravnaval dvojno vprašanje v zvezi s stanovanji delavcev ter problem dela skladiščne službe.

Isto sejo je odbor nadaljeval še dne 12. decembra. Tedaj je pregledal zapisnike z osmih sej odbora za delovna razmerja ter z dveh sej odbora za gospodarstvo ter treh sej delavskega sveta TOZD. V delu omenjenih organov ni ugotovil nepravilnosti. Sklenil je, da se bo v prihodnje sestajal vsaj enkrat na mesec in obravnaval tekočo problematiko.

Odbor je obravnaval problem izpraznitve stanovanja enega izmed svojih bivših sodelavcev, ki je s TOZD prekinil delovno razmerje. TOZD je postavila zahtevo po izpraznitvi na sodišču združenega dela, ki pa je zahtevo zavrnilo, češ da je bilo delovno razmerje prekinjeno sporazumno. Po mnenju vodje splošnega sektorja v TOZD gre za nerodno formulirano odločbo o prekinitvi delovnega razmerja, čeprav je iz zahteve delavca po določitvi predčasnega roka prekinitve razvidno, da gre za enostransko — njegovo odpoved. TOZD je sicer na odločbo sodišča združenega dela vložil pritožbo, vendar pa po mnenju vodje splošnega sektorja ni pričakovati ugodne rešitve. Odbor je sklenil, da strokovne službe skušajo rešiti,

problem tako, da bi stanovanjsko enoto pridobili nazaj.

Obravnaval je tudi vprašanje dodeljevanja kreditov za stanovanjsko gradnjo, kajti odbor za delovna razmerja je izločil prošice iz oddaljenih krajev. Sledila je pritožba enega, izmed inženirjev, ki je sprožil postopek pred sodiščem združenega dela. Sodišče je ugotovilo, da je pri dodeljevanju posojil prišlo do kršitve samoupravnega akta, oziroma, da je ta zastarel in predlagalo, da se zadeva ponovno obravnava na odboru, ter da se prouči vse vloge, ki so bile zavrnjene. V zvezi s tem je odbor zadalžil strokovne službe, da pripravijo nov samoupravni akt za dodeljevanje stanovanj in kreditov v katerem bodo upoštevana vsa stališča dogovorov ter zakonskih predpisov.

Odbor je poleg tega zadolžil strokovne službe, da uredijo tudi vprašanje izdajanja in vračila materiala v skladišče kot tudi samo skladiščenje ter vprašanje tekočega odvoza odpadka. Meni namreč, da zaradi sedanje neurejenosti teh vprašanj kolektiv nosi večje stroške, kot je potrebno.

B. L.

IZOBRAŽEVANJE PRAVICA IN OBVEZNOST, PA TUDI ODGOVORNOST

V ustavi SFRJ in SR Slovenije je določeno, da imajo občani pravico, da pod enakimi z zakonom določenimi pogoji pridobivajo znanje in strokovno izobrazbo na vseh stopnjah izobraževanja in vseh vrstah šol in v drugih izobraževalnih zavodih. Tako določeno daje izobraževanje pravna narava ustavne pravice. Vsebinska te ustavne pravice je dostopna vsem, ki izpolnjujejo določene pogoje, v osnovnem šolstvu pa je obvezna.

Z ustavo niso rešena vsa vprašanja izobraževanja, zato je to področje prepuščeno republiški zakonodaji, ki izobraževanje ureja z zakoni o osnovnem šolstvu, o srednjem šolstvu in o visokem šolstvu, predvideva pa se sprejem zakona o usmerjenem izobraževanju. Poleg tega pa je izobraževanje postalo tudi pravica delavcev v združenem delu. Zakon o delovnih razmerjih določa: »Delavec ima pravico in obveznost, da se izobražuje ob delu in izpolnjuje svoje znanje in svoje z delom pridobljene delovne zmožnosti v skladu z delovnimi potrebami in potrebami razvoja temeljne organizacije ter v skladu s predpisi o usmerjenem izobraževanju. Delavci v temeljni organizaciji imajo pravico in obveznost, da zagotovijo delavcu, ki se izobražuje oziroma izpolnjuje, pogoje za uspešno opravljanje učnih obveznosti.«

Iz te pravne norme vidimo, da se ta pravica kaže tudi kot obveznost in to na obeh straneh, tako pri delavcu kot ostalih združenih delavcih. Če poenostavimo: če se delavec hoče izobraževati in je njegovo izobraževanje v skladu s potrebami temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti, so mu ostali delavci dolžni to omogočiti, po drugi strani pa lahko, če so potrebe temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti izražene, pa ni kandidatov, delavci določijo tiste delavce, katerim je to izobraževanje potrebno in namenjeno, da se izobražujejo. Samo tako je mogoče razlagati pravico in obveznost skupnih interesov delavcev, združenih v temeljni organizaciji oziroma delovno skupnost. Izobraževanje naj zagotovi večanje človekove produktivnosti in odpre naj mu čim širše možnosti za vsestransko aktivno vključevanje v vse oblike družbenega in zasebnega življenja. Izobraževanje naj prispeva k oblikovanju celovite svobodne človekove osebnosti.

Zakon o delovnih razmerjih tudi določa, da pogoje in način uveljavljanja pravic in obveznosti delavcev do izobraževanja in izpolnjevanja določijo delavci v samoupravnem splošnem aktu. Tako je bil na osnovi tega in drugih pozitivnih zakonskih predpisov v vsaki temeljni organizaciji in delovni skupnosti sprejet samoupravni splošni akt – pravilnik o izobraževanju. V tem aktu so opredeljene tri oblike izobraževanja. To je kadrovske štipendiranje, izobraževanje ob delu ter funkcionalno izobraževanje in usposabljanje.

Pri kadrovske štipendiranju in študiju ob delu je potreben razpis štipendij za vse usmeritve in stopnje šol, seveda na osnovi izkazanih potreb temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti. Funkcionalno izobraževanje in usposabljanje je nenehno pridobivanje novih znanj in se prične po končanem splošnem šolanju ali šolanju za poklic in pripomore k večji učinkovitosti ter tehnološkemu napredku. Funkcionalno izobraževanje temelji na potrebah in zahtevah delovne organizacije, vključuje razvoj znanosti in tehnike ter zajema vse delavce, ki so zaposleni v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti.

Ko odbor za delovna razmerja v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti odobri študijske ugodnosti, se s štipendistom sklene pogodba o štipendiji. To velja tudi za tiste štipendiste, ki potem prejemajo kadrovske štipendije in študirajo redno, le da te odobri odbor za kadre in družbeni standard.

Pogodba mora konkretizirati določila, sprejeta v omenjenem samoupravnem splošnem aktu, oziroma določa pravice, obveznosti in odgovornosti obeh pogodbenih strank. Te pa so poleg splošnih določil še ime šole in smer študija, rok, do katerega je treba študij zaključiti, način izplačevanja in višina štipendije, štipendistove obveze do temeljne organizacije, delovne skupnosti oziroma Železarne in obveznosti teh do štipendista. Zelo važna so pogodbeno določila o izpolnjevanju obveznosti obeh pogodbenih strank. To pa je tudi namen današnjega prispevka. S pogodbo o štipendiji se štipendist običajno zaveže, da bo redno izplačeval študijske zneske. Štipendist pa se obvezuje, da bo v postavljenih rokih izpolnjeval šolske obveznosti in da se bo po končanem šolanju zaposlil pri štipenditorju in ostal v delovnem razmerju najmanj toliko časa, kolikor je to določeno v pogodbi.

V pogodbi so lahko tudi določila, da se pogodba lahko razveže zaradi nezmožnosti, katere ni kriva nobena od pogodbenih strank ali nezmožni-

vosti izpolnjevanja pogodbenih obveznosti ene ali druge stranke. V takšnih primerih za nobeno od pogodbenih strank ne nastopi dolžnost kakršnegakoli povračila stroškov ali izpolnitve drugih obveznosti, določenih v pogodbi. Nezmožnost oziroma nezmožnost mora biti podana objektivno. Takšni primeri so izjemni.

V kolikor ena pogodbenih strank ne izpolnjuje s pogodbo prevzetih obveznosti, lahko druga stranka odstopi od pogodbe, pri tem pa mora tista stranka, ki ne izpolnjuje pogodbe, poravnati vse do takrat nastale stroške.

V naši Železarni se večkrat pojavljajo primeri, ko štipendist ne dokonča šolanja v roku, ki je določen s pogodbo, oziroma ne izpolni drugih obveznosti do štipenditorja. So pa tudi primeri, ko štipendist sicer šolanje dokonča, pa se ne zaposli oziroma ne sklene delovnega razmerja z drugimi delavci v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti, ali pa ne ostane v delovnem razmerju tako dolgo kot je določeno s pogodbo. To pomeni kršitev pogodbenih določil, ki postavljajo navedene obveznosti in katere mora štipendist izpolniti. Če tega ne stori, pomeni to kršitev pogodbe, oziroma tistih določil, za katere se je štipendist zavezal, da jih bo izpolnil.

V takšnih primerih štipenditor zahteva od štipendista povrnitev vseh stroškov, ki so nastali in bili tudi izplačani štipendistu. Če ne

pride od sporazumne rešitve plačila nastalih stroškov, je štipenditor prisiljen vložiti na pristojnem sodišču zahtevo za povrnitev nastalih stroškov, bodisi štipendije, plačane šolnine, stroškov tečaja ali pa plačane odsotnosti z dela itd.

Delavci v združenem delu odvajamo sredstva za izobraževanje. Zato je nujno, da se od tistih, ki ne izpolnijo svojih obveznosti, zahteva povrnitev stroškov. Torej pravica do izobraževanja oziroma pridobitev štipendije ni samo pravica, ampak je tudi obveznost in odgovornost.

V primerih, ko štipendisti niso hoteli prostovoljno vrniti nastalih stroškov zaradi neizpolnitve svojih obveznosti do štipenditorja, so bile zoper njih vložene tožbe pred rednimi oziroma temeljnimi sodišči, če se je štipendist redno šolal ali pa so bili vloženi predlogi za povrnitev nastalih stroškov pred sodiščem združenega dela, če je šlo za izobraževanje iz delovnega razmerja.

Udeleženci štipendisti so v spornih zadevah pred sodišči zahtevke štipenditorja (TOZD, delovna skupnost ali Železarna) ponavadi priznali. Nekateri pa so postavljali povsem neutemeljene ugovore, ki so bili predvsem subjektivnega značaja. Zato sodišča v takšnih spornih zadevah odločijo, da mora štipendist vrniti štipenditorju dolgovani znesek, seveda povečan za pravne stroške in obresti.

Zoper nekatere, ki tudi na osnovi pravnomočne sodne odločbe nočejo izpolniti svoje obveznosti, je potrebno zahtevati celo prisilno izvrševanje. To pomeni zahtevati ružbe in prenos mesečnih osebnih dohodkov štipendista na štipenditorja.

Za zaključek. Pogodba o štipendiji ne prinaša samo pravic, ampak tudi obveznosti in odgovornosti. Združeno delo glede na svoje potrebe in interese potrebuje kadre raznih profilov. Zato se odvajajo tudi finančna sredstva. Za tiste, ki prevzetih obveznosti ne izpolnijo po svoji krivdi, bo združeno delo zahtevalo povrnitev vloženih sredstev. S. R.

Naša železarna in naselje »za štrekoe« (IK)

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

DELOVNA SKUPNOST ZA EKONOM., TKR IN NOVOGRADNJE

Seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila v torek, 25. decembra.

Do 7. januarja 1980 morajo vse SDS evidentirati nove kandidate za izvršni odbor osnovne organizacije sindikata.

Do 10. januarja morajo blagajnik, predsedniki komisij in nadzorni odbor sestaviti poročilo o svojem delu v preteklem mandatnem obdobju.

Seznam z imeni novo evidentiranih kandidatov in gradivo o delu izvršnega odbora bodo do 12. januarja poslali vsem SDS v obravnavo. Pripravili bodo tudi poročilo o ekonomskih izhodisčih, samoupravljanju in dohodkovnih odnosih v delovni skupnosti, v železarni Jesenice in v občini.

Občni zbor osnovne organizacije sindikata bo 2. februarja v restavraciji Kazina. Iz vsake SDS se ga bodo udeležili po trije delegati, povabili pa bodo tudi vodja delovne skupnosti, vodje sektorjev, sekretarje OOKZ, predsednika koordinacijskega odbora ZSMS delovne skupnosti in vse upokojence delovne skupnosti.

Za delovno konferenco tovarniške konference OOS železarne Jesenice so izvolili pet delegatov.

Seznanjeni so bili tudi z izidom referenduma, ki je 11. decembra v delovni skupnosti uspel.

Člani koordinacijskega in nadzornega odbora obsojajo neodgovornost posameznih vodij SDS, ki se niso udeležili sestanka 26. novembra. Vodja delovne skupnosti bo posredoval poročilo o udeležbi in neudeležbi na tem sestanku vsem SDS, ki naj obravnavajo odgovornost posameznikov.

Košarkarskemu klubu Jesenice so za praznovanje 25-letnega športnega delovanja odobrili 3.000 din

Za shranjevanje vseh priznanj in športnih pokalov je zadolžen rekreacijski odbor.

Enajstim članom izvršnega odbora OOS bodo za njihovo prizadevno delo na prvi seji novega izvršnega odbora podelili nagrade. Delavskemu svetu delovne skupnosti so odobrili sredstva za sestanek ob koncu leta.

Tovarniško konferenco OOS železarne Jesenice so opozorili na boljše medsebojno povezavo osnovnih organizacij sindikata znotraj Železarne in občinskimi sindikalnim svetom Jesenice zaradi oblikovanja enotnega stališča in dogovora v zvezi z reševanjem posameznih problemov na ravni železarne Jesenice, občine in republike.

DELOVNA SKUPNOST ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje je imel svojo redno sejo 26. decembra.

Sprejeli so finančni plan osnovne organizacije sindikata delovne skupnosti za leto 1980.

Oblikovali so predloge za novi izvršni odbor, ki naj bi imel petnajst članov. Člani so menili, da bi v bodočem mandatnem obdobju delegati za posamezna področja delovali in odločali sami, na sestankih izvršnega odbora pa bi delo usklajevali.

V nadzorni odbor IO OOS so predlagali tri člane.

Predlog za delovno predsedstvo občnega zbora bodo oblikovali na prihodnji seji.

Člani sindikata lahko kupijo smučarske izkaznice po 150,00 din za odrasle in po 60,00 din za otroke.

Sprejeli so sklep, da se članom, ki se sestanka udeležijo v svojem prostem času, izplača sejinina v višini 50,00 din.

ctm

RAZPIS GRADBENIH POSOJIL ZA LETO 1980

Na osnovi 53. člena pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev v delovni organizaciji železarna Jesenice

RAZPISUJEMO

gradbena posojila za leto 1980, in sicer:

- za gradnjo stanovanjske hiše
- za nakup stanovanja v etažni lastnini ali zasebni lasti
- za rekonstrukcijo obstoječega stanovanja ali stanovanjske hiše pod pogojem, da se s tem poveča potrebna stanovanjska površina za družino ali se pridobi stanovanje ali se izboljša stanovanje v skladu s stanovanjskimi standardi.

Gradbeno posojilo so upravičeni prejeti delavci, ki izpolnjujejo tele pogoje:

1. Želijo rešiti svoje stanovanjsko vprašanje na območju občin Jesenice, Radovljica in mejnih naselij oziroma krajevnih skupnosti drugih občin, le da je mogoče vsakodnevni redni prihod na delo v Železarno.

2. Da namensko varčujejo za gradnjo, rekonstrukcijo ali nakup stanovanja; pri tem morajo dokazati, da je njihova lastna udeležba najmanj v višini 20 % vrednosti standardnega stanovanja.

– Da imajo stanovanjsko hišo zgrajeno do II. faze izgradnje in da imajo nabavljen material za III. fazo izgradnje.

3. Pravico do stanovanjskega gradbenega posojila imajo vsi člani družine, ki združujejo svoje delo za nedoločen čas v delovni organizaciji železarna Jesenice.

Prav tako imajo pravico dobiti gradbeno posojilo upokojenci Železarne, člani ožje družine delavcev, ki združujejo delo v Železarni, pri tem pa morajo dokazati, da s pridobitvijo stanovanja v osebni lasti, z izgradnjo stanovanjske hiše, z rekonstrukcijo stanovanja ali z rekonstrukcijo stanovanjske hiše rešijo svoje skupno stanovanjsko vprašanje.

4. Da bodo izpraznili družbeno stanovanje v štirih letih od dneva dodelitve gradbenega posojila, v kolikor so nosilci stanovanjske pravice v takem stanovanju.

5. Aktivni delavci in upokojenci, ki so nosilci stanovanjske pravice v stanovanju, ki je last Železarne, morajo stanovanje vrniti Železarni.

6. Prosilci, ki so v preteklih letih že prejeli posojilo do določene maksimalne višine, niso upravičeni do novega posojila.

7. Prosilci, ki v preteklih letih niso prejeli posojila do določene maksimalne višine, lahko prosijo le do tiste vsote, ki je bila določena kot maksimalna za leto, ko jim je bilo posojilo odobreno.

8. Višino gradbenega posojila bo določil delavski svet železarne Jesenice.

9. Najdaljši rok vračanja gradbenega posojila je 25 let; rok vračanja gradbenega posojila je odvisen od višine posojila.

10. Prvi obrok gradbenega posojila zapade v plačilo po treh letih od dneva, ko je bilo posojilo odobreno. Nadaljni obroki se odplačujejo v mesečnih obrokih kot je določeno s posojilno pogodbo.

11. S posojilno pogodbo se posojiljemalec obveže, da bo v primeru prekinitve združevanja dela v delovni organizaciji železarna Jesenice vrnil posojilo, dogovorjene obresti in vse stroške z enkratnim vplačilom.

12. Prosilci, ki jim bo odobreno gradbeno posojilo in so nosilci stanovanjske pravice v družbenem stanovanju, last železarne Jesenice, bodo morali to stanovanje izprazniti do roka, ki bo naveden v pogodbi. V primeru, da stanovanje ne bodo izpraznili do roka, bo moral nosilec stanovanjske pravice plačevati pogodbeno kazen od izpraznitve stanovanja. Višina pogodbene kazni znaša 800,00 din na mesec, kar je določeno v 63. členu Pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev v delovni organizaciji železarna Jesenice.

13. Prosilci za gradbeno posojilo morajo predložiti:

- izpolnjen obrazec s točnimi podatki (obrazec dobite pri vrtarju kadrovskega sektorja, informacije pa na oddelku za družbeni standard, soba št. 11, telefoni 241, 332),
- gradbeno dovoljenje
- odločbo o odobreni lokaciji
- potrjeni gradbeni načrt s predračunom
- seznam materiala in del, ki jih namerava prosilec nabaviti oz. zgraditi z odobrenim posojilom
- zemljiškoknjižni izpisek (prosilci ga dobijo na oddelku zemljiške knjige pristojnega sodišča) – izpisek ne sme biti starejši od 6 mesecev.

Prijave prosilcev, ki ne bodo vsebovale zahtevanih podatkov in navedenih dokumentov, ne bodo obravnavane. Prosilci morajo oddati prijavo in dokumente do vključno 10. 2. 1980 na kadrovskem sektorju, oddelek za družbeni standard, soba št. 11.

Upravičenost posameznih gradenj in rekonstrukcij bo ugotavljala strokovna komisija na terenu.

Na osnovi prošnji, poročila strokovne službe in poročila strokovne komisije, bo odbor za stanovanjska vprašanja pri delavskem svetu železarne Jesenice razpravljal in odobril posameznim prosilcem primerno višino posojila v okviru maksimalno določene višine gradbenega posojila za leto 1980.

Sklepi o odobreni višini posojila posameznim prosilcem bodo objavljeni v tedniku ŽELEZAR.

KADROVSKI SEKTOR

Oddelek za družbeni standard

ZAHVALA ZA ODPSTOPLJENO ZGODOVINSKO GRADIVO

Vsako leto smo v tehniškem muzeju naše železarne, v oddelku za delavsko gibanje in NOV, obogatili zbirko dragocenih dokumentov, fotografij, eksponatov, knjig in raznih drugih predmetov, s katerim se nam odkriva naša preteklost, katero še vsi premalo poznamo, da bi jo lahko bolje ocenili.

Tudi letos smo v 40 zapisnikih zapisali in tako evidentirali zanimivo gradivo, ki so ga posamezniki odstopili tehniškemu muzeju Železarne, oddelku za delavsko gibanje in NOV. Vsem se najlepše zahvaljujemo. Z željo, da z nami še nadalje sodelujete, vas prosimo, da opozorite na pomembnost zbiranja raznega gradiva tudi vaše tovariše in znance.

V letu 1979 so razno zgodovinsko gradivo odstopili:

Ludvik Bem, Ljubljana; Jaka Beden, Jesenice; Janez Bertoncelj, Lesce; Rudolf Bidovec, Kor. Bela; Viktor Brun, Jesenice; Branko Blenkuš, Jesenice; Jaka Čop, Rodine; Ciril Čop, Jesenice; Anton Debevc, Jesenice; Marjan Dolinšek, Jesenice; Sonja Gašperin, Jesenice; Andrej Hodnik, Boh. Srednja vas; Franc Jere-Sever, Radovljica; Franc Konobelj-Slovenko, Jesenice; Miha Klinar, Bled; Zdravko Kavalar, Hrúšica; Tone Konobelj, Jesenice; Otmar Novak, Radovljica; Občinski komite ZK Jesenice; Rudolf Ogrin, Javornik; Plavinsko društvo Jesenice; Martin Rozman, Smlednik; Jože Rozman, Jesenice; Alojz Smrekar; Slavko Štravs, Ljubljana; Jože Talar, Piran; Jože Ulčar, Jesenice; Ana Vister, Bled; Ivan Vovk-Živan, Jesenice; Mirko Zupan, Jesenice; Tajništvo železarne Jesenice.

Tehnični muzej Železarne, odd. za delavsko gibanje in NOV

PROBLEM BOLEZENSKE ODSOTNOSTI Z VIDIKA EKSTREMNIH SKUPIN

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne organizacije, z delovno moralo, medsebojnimi odnosi, motivacijo v najhujšem smislu besede — skratka cela vrsta dejavnikov vpliva na ta pojav.

Zato je razumljivo, da se različne stroke, vsaka s svoje strani, ukvarjajo z bolezensko odsotnostjo. Medicina obravnava to odsotnost z zdravstvenega in varstvenega vidika, družboslovne vede, zlasti sociologija in psihologija skušata odkriti in raziskati pomen ostalih dejavnikov, ki vplivajo na bolezensko odsotnost. Jasno je, da je zato način in pristop k obravnavi problema vsakokrat precej različen.

Ne bo odveč, če se spomnimo, da smo že lansko leto z analizo nekaterih osnovnih osebnih podatkov skušali odkriti in pojasnjevati glavne vzroke, ki so vplivali na povečano bolezensko odsotnost. Ugotovili smo, da se tak način izostajanja pojavlja najpogosteje na tako imenovanih »začetnih delovnih nalogah«. Odsotnost ni nujno povezana s težavnostjo in napornostjo, pač pa v glavnem z nezahtevnostjo, skoraj monotono posameznih del. Nakazana je bila predpostavka, da tako izostajanje predstavlja določeno obliko izogibanja delu, pomeni torej specifično obliko bega z dela.

Ker so bile navedene trditve v končni obliki le bolj ali manj nakazane, nikakor pa ne že potrjene oziroma dokazane domneve, smo z delom v nakazani smeri nadaljevali. Pričujoča raziskava je torej plod poskusa, da bi nekatere predpostavke potrdili in dodatno razložili.

POSTOPEK

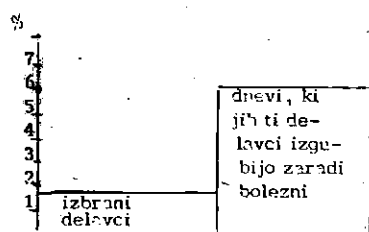
Pri pregledu podatkov o bolezenski odsotnosti posameznih delavcev v lanskem letu, nam je postalo jasno, da v raziskavo ne moremo zajeti vseh tistih, ki so v lanskem letu bolovali. To bi bilo neupravičeno in nesmiselno vsaj iz dveh razlogov:

1. ker bi se pri takem obravnavanju izgubljali v množici podatkov, ki ne omogočajo prodiranja v jedro problema, ker zamegljujejo poglavitne značilnosti.

2. ker bi se na ta način obdelala podatkov tako zavlekle, da bi raziskava izgubila na aktualnem pomenu.

Zato smo se odločili za poglobljeno obravnavo dveh ekstremnih skupin. V prvo skupino smo zajeli vse tiste delavce, ki so v preteklem letu več kot desetkrat bolovali, to je torej skupina, za katero je značilna izredna pogostost bolovanj. Drugo skupino pa sestavljajo tisti delavci, ki so v letu 1978 bolovali 70 dni in več; za skupino je značilna izredna dolžina oziroma trajanje odsotnosti. (Ker ne želimo preprečiti ponavljanja dolgih oznak skupin, smo jih označili s kraticami: F1 — Skupina visoke frekventnosti izostajanja; D1 — skupina izredne dolgotrajnosti izostankov.) Na ta način smo skupaj zajeli 120 delavcev ali 81 v prvi skupini in 39 v drugi skupini.

Skupini predstavlja 1,81 odstotka vseh delavcev, ki delajo v Železarni. Izbrani delavci povprečno 5,92 % izgubljenih dni; razmerje je torej 1:3,3. Z drugimi besedami bi lahko rekli: če je možno rešiti nepolna dva odstotka najbolj vpijajočih primerov, bi se število izgubljenih dni znižalo za skoraj šest odstotkov, kar je enako enoletnemu delu 28 delavcev.

Najprej smo skušali ugotoviti, v čem se ti dve skupini med seboj razlikujeta. V ta namen smo zbrali precejšnje število dosegljivih podatkov, jih primerjali ter iskali pomembnost razlik. Skušali smo tudi ugotovljati tesnost zveze med posameznimi spremenljivkami. Drugi del raziskave pa je posvečen ugotavljanju razlik med skupinami v zadovoljstvu pri delu. Skušali pa smo odgovoriti tudi na vprašanje, ali je zadovoljstvo z delom tisti činitelj, ki pomembno vpliva na to obliko odsotnosti. V ta namen smo vsakemu delavcu iz prve ali druge skupine poiskali ustrezen par. Ustrezen zato, ker je moral izpolnjevati dva pogoja: prvič, da opravlja iste delovne naloge in drugič, da v preteklem letu ni boloval, oziroma je boloval minimalno.

NEKATERE VAŽNE UGOTOVITVE:

Seveda nas je zanimalo, katere TO so »prispevali« najhujše delavce bodisi v prvo ali v drugo skupino. Ker pa imamo opravka z relativno majhnim številom izbranih oseb, je njihova razdelitev po temeljnih organizacijah, ki jih ni niti polovico manj, kot je subjektov v drugi skupini, nesmiselna. Zato smo bili prisiljeni, da grupiramo temeljne organizacije po naravi dela:

Tabela 1: Grupirane temeljne organizacije in izbrani skupini

	F1	D1
Grupirane TO	št. delav. na 1 izbr.	št. delav. na 1 izbr.
Talilnice	10 95,4	12 79,5
Valjarne	26 54,9	4 356,8
Predelava	19 50,5	9 106,7
Storitve	14 134,6	12 157,1
Skupne s.	7 164,6	1 1152,0
Skupaj	76*	38

+ skupina F1 se je malenkostno skrčila, ker je v tem času nekaj delavcev že zapustilo Železarno

Najprej razložimo drugo in četrto kolono v prikazani tabeli. Z namenom, da povečamo informativno vrednost podatka, smo izračunali, na koliko delavcev pride en delavec iz izbrane skupine (F1 ali D1). Torej: čim manjša je izračunana vrednost, bolj neugoden podatek je to. Pri skupini s pogostimi bolovanji izstopajo zlasti predelovalne temeljne organizacije, v skupini z dolgo trajajočimi bolovanji pa izstopajo talilnice. Izsledki se dobro ujemajo z našimi predpostavkami o pogojih in načinu dela. Sodimo namreč, da so za predelavo značilna ponavljajoča se dela, ki jih karakterizira monotono in neprivlačnost, hkrati pa stopnja ogroženosti zdravja pri teh delih ni velika. Iz tega lahko sklepamo, da bo doberšen del bolezenske odsotnosti šel na račun pogostih in kratkotrajnih bolovanj, ki predstavljajo izogibanje neprivlačnemu delu. Iz predpostavke torej sledi, da bi morale v prvi skupini izstopati predelovalne temeljne organizacije, kar smo tudi ugotovili.

Nadalje menimo, da so glede napornosti in težkih pogojev dela, torej tudi ogroženosti zdravja, na prvem mestu talilnice. Iz tega zopet sledi sklep o večji relativni zastopanosti delavcev ter temeljnih organizacij v drugi skupini, ki jo sestavljajo delavci z dolgotrajno bolezensko odsotnostjo. Tudi ta domneva je potrjena. Izračun tudi kaže, da omenjenih razlik ne moremo pripisovati slučajnim vplivom.

Podobno kot že ničlikokrat doslej, smo ugotovili, da so izredno pogosto odsotni delavci, stari manj kot 30 let, starejši delavci pa izostajajo dalj časa. Razlika v aritmetičnih sredinah je 12 let in je statistično pomembna. Lahko torej zaključimo, da prvo skupino sestavljajo v glavnem mlajši delavci, medtem ko drugo skupino sestavljajo starejši delavci.

Tudi na primeru stažja prihajamo do več ali manj sorodnih ugotovitev, zato jih nimamo namena posebej komentirati.

Pri opazovanju obeh skupin, glede na stan, spol, narodnost, šolsko izobrazbo, kvalifikacijo in plačilno skupino, smo upoštevali oziroma izvedli primerjavo po dveh vidikih:

— najprej so nas zanimale razlike med izbranimi skupinami,

— zanimalo nas je, ali se posamezna skupina razlikuje od celote, iz katere izhaja, torej smo primerjali skupino s celotno populacijo Železarn.

Če povzamemo, se skupini razlikujeta med seboj le v eni spremenljivki; ugotovili smo, da je v prvi skupini znatno več samskih delavcev, kot v drugi. Podatek zopet kaže na pomembnost »starševske odgovornosti«, ki pogojuje večjo stabilnost in zanesljivost delavca. Obenem pa zopet potrjuje domnevo, da so v prvi skupini v glavnem tisti delavci, ki se izogibajo in beže od dela, drugo skupino pa sestavljajo resnično bolni oziroma izčrpani delavci.

Ugotavljanje razlik med celotno populacijo in skupinami pa je pokazalo, da smo v prvo skupino zajeli več žensk, kot bi glede na zaposlenost žensk v Železarni lahko pričakovali. V obeh skupinah pa je tudi precejšen odstotek, ki se pomembno razlikuje od povprečja Železarn, delavcev z nizkimi plačilnimi skupinami in nižjo kvalifikacijo. Zopet ugotavljamo, da se srečujemo s problematiko nezahtevnih in nizko vrednotenih delovnih nalog.

VPRAŠANJA SPOSOBNOSTI, FLUKTUACIJE IN DIAGNOZE OBOLJENJ

Zanimalo nas je, kakšni sta skupini z vidika sposobnosti, zato

smo iz naše interne kartoteke zbrali tudi te podatke. V zadnjem času (od 1968 leta dalje) so namreč vsi novospregjeti delavci tudi psihološko pregledani. V skladu z doseženimi testnimi rezultati jih razvrstimo s posebnimi oznakami po njihovih sposobnostih. Skladno s svojimi sposobnostmi naj bi delavci tudi opravljali različno zahtevne delovne naloge. Vendar pa vemo, oziroma opažamo, da v praksi ni vedno tako, kot bi želeli, oziroma bi moralo biti. Pogosto se namreč dogaja, da tudi izredno sposobni delavci dalj časa opravljajo sila preproste delovne naloge.

Ceprav med skupinami nismo dokazali pomembnih razlik, pa lahko vsaj za prvo skupino (visoka pogostost bolezn. odsotnosti) trdimo, da so njihove sposobnosti nad pričakovani; to trdimo zato, ker bi glede na strukturo delovnih nalog, ki jo ta skupina opravlja, pričakovali delavce z nižjimi sposobnostmi.

Želili smo tudi ugotoviti, če so nekatere spremenljivke, ki smo jih do sedaj prikazovali posamično, med seboj povezane. Raziskovali smo torej vpliv ene spremenljivke na drugo. Na primer: ako je X — testom dokazana zveza med kvalifikacijo in starostjo, pomeni, da se s starostjo spreminja tudi kvalifikacija — praviloma raste. Tabela 2 in slika 1 prikazujeta povezanost med spremenljivkami v obeh skupinah.

Tabela 2: Verjetnost zveze med nekaterimi spremenljivkami glede na izbrani skupini

	Kvalifikac.		starost		staž		psihl. ozn.		plač.skup.	
	F1	D1	F1	D1	F1	D1	F1	D1	F1	D1
kvalifikacija	0	+	0	0	0	+	N	N	N	N
starost			+	+	N	N	N	N	N	N
staž					N	N	N	N	N	N
psihol. oznake									0	+
plačilna skupina										

Pomen oznak:

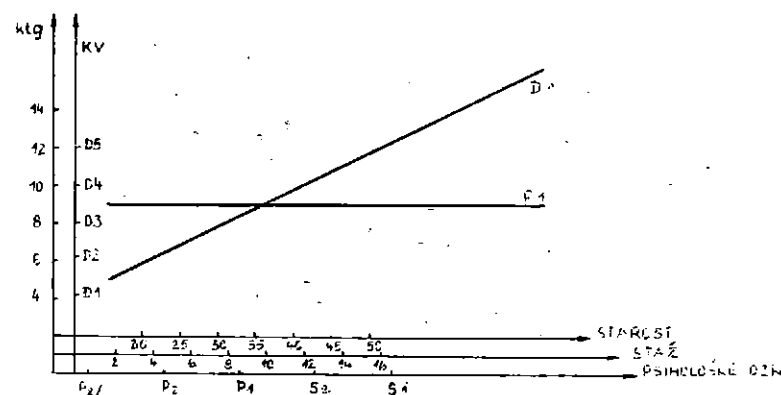
0 — ni povezanosti med pojavoma

+

— povezanost je dokazana vsaj na nivoju zaupanja 0,05

N — nismo ugotavljali povezanosti med pojavoma

Skušajmo podatki pravkar prikazane podatke še grafično, saj bo tako celotna situacija mnogo bolj zgoščena in razumljivo prikazana. Pri tem pa moram seveda opozoriti, da nisem imel ambicije prikazovati natančno stohastično odvisnost spremenljivk, zato je odvisnost nakazana približno — ilustrativno, tako kakor razmerja na ordinati in abscisi.

Slika 1: Grafična ponazoritev povezanosti v obeh skupinah

Podatki kažejo na ne preveč razveseljevo dejstvo in potrjujejo predvidevanja, da se precejšen del kadrovske problematike veže na neperspektivnost, nejasno sliko pri napredovanju. Izkaže se namreč, da je za skupino z izredno pogosto bolezensko odsotnostjo značilno vegetiranje v istem okolju in na istih delih. Niti kvalifikacija niti kategorija (ki sta poslednja pokazatelja napredovanja) nista povezani z delovnimi izkušnjami (torej znanjem) in sposobnostjo delavca. V drugi skupini je slika povsem drugačna. Ti podatki so važni, saj nam zgornjo ilustrirajo situacijo teh delavcev. V brezperspektivni klimi se sčasoma rodi ravnodušnost in odnos vseenosti, kar vodi k temu, da se najbolj počutimo, če smo čim dlje od svojih opravil in zadovoljevi. Seveda pa skeptikom še vedno ostane, da se izogone oziroma razrešijo problem z vprašanji o vzrokih in posledicah. Vendar pa je staljša o neki apriorni ravnodušnosti in nezainteresiranosti, ki rezultira tako »zabitost« na delovnih nalogah, žal problematično.

Vprašanje kritičnih točk delovnih nalog, ki jih opravljajo izbrani delavci, smo skušali ponazoriti z zasledovanjem fluktuacije skozi daljše obdobje. V ta namen smo pregledali letna poročila oddelka za industrijsko psihologijo, kjer so prikazane delovne naloge oziroma pozicije, s katerih so v tekočem letu delavci najbolj množično odhajali (fluktuirali). 57 odstotkov delovnih nalog delavcev iz izbranih skupin je

bilo vsaj enkrat omenjenih v obdobju od 1974 do 1978 leta, 7 odstotkov pa kar vsako leto! Zaključek je jasn in pričakovan: ne le, da smo zajeli najbolj kričeče primere bolovanja, hkrati z njimi se ubadamo tudi z zelo neprivlačnim in odbijajočim delom, ki skoraj po pravilu postavlja delavca v situacijo — lahko je mirne duše rečeno stresna — kjer je odnos med delom, delavčevimi sposobnostmi in potrebami porušen. Reakcije posameznika so v takih primerih dokaj različne, mednje pa vsekakor spadata tudi prostovoljna prekinitve dela ali umik v bolazeno.

Ko smo zbrali podatke diagnoz obolenj, smo dobili naslednjo sliko:

Rang najpogostejših obolenj v skupini D1

1 — obolenja kosti, sklepov, mišic	28,2 %
2 — obolenja dihal	15,4 %
3 — nezgode	12,8 %

Rang najpogostejših obolenj v skupini F1

1 — neopredeljena obolenja	45,3 %
2 — nezgode	16,0 %
3 — obolenja dihal, prebavil	6,7 %

Gostitev frekvenc v posameznih kategorijah obolenj ne preseneča, pač pa potrjuje prej prikazane in omenjene ugotovitve o različnosti proučevanih skupin ter izvoru razlik. V prvi skupini so opazne diagnoze obolenj, ki omogočajo sklep o resni ogroženosti zdravja te kategorije delavcev. Glede na ugotovljene posebnosti skupine lahko trdimo, da sta težko delo in delovno okolje v povezavi s starostjo in

mladih delavcev, saj drugi najbolj pogost vzrok bolovanja najdemo v nesrečah. Seveda te ugotovitve niso nič novega, saj je znano, da se organizirano in načrtno usposabljanje ne obrestuje le v povečani kakovosti in kvantiteti dela, pač pa močno zmanjšuje tudi druge nezaželene pojave, kot so fluktuacija, absentizem in nesreče pri delu. Torej se efekti slabega prilagajanja delovnemu procesu ne odražajo le na delavcih s poklicnimi nesrečami, pač pa tudi na ostalih, seveda v različnih oblikah, v odvisnosti od življenjskih in osebnostnih posebnosti.

ZADOVOLJSTVO Z DELOM

Že na začetku smo omenili, da želimo ugotavljati tudi stopnjo zadovoljstva z delom pri obravnavanih skupinah. Ker je zadovoljstvo brez dvoma motivacijski problem, nam ti podatki, dopolnjeni z že navedenimi, nudijo dobro orientacijo za izpeljavo konkretnih ukrepov reševanja sedanjega stanja.

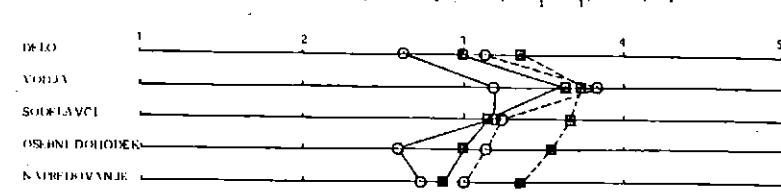
Za delovno organizacijo in njeno uspešnost ter seveda tudi za delavca samega je najpomembnejše vprašanje izid procesa usklajevanja delavca — delovna organizacija; ali z drugimi besedami — kako poteka prilagajanje delavca na okolje in delo oziroma delovne naloge in kakšne so posledice različnih oblik prilagojenosti. Izhajali smo iz osnovne predpostavke, da soodvisnost na relaciji posameznik — delovne naloge ne velja le v smeri navzgor, pač pa tudi v smeri navzdol. To pa pomeni, da so pri delih, kjer se opravlja avtomatično ponavljajo in ni večjih sprememb ter zahtev po neki določeni stopnji samostojnosti in iznajdljivosti v tehnološkem procesu ter sta miselni napor in pozornost majhna, osebe s slabšimi sposobnostmi bolj zadovoljne in uspešne kot osebe z višjimi sposobnostmi. Če namreč sposobnosti in ostale komponente osebnosti pri delu niso dovolj angažirane, se pojavljajo diskrepance, ki onemogočajo prilagajanje delavca delovnemu procesu.

Razlike med skupinami v zadovoljstvu z delom, so prikazane na slikah 2 in 3.

Navedeni rezultati kažejo, da sta skupini, ki z dela ne izostajata, bolj zadovoljni kot skupini, za kateri je značilen absentizem. Izjemo predstavljajo ženske z visoko pogostostjo izostajanja, ki se po obravnavanih aspektih zadovoljstva bolj približujejo skupini brez izostankov. Vzroke je verjetno moč najti v zunanjih dejavnikih. Rezultati splošnih podatkov namreč kažejo, da skupino F1 sestavljajo v večini mladi delavci. Prav po teh karakteristikah se ta skupina tudi bistveno razlikuje od skupine D1. Iz navedenega je moč izluščiti sklep, da gredo izostanki žensk iz te skupine na račun družbenih obveznosti, torej nege bolnih otrok. Vzrokov izostankov torej ni moč iskati v delovni situaciji, pač pa zunaj nje, zato seveda tudi ne opažamo izražanja manjšega zadovoljstva z delom.

Rezultati o skladnosti zahtev delovnih nalog in sposobnosti delavcev nas navajajo na zanimivo razlikovanje med skupinami, ki sicer v enaki meri izražata nezadovoljstvo z delom. Za razliko od ostalih skupin, v skupini F1 soodvisnost na relaciji posameznik — delovne naloge ne obstaja. Podatki kažejo, da gre pri tej skupini v glavnem za suficit na področju

Slika 2: Pregled rezultatov o zadovoljstvu z delom po dimenzijah za skupini F1 in K1, ločeno po spolu

Opomba: Razlika $F_{1m} - F_{1f}$ pomembna

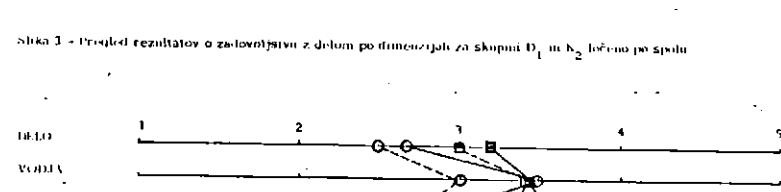
Razlika $K_{1m} - K_{1f}$ ni pomembna

Razlika $F_{1m} - K_{1m}$ pomembna

Legenda: F1 — skupina visoke frekventnosti izostajanja

K1 — skupina izenačena z F1 po delovnih nalogah, vendar brez izostankov

Slika 3: Pregled rezultatov o zadovoljstvu z delom po dimenzijah za skupini D1 in K2, ločeno po spolu

Opomba: Razlika $D_{1m} - D_{1f}$ ni pomembna

Razlika $K_{2m} - K_{2f}$ ni pomembna

Razlika $D_{1m} - K_{2m}$ pomembna

Legenda: D1 — skupina izredno dolgotrajnosti izostankov

K2 — skupina izenačena z D1 po delovnih nalogah, vendar brez izostankov

sposobnosti. Ker smo že omenjali, da je problematika absentizma v glavnem vezana na začetne, najmanj zahtevne delovne naloge, je to tudi razumljivo. Jasno je, da prav zaradi teh odstopanj omenjeni delavci v povezavi s procesom dela ne morejo doživljati in realizirati svojih osnovnih socialnih potreb in motivov. Kadar so te potrebe v nezadostni meri zadovoljene ali pa sploh niso zadovoljene, se pojavljajo različne oblike neprilagojenosti, kamor lahko štejemo zavestno ali podzavestno tendenco »bega z dela«. Na čustvenem področju pa se to kaže v izražanju nezadovoljstva z delom. Taki delavci seveda predstavljajo za vsako organizacijo precejšen problem, saj ustvarjajo nezaželene in nepredvidene situacije na različnih področjih.

Druha skupina, ki prav tako izraža relativno nezadovoljstvo z delom, je po svoji problematiki povsem drugačna. To je skupina starejših delavcev z dolgim stažem v Železarni, za katero je značilna precej dolgotrajna odsotnost. Kaže, da je selekcija (napredovanja, fluktuacija) izoblikovala skupino po sposobnostih primerno delovnim nalogam. Vendar pa je dolgoletno fizično zahtevno in naporno delo v precejšnji meri izčrpalo delavce, kar se odraža v pogostem obolevanju (poklicne bolezni), ki je tudi vzrok izostajanja z dela. Gotovo je, da je tak telesni handicap tudi vzrok nezadovoljstva z delom.

Zanimivo je, da med skupinami ni opaziti razlik v zaznavanju osebnega dohodka in napredovanja. Ocene teh dveh aspektov zadovoljstva so dokaj skladne in se nagibajo v podpoprečje. Verjetno je to odraz specifične, neurejene problematike, še posebno področja napredovanja, ki jo zaznava večina delavcev te organizacije. Kljub prizadevanju in nekaterim predlogom, ki skušajo bolj sistematično urejati področje nagradovanja in napredovanja, izgleda, da je sedanje stanje še vedno nezadovoljivo.

ZAKLJUČKI

Prikazani rezultati brez dvoma omogočajo določene splošne, ki jih bomo skušali prikazati v strnjeni obliki. Ko se srečamo z najboljšimi kritičnimi primeri bolezenske odsotnosti, ne moremo mimo ugotovitve, da se kar po pravilu pojavljajo pri delovnih nalogah, ki so na najnižjem delu hierarhične, kvalifikacijske in plačilne strukture naše delovne organizacije. Pri tem je potrebno vedeti tudi to, da do enakih zaključkov prihajamo, pa naj se ukvarjamo s problemi fluktuacije, absentizma, nesreč pri delu in seveda tudi kadrovanja. To pa pomeni, naj pri iskanju vzrokov izhajamo iz dejstva o precejšnji nezahtevnosti, monotoni in visoki strukturiranosti takega dela na eni strani in o precejšnjem telesnem naporu na drugi strani. Za tako delo pa je značilno, da ne okupira človeka v njegovi celovitosti, ampak izrablja le del njegovih sposobnosti. Negativnim posledicam omenjenih delovnih nalog se je moč izogniti s primernim kadrovanjem manj sposobnih delavcev; še boljše rezultate pa omogoča občasno menjavanje delovnih nalog enakega nivoja zahtevnosti. Rezultati naše raziskave kažejo, da smo prav na tem področju najmanj storili. Za skupino, ki pogosto izostaja z dela, je značilna odsotnost zveze med sposobnostmi, kvalifikacijo in plačilno skupino. Z drugimi besedami: na najpreprostejših delovnih nalogah delajo tudi delavci s povprečno in celo nadpovprečno razvitiimi sposobnostmi. Reševanje omenjenega stanja seveda ni enostavno, saj ga zaostrejuje precejšnje število takih delovnih nalog, ki je seveda pogojeno z nizko tehnološko stopnjo nekaterih delov našega proizvodnje in pa že kar kroničnim pomanjkanjem delavcev za taka dela. Kljub temu je možno, na podlagi informacij, s katerimi razpolagamo, nekoliko bolj dosledno urejati to področje.

Pri obravnavanju teh oblik izogibanja delu se moramo zavedati, da se vse težave in izgube ne kažejo in izčrpajo le takrat, ko delavca ni na delo in prejema za to nadomestilo. Te skupine delavcev so tudi nezadovoljne z delom, torej hkrati nemotivirane in seveda tudi tedaj, ko so prisotni, ne dosegajo pričakovanih rezultatov. Beg z dela ima torej že sam po sebi nezaželene in negativne posledice, vendar je kljub temu samo pokazatelj še resnejših težav in posledic v samem delovnem procesu, konkretno v procesu prilaganja delu.

Ob tem razmišljanju ne smemo pozabiti na zunanje vzroke, ki tudi vplivajo ali vsaj pospešujejo obravnavo odsotnosti. To sta brez dvoma majhna družinska odgovornost moških (mladi, neporočeni delavci) in velika družinska odgovornost žena (bolezni otroci). Če povežemo podatek o veliki odsotnosti zaradi nege otroka z ugotovitvami o zadovoljstvu z delom, se ponuja zaključek o nujnosti vplivanja na te oblike odsotnosti. Oblike in organizacija varstva otrok — zlasti v jaslih — ter

zdravstvena preventiva so očitno pomanjkljive, saj navsezadnje iz lastnih izkušenj vemo, kako je z zdravjem otrok, ki se vključijo v vzgojno-varstveno ustanovo. Seveda je kakršenkoli poseg na tem področju združen s precejšnjimi sredstvi, vendar bi se verjetno ves naložen denar ne le povrnil, ampak tudi obrestoval.

Končno še nekaj besed o drugi skupini, kjer prevladujejo delavci z dolgotrajajočimi izostanki. Že pregled diagnoz obolenj kaže, da je pri tej skupini delavcev zdravje resno načeto. V vzroke se na tem mestu ne moremo in ne bomo spuščali. Lahko pa rečemo, da bi hitrejša reševanja najtežjih primerov (premeščanje, prekalificiranje, invalidska komisija) znatno zmanjšalo tudi te oblike izostajanja in ne navsezadnje tudi pozitivno vplivalo na zadovoljstvo teh delavcev.

Pričujoča analiza in številni razgovori na to temo ponujajo tudi nekatere praktične ukrepe, ki jih velja na koncu omeniti, saj so podprti z argumenti:

1. Realizacija ideje o triažno-diagnostičnem stacionariju, podprtem z

ustreznimi informacijskim sistemom (evidenca, statistika, povratne informacije), ki ga je z nakupom novega računalnika in postavitvijo ustrezne terminalne enote v obratno ambulanto moč uresničiti, nudi zdravniškom v obratni ambulanti zlasti kvalitetnejše delo in obenem možnost zanesljivejših diagnoz. To pa seveda pomeni več možnosti, da izločimo in odkrijemo tiste delavce, ki v kategorijo bolnikov ne sodijo. Obenem pa s tem nudimo zlasti samskim delavcem res kvalitetno nego in varstvo.

2. Uvajanje v delo na novih delovnih nalogah je pomanjkljivo, kar smo že velikokrat ugotovili: poznamo pa tudi posledice tega dejstva. To vprašanje moramo sistemsko rešiti, kar pomeni, da moramo določiti postopke in trajanje ter seveda tudi tiste, ki bodo uvajanje izvajali in zato odgovarjali.

3. Ocene o zdravstvenih, fizioloških in psihičnih zmognostih delavcev se bodo morale pri kadrovanju in napredovanju dosledneje upoštevati. Veljalo pa bi proučiti tudi možnosti rotacije na nivoju nizko zahtevnih del istega ranga. B. Erjavšek

V JANUARJU SEDEM SEMINARJEV ZA SAMOUPRAVLJALCE

Klub samoupravljalcev in izvajalka — delavska univerza Jesenice sta za mesec januar pripravila obsežen načrt izobraževalnih oblik za člane samoupravnih organov in delegate. Zelo aktualen je seminar o zaključnih računih, ki se je začel že v sredo, 9. januarja, drugi del pa bo danes, 10. januarja, ponovljen pa bo še trikrat ob ponedeljkih in torkih.

Najprej so bili povabljeni delegati delavskih svetov (še posebej člani odborov za gospodarstvo) in člani odborov samoupravne delavske kontrole iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Železarn (prvi seminar v sredo in četrtek, 9. in 10. januarja in drugi v ponedeljek in torek, 14. in 15. januarja). Tretji seminar (v ponedeljek in torek, 21. in 22. januarja) je namenjen članom tistih TOZD, katerih delovne organizacije imajo sedeže izven občine, na četrty seminar (28. in 29. januarja) pa so povabljeni ostali.

V temeljne organizacije in delovne skupnosti Železarn se bila poslana vabila že pred novoletnimi prazniki in za pomoč pri informiranju ter usmerjanju delegatov delavskih svetov in odborov samoupravne delavske kontrole, so bili zaproseni še predsedniki delavskih svetov, predsedniki odborov samoupravne delavske kontrole, predsedniki izvršnih odborov osnovnih organizacij zveze sindikatov in vodje TOZD.

Tudi v druge organizacije združenega dela bo naslovljenih več obvestil o seminarjih, delavska univerza pa vabi vse, ki jih vsebina seminarjev zanima, da pridejo v center srednjih šol (v gimnazijo). Stroške izobraževanja poravnava klub samoupravljalcev, nečlani jih krijejo sami.

Kaj bodo udeleženci poslušali na seminarjih? V dveh popoldnevih (desetih urah) bodo imeli štiri predavanja z naslednjimi temami:

— Pravní, ekonomsko-finančni in družbenopolitični pomen zaključnih računov;

— Elementi zaključnega računa s posebnim poudarkom na razporejanju in razmerjih razporejenih sredstev;

— Vloga in pomen samoupravne delavske kontrole — kot splošna pravica in še posebej pri zaključnem računu;

— Praktična izvedba postopka za pripravo in potrditev zaključnih računov in rokovnik.

Udeležence seminarjev opozarjamo na gradiva, in sicer na Sindikalni poročevalec številka 9. (6.10.1979), na gradiva, ki jih je v zvezi z zaključnimi računi poslal v osnovne organizacije občinski svet zveze sindikatov Slovenije, na seminarju pa bodo udeleženci dobili knjižice Majde Buda. Dohodkovni odnosi skozi analizo periodičnih obračunov

in zaključnega računa (DDU Univerzum, zbirka Družbena izobraževanja št. 66). Predavatelji, ki bodo sodelovali, so strokovnjaki na tem področju, zato verjetno ne bo slišati (včasih še šablonskih očitkov), da je bilo »teorije preveč, pakse pa premalo«.

Za mesec januar je pripravljena še druga skupina seminarjev — za delegate SIS otroškega varstva. Zanimljivo je, da bo v programu štirje seminarji. Če bo potrebno, bodo pripravili tudi ponovitve. Izobraževalne oblike za delegate so obsežnejše, trajajo tri popoldneve (15 ur) in obsegajo šest predavanj. V organizaciji združenega dela so bila poslana podobna vabila kot za prvi seminar, za pomoč pa so bili zaproseni sindikalni delavci, vodje in tajnice TOZD. Obveščanje pa bodo še razširili prek vodij delegacij.

Krog vabljenih je to pot izredno širok, saj izkušnje kažejo, da je (glede na odstotkih) število udeležencev nizko, bodisi zaradi tega, ker je izobraževanje v prostem času in obsežno, tudi zaradi izmenskega dela in zaradi slabega obveščanja. Vsaj zadnji vzrok poskušajo na delavski univerzi odstraniti, tako da uporabljajo tudi druge vire informiranja.

V primerjavi z enotnim republikanskim osnutkom je program seminarjev za delegate SIS krajši in prilagojen, vendar vsebinsko ni osiromašen. Obsega naslednjih šest tem:

— Politični sistem socialističnega samoupravljanja in pluralizem samoupravnih interesov;

— Uresničevanje delegatskega in skupščinskega sistema v družbenopolitičnih skupnostih;

— Samoupravna organiziranost SIS otroškega varstva;

— Skupne osnove svobodne menjave dela;

— Informiranje in komuniciranje v delegatskem sistemu;

— Načrtovanje dejavnosti SIS otroškega varstva za srednjeročno obdobje v občini Jesenice.

Seminarji bodo ob torkih, sredah in četrtyh v prostorih hotela Pošta na Jesenicah, od 15.30 do 19.30, začeli pa se bodo v torek, 15. januarja. Udeleženci prvih dveh izobraževalnih oblik bodo delegati iz Železarn, za ostale pa načrtujejo še dva seminarja. Kako bo izobraževanje potekalo, vas bomo obveščali sproti.

MVM

BORCI NOV ŽELEZARNE O DELAVSKEM DOMU IN SPOMENIKU NARODNIM HEROJEM — ŽELEZARJEM

Na šesti seji odbora aktivna ZB NOV železarne Jesenice je bilo govora tudi o usodi delavskega doma pri Jeleni. Vsi namreč priznavajo, da je to spomenik naprednega delavskega gibanja, da so iz njega izšli politično predani delavci, komunisti in revolucionarji ter prvoborci in narodni heroji. To je kulturni spomenik, katerega obnova bi zahtevala precejšnja sredstva. Železarji-borci NOV so nekaj časa vztrajali, da ga je treba ohraniti in ustrezno obnoviti, vendar pa so dokončno odločitev prepustili delavcem in občanom, ko bodo sprejemali samoupravne odločitve v zvezi z graditvijo nove upravne zgradbe Železarn, novega delavskega kulturnega doma in drugega.

Na tej seji so govorili tudi o postavitvi spomenika narodnim ne-

rojem železarjem: Tončku Dežmanu, Jožu Gregorčiču, Matiju Verdniku in Borisu Zvanu. Kot je znano, je posebna komisija že sprejela sklep, naj se spomenik postavi v okviru nekega pomembnega posloja Železarn ali pa tudi izven nje. V zvezi s tem je Dušan Stare navzoče seznanil, da bo akademski slikar Jaka Torkar pripravil skice, verjetno za poprsne kipe, ki jih bo možno postaviti na različna mesta ali pred bodočo upravno zgradbo ali v oziroma pred novi delavski kulturni dom ali še na kakšno drugo ustrezno mesto, o čemer pa se bo treba seveda še dogovoriti. O nadaljevanju pripravljalnih del in stališč hodo komisija in drugi, za to pristojni, sproti obveščali odbor aktivna.

ORGANIZACIJA IN SPODBUDNO NAGRAJEVANJE (15)

NAJBOLJŠI INOVATOR NAJVEČ PRISPEVA K SKUPNEMU DOHODKU

Ko bo to spoznanje globoko prodrl v zavest, ko bodo delavci spoznali, da inovator s svojo inovacijo »dela zanje«, v njihovo dobro, da povečuje dohodek in od tega povečanja dobi le manjši del, se bo spremenil tudi odnos do inovatorjev.

Mimogrede, kako čudna, drobno kramarska mentaliteta vlada pri nagradovanju kaže, da so edini, ki prebijajo »vrh osebnih dohodkov« v delovni organizaciji, mimo redkih inovatorjev — trgovski potniki. Nekomu, ki na potreben, vendar zastareli način ponuja, prodaja blago, smo pripravljeno priznati določen odstotek ali delež pri povečani prodaji, tistemu, ki bi pomagal ustvariti več pa ne. In ne samo to — med drugim bi tudi olajšal delo, izboljšal delovne pogoje in podobno. Vseeno smo mu s tolikšnimi pomisleki in odpori pripravljeno priznati nekaj, kar bi morali po zdravi gospodarski pameti na vse pretege spodbujati!

Za prihranke — korist	Višina nagrade	Dinarjev
do 5.000 din	15 % a manj	300
5.000 — 20.000	700 + 15 % od vrednosti iznad	20.000
20.000 — 50.000	3.000 + 14 % od vrednosti iznad	5.000
50.000 — 100.000	7.000 + 13 % od vrednosti iznad	50.000
100.000 — 500.000	10.000 + 12 % od vrednosti iznad	100.000
500.000 — 1.000.000	50.000 + 13 % od vrednosti iznad	500.000
iznad 1.000.000	150.000 + 0,5 % od vrednosti iznad	1.000.000

Morda je navedena tabela navidez zapletena in vzbuja strah, da se v njej skrivajo pasti. Zato objavimo še drugo, namenoma poenostavljeno, da bo razvidno nekaj drugega: kako z višino nagrade inovator veliko hitreje prispeva k povečanju dohodka in osebnih dohodkov, kot pa je njegova osebna nagrada.

Vsota prihranka	Ostank nagrade	Višina nagrade	Razmerje
10.000	20	2.000	1:5
50.000	15	7.500	1:6,6
100.000	10	10.000	1:10
500.000	5	25.000	1:20
1.000.000	3	30.000	1:33,3
5.000.000	2	100.000	1:50

Če odračunamo čustva, zavist, občutek, da je to krivično, potem bi si morali kot dobri gospodarji in tudi kot ljudje, ki težimo za višjo življenjsko raven, večje družbeno bogastvo in bolj socialno delitev, želeli, da bi bilo v vsaki delovni organizaciji čimveč inovatorjev! Njihovo število se bo zanesljivo večalo, če jih bomo spodbujali z nagradami, poenostavljali postopke uveljavljanja inovacij in jim dali tudi ustrezno moralno priznanje. Smotno bi bilo, če bi jim ustvarili tudi najbolj ustrezne pogoje za njihovo ustvarjalno delovanje!

OSEBNI DOHODKI IN RAZŠIRJENA REPRODUKCIJA

Spriču naglega razvoja tehnologije, proizvodnje vse bolj produktivnih sredstev za delo, je za ustvarjanje dohodka izredno pomembno

na kako produktivnih sredstvih za delo proizvajajo delavci in kako ta sredstva izkoriščajo! Ker smo o izkoristkih, o potrebi znanstvenih zasnov in neustreznosti izpolnjevanja organizacije proizvodnje in zniževanja stroškov že razpravljali, bomo v nadaljevanju

Zato je skrajni čas, neodločljiva naloga, da poleg drugih prenosov in uvajanja spodbudnejšega sistema nagradovanja, začno v organizacijah združenega dela pripravljati, popravljati tudi dele pravilnika, ki bodo spodbujali in nagradili inovacijsko dejavnost.

Ker so pri inventivni dejavnosti mogoče velike razlike od inovacije do inovacije, ker je njihova vrednost lahko večja za nekajkrat, celo za nekaj desetkrat od druge, je nujno, da pri dogovarjanju in oblikovanju nagrad uvedemo **degresivni sistem priznanja nagrade**. To pa zaradi tega, da ne bi nastale prevelike socialne razlike, hkrati pa tudi zato, ker imamo zanesljivo zdaj, ko je ta oblika dejavnosti in nagradovanja zapostavljena, še velike rezerve in bi se lahko včasih povsem upravičeno vsilil občutek, da je bil umski, ustvarjalni napor inovatorja le premajhen za tako veliko nagrado. Oba razloga utemeljujeta degresijo. Za ponazoritev eno od možnih tabel za izračun nagrade za letno korist in prihranek:

pozornost posvetili sredstvom za delo ali minulem delu, ki je vgrajeno v sredstva za proizvodnjo.

Če vzamemo za izhodišče družbeno potrebni delovni čas, to je, na tržišču priznani poprečni delovni čas, ki je potreben za proizvodnjo blaga, nekega proizvoda, potem je v prednosti delovna organizacija, ki proizvaja na tehnično najbolj produktivnih sredstvih za proizvodnjo in jih najbolj optimalno izkorišča. Tako dobiva izjemni dohodek, razliko med ceno prodane proizvoda in stroški za njegovo proizvodnjo. To ji omogoča izjemno ugoden položaj na trgu, povečan dohodek vse dotlej, dokler jo drugi proizvajalci z ekonomičnostjo ne dohitijo ali prehitijo. To pa lahko dosežemo šele takrat, kadar imajo ob enaki kvaliteti proizvodov enake stroške ali ob izboljšanih, bolj produktivnih sredstvih za delo, pri bolj smotni izrabi, višji produktivnosti živega dela — nižje stroške pri izdelavi proizvoda.

Zato poteka na tržišču neprestano tih ali odkrit boj, kdo bo dosegel prednost, izločil neljubega konkurenta in tako zadržal prednost. Seveda bi bilo prijetneje ustvarjena sredstva deliti, potrošiti, vendar prihodnost, ekonomske zakonitosti, ki veljajo na tržišču, prisiljujejo in tudi spodbujajo proizvajalce, da se neprestano opremljajo z najbolj produktivnimi sredstvi za delo, da za proizvodnjo na njih porabijo čim manj živega dela. To bi bili idealni cilji, ki pa jih v praksi ni mogoče tako zlahka doseči.

Ena od velikih začetnih težav je v tem, kako ustvariti, dobiti denar za nakup najbolj produktivnih sredstev za delo. Naslednja težava je v tem, kako ugotavljati, katera sredstva so najbolj produktivna, da ne bi kupili le novih strojev, ki bi bili tehnološko že zastareli in bi na njih ne dosegali poprečne produktivnosti v panogi. Tako bi ob sredstvih, ki jih je treba odvajati za odplačilo strojev ali vračunati v ceno proizvodnje, že dosegali nižji dohodek od poprečja, kar bi zmanjševalo možnosti za prihodnji nakup bolj produktivnih strojev. Zato so odločitve, kako obnavljati, zamenjavati sredstva za delo izredno pomembne odločitve. Ob slabi izbiri in odločitvi so tako usodne, da morajo potem proizvajalci odvajati del sredstev za osebne dohodke v akumulacijo, če želijo ustvariti (in to v končni stopnji morajo napraviti, če želijo še donosno proizvajati) nova sredstva za nakup nove tehnologije.

Prav zato, kot tudi zaradi nadaljnega razvoja našega socialističnega samoupravnega sistema je bil ob spremembi ustave, s sprejetjem zakona o združenem delu, dan tolikšen poudarek ravno gospodarjenju z minulim delom. Brez smotrnega gospodarjenja in možnosti odločanja o investicijah, novi opremlitvi, bi se samoupravljalci odvajala sredstva, ki jih je v proizvodnji ustvaril. Slejkoprej bi se znašel v položaju, ko bi mu odvzeli možnost vplivanja in bi ga potiskali v bolj ali manj izrazite mezdne odnose.

(SE NADALJUJE)

ZBOROM SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN

V prilogi današnjega Železarja objavljamo za predhodno obravnavo osnutek sprememb samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe z razlago oziroma poudarki na najpomembnejših novostih. Osnutek naj obravnavajo zbori samoupravnih delovnih skupin, pripombe znotraj temeljnih organizacij pa uskladijo delavski sveti. Zaradi spremljanja obravnave prosimo, da pripombe sproti pošiljate centru za proučevanje samoupravljanja in informiranja.

Predhodna obravnava bo trajala do konca januarja 1980.

Preko svojih svobodnih delavskih strokovnih organizacij so začeli postavljati tudi zahteve po izboljšanju delovnih pogojev in gmojnega položaja. S tem je bil naznanen začetek mezdnih akcij in bojev, ki so se večkrat končali tudi s stavkami. Seveda so gospodje okrog vodstva podjetja skušali na vse načine uplovati, da bi se uporni delavski duh preveč ne razširil. Pri tem boju so uporabljali najrazličnejše metode, da bi čim bolj ovirali in zavirali razvoj delavskega gibanja.

DELAVSKO GIBANJE IN NJEGOV BORBENI DUH

Delavsko gibanje je v času med obema vojnama dobivalo vedno večjo širino in vsebinski pomen. V tem času je bilo na Jesenicah močno družabno in društveno življenje. Večina jeseniških delavcev, starejših in mlajših, je bila aktivno vključena v delo v delavskih kulturnih in prosvetnih organizacijah. Kljub ideološki in politični razcepljenosti je bilo družabno življenje na zelo visokem nivoju. Vsi so se potrudili dati mladini več dobre vzgoje, zabave in razvedrila.

Delavci so se zbirali in si širili obzorje okrog delavskega kulturnega društva Svoboda, po njenem razpustu pa okrog Enakosti.

Katoliško usmerjeni so delali v katoliškem prostetnem društvu, liberalno usmerjeni pa so se zbirali okrog telovadnega društva Sokol.

Vsa ta društva so z velikim uspehom gojila med mladino dramatik, petje, glasbo, telovadbo in šport. V tem času ni bilo v Slovenji kraja, ki bi bil politično, kulturno, gospodarsko in strokovno tako razgiban, kot so bile Jesenice. Ta močna in vsestranska razgibana dejavnost je jeseniškemu delavcu odpirala pogled v domačo in svetovno dogajanja ter ga tako usposabljala za delo in boje, katerih v teh časih ni bilo malo.

Požrtvovalno delo v kulturnih in prosvetnih organizacijah je omogočilo vzpon in razvoj delavskega sindikalnega gibanja. Tudi tu so bile delavske strokovne organizacije vseh treh smeri, ki so se vsaka na svoj način borile za izboljšanje položaja jeseniškega delavca.

Po članstvu je bil najmočnejši Savez metalnih radnika Jugoslavije s sedežem v Beogradu in z oblastnim odborom v Ljubljani. SMRJ je imel široko razvejan zbor sindikalnih zaupnikov, ki je dajal organizaciji potreben delavni in borbenei elan. Vsa leta med obema vojnama so bila med vidnejšimi člani saveza določena nesoglasja, ki so imela svoj izvor v politični opredeljenosti. Desno krilo, katerega so sestavljali socialdemokrati na čelu z dr. Topolovičem v Beogradu in onom Kristanom v Sloveniji, so leta 1935 imeli v svojih rokah vse tične, gospodarske in sindikalne scje. Po letu 1935 pa se je to zlo krhati. Levo krilo – mladi unisti – so po trdih bojih vzeli v sindikalne pozicije SMRJ v sv. le roke. Seveda ta borba ni bila brez posledic, saj so bile poleg socialistov na delu tudi druge sile z vsem državnim aparatom, da bi udušili udarno moč levega krila, kar

pa jim seveda kljub Obznani in drugim pritiskom ni uspelo.

Kot druga delavska strokovna organizacija je med obema vojnama delala kršćansko socialistična Jugoslovanska strokovna zveza (JSZ) s centralo v Ljubljani. Na Jesenicah in na Javorniku je imela svoji podružnici. Delavci kršćanskega svetovnega nazora v vrstah JSZ so imeli težko delo. V stranki, takrat večinski politični organizaciji SLS, so delavce kot ostale smatrali za potrebno vprego, ki naj brez bojev in borb popelje slovenski politični voz v lepše dni. JSZ se je seveda temu upirala in zahtevala, da mora delavska strokovna organizacija zaradi razmer in potreb biti povsem samostojna in neodvisna. To so voditelji imeli za odklon in so gibanje proglasili za komunistično. Močan vzrok za to je bil tudi v tem, da je JSZ vsa leta nenehno poudarjala potrebo po enotnih nastopih delavcev ob mezdnih akcijah proti delodajalcem. Trenja so šla tako daleč, da je bila na pobudo katoliškega klera in drugih ustanovljena nova kršćanska delavska strokovna organizacija pod nazivom Zveza združenih delavcev.

Poleg tega so bili tudi v vrstah socialdemokratskih organizacij sile, ki so dosledno odklanjale vsako sodelovanje in skupne nastope, pa naj je le-te nudila desnica ali levica. Seveda so taka stališča zelo negativno vplivala na delavsko gibanje in njegovo enotnost.

Tretja delavska strokovna organizacija je imela svoj izvor v liberalnem taboru z nazivom Narodna strokovna zveza (NSZ). V svoje vrste je zajemala liberalno usmerjene delavce, ki so bili aktivni delavci v vrstah telovadnega društva Sokol in v politični stranki JNS.

Kadar je šlo za enotne nastope, je bilo njihovo sodelovanje še kar dovolj lojalno. Seveda so, kar je bilo za tedanje čase povsem razumljivo, iskali za svoje članstvo oporo tudi v sami stranki. Navzven pa tega niso preveč poudarjali.

V tej neenaki borbi za obstoj sta si stali nasproti dve sili: kapital pod zaščito države in njenega aparata, na drugi strani pa delavci, ki so kljub razbitosti iskali pota in načina za enotne nastope. Žal pa je bilo med njimi tudi precej takih, ki so, namesto da bi delali v delavskih strokovnih organizacijah za izboljšanje položaja vsega delavstva, iskali le svoje osebne koristi in šli tako daleč, da so svoje sodelavce izdajali, denuncirali in za Judežev groše delali kot konfidenti ter tako pomagali kapitalistom, da so lahko še bolj preganjali tiste, ki so se nesebično borili za delavske in splošne človečanske pravice. Kako težak je bil boj delavcev, ki so stali v vrstah strokovnih organizacij in kolike nevarnosti so jim pretile, pove zapis, katerega smo posneli z originalnih dokumentov, ki so nam od takrat še ostali na razpolago.

NAVODILA KAKO IN KOGA IZPUSTITI

Leta 1934 je bila tovarna elektro na Blejski Dobravi pred likvidacijo. Tovarna je bila v sklopu Westnovega koncerna in tako pod vodstvom KID.

Korespondenca med direktorjem tovarne elektro na Blejski Dobravi dr. Viktorjem Samogyjem in generalnim direktorjem na Jesenicah Karlom Nootom je potekala takole – pismi K. Noota V. Samogyju:

»Iz vašega obvestila sem moral domnevati, da ste odpoved vsem delavcem povezali z izvolitvijo glavnega delavskega zaupnika, ki nam ni bil všeč. Vendar sem iz vašega današnjega telefonskega pogovora razbral, da ste odpoved objavili le v kratkih besedah z utemeljitvijo, da je zaradi pomanjkanja dela nujna. Pričakujem, da boste napravili seznam tistih ljudi, ki jih bote po 14 dneh lahko pogrešali. Prosim vas, pazite na to, da do tega, da bi te delavce zaradi drugih zastopali, torej odpustili ljudi, ki nam ne delajo težav. Ljubše bi nam bilo seveda, če odpovedi ne bi objavili v tej obliki, temveč tako, kot to tukaj delamo, torej objavili le tiste ljudi, ki so bili za odpoved določeni. Žal sva bila v soboto z gospodom dr. Obersnelom odsotna in tudi ne bi bilo škodovalo, če bi bili z objavo počakali do danes, kajti eden ali dva dneva ne pomenita nič.«

»Prejel sem vaše pismo z dne 15. t. m. in vam v prilogi vračam podpisani razglas. Ponovno pripominjam, da je bila vaša odpoved celotnemu delavstvu napačna, ker je brez potrebe zaostrela akcijo, ki bi jo bili z drugimi sredstvi mnogo bolje odvrnili. Sedanji načrt je seveda nujen, da se bo zadeva pomirila, četudi pomeni za nas znamenje umika. Če bomo naposled samo nekaj ljudi, med njimi tudi namestnika glavnega zaupnika, izločili, jo to stvar premisleka in bomo o tem podrobno razpravljali, brž ko boste sestavili seznam tistih ljudi, za katere bomo odpoved preklicali. Z odličnim spoštovanjem.«

Navodila, ki jih daje generalni direktor KID Karl Noot direktorju Samogyju glede načina oziroma postopka pri odpustanju delavcev, so zelo zanimiva in ilustrirajo, s kakšno refrenenostjo se je pri takih akcijah postopalo.

ZAKAJ KOLEKTIVNA ODPOVED POGODBE?

Dne 16. februarja 1934 je poslal najožji sodelavec Augusta Westna g. Josef Pfeiffer iz Celja generalnemu direktorju Karlu Nootu na Jesenice pismo z naslednjo vsebino:

»Gospod generalni direktor Karl Noot, Jesenice, Mapa št. 20

Prejel sem vaše pismo, ki je bilo istega datuma kot moje včerajšnje, s katerim se je križalo. Res je nezaljšano, da se vaši delavci nenehno pritožujejo nad mezdami, ki je vendar v državi na tisoče in tisoče ljudi, ki so brez dela in bi bili veseli, če bi mogli delati le za nekaj desetink teh zaslužkov, da ne bi stradali.

Povsem se strinjam s tem, da se sedanja kolektivna pogodba odpove konec tega meseca z veljavnostjo 30. aprila t. l. Da bi se pa izognili naknadnim rekriminacijam, želimo, da se skliče seja upravnega sveta, kjer bi prikazali situacijo in prosili za pristanek. Obenem želimo, da uplavate na gospode, ki so blizu časopisoma Jutro in Slovenec, ki naj bi po svoje vplivali na oba časopisa, da ne bi bogve kaj pisali. Morate pripraviti že sedaj članek, ki naj osvetluje celotni položaj na Jesenicah, prikaže zasluge, tako minimalne kot maksimalne. Skušajte poizvedeti, kakšne so mezde v drugih industrijskih mestih, kakor v Trzinu, Kranju, Kamniku in morda tudi v Ljubljani, pri čemer vam lahko pomaga zveza industrijalcev.

Nadaljevanje

Breda ni odgovorila, ni se branila. Obračala se je stran od mame, zamisljena, nesrečna. Prsi so se ji burno dvigale.

»Matic je partizan. Tega, vi, mama, ne morete razumeti,« je s trpkim glasom počasi razlagala Breda. »Nekaterih stvari ne morete razumeti, ker čutite in premišljate drugače. Meni se je v zadnjih dneh razkrilo, kako čudno ravnamo. Sram me je za vso družino. Ravnamo, kot da je edina pomembna stvar na vsem svetu naša velika hiša, polja, travniki, gozdovi. Vse drugo nas ne zanima ali pa je podrejeno temu, kar imamo.«

Kristino so ti očitki pgnali iz stola. Najprej je gledala njega. Ko je molčal in premišljal, se je obrnila proti Bredi.

»Imamo, ker se vse življenje peham, da bi imeli, zadržali,« je divja kričala Kristina. Rdečica ji je udarila v obraz. Z roko je mahala proti njemu. »Zaradi njega, kdaj bi že lahko zapravili. Ti se posmihaš imetju. Kdo pa te je šolal? Zakaj si lahko bila sedem let v Ljubljani? Ker se peham in si tega ne dam vzeti! In ne bom si dala! Zato bo ta boljševek še danes zapustil hišo.«

Breda, ki jo mamini očitki niso prizadeli, se je ob grožnji, da bo moral Matic iz hiše, prestrašena napela.

»Ne more hoditi. Nekaj dni še...«

Njegova stvar. Kdo mu je rekel, naj gre v hosto, naj se jim pridruži. Če pa je tako hotel, naj vdano nosi posledice. Če ne more hoditi, naj se plazi, naj se ubije. Zaradi njega mi ne bomo nesrečni! Če sili v nesrečo, naj si jo nakopije!

Breda je vse bolj nesrečna povešala glavo. Nenadno je zdrsnila iz stola, padla na kolena in prosiče sklenila dlani. Milo je gledala mamo.

»Toliko ga še pustite, da ozdravi. Potem naj gre. Mi ga ne smemo imeti na vesti. Mama, gre za življenje. Vi ste me učili, da mora biti človek dober. So bile to le besede? Pokažite zdaj dobroto. Prosim?«

Anton ni mogel več gledati Brede, kako prosi. Trmasta je bila. Spomnil se je, raje kot bi prosila, je trmasto jokala. Celo grozila. Čudno, zakaj ji je toliko od tega, da bi rešila Matica? Saj je poskusila. Ni mogel verjeti, da bi bila tako zaljubljena. Le dobra je, bolj usmiljena kot so drugi.

VINKO TRINKAUS

27 IZDAJA

Odpravil se je v gostilno, kjer si je natočil brizganec. Hotel ga je le poskusiti. Vendar ga je želalo in je izpil do dna. Natočil je še drugi kozarec. Tega ponese s sabo, ko se pogovori z Matcem.

Bolečina, zagatnost, ki jo je občutil ob ženinem vztrajanju, da Matica poženejo iz hiše, ga je vse bolj razjedala. Redko je občutil bridkost. Odganjal jo je z veseljem, tudi s pozabljanjem, ko ni hotel premišljati o žalostnih stvareh. Zdjaj je moral, kajti z Matcem se mora pogovoriti, nekaj mora napraviti.

Počasi, ker mu je srce močno razbijalo, se je vzpenjal po stopnicah.

Matic ga je pričakal na drugem mestu. Za hip je Anton presečen obstal, ko je videl, da meri Matic iz kota. Šele ko mu je dobrihajoče pokimal, se je Matic dvignil in sedel na kavč. Brzostrelke pa ni izpustil iz rok.

»Kristina, saj jo poznaš, bolj je trda od drugih, Kristina zahteva, da odideš. Breda prosi, a Kristina je trmasta,« je začel razlagati Anton. Opazoval je Matičev obraz in skušal razbrati, kako to sprejema. Ničesar ni ugotovil, zato je zaskrbljivo nadaljeval: »Bi se lahko kje drugje pozdravil?«

»Vi nič ne skrbite. Z nočjo bom odšel,« je užaljen trmasto siknil Matic. »Moje skrivališče je bilo dobro, dokler je zanj vedela samo Breda. Odkar me je odkrila vaša žena, je varneje na cesti.«

Anton je užaljeno odločil kozarec na mizo.

»Morate razumeti, da se boji. Vsak se boji. Tudi vaši starši. Morebiti le spretnije prikrivajo strah,« je začel dobrihajoče razlagati Anton. Nenadno se mu je Matic zasmilil. V njegovem ravnanju je bilo nekaj fantovskega ponosa, odločne trmoglavosti, ki je Antona spomnila na mladost. Če že ni bil tako trdno odločen, je tak vsaj želel biti. »Povejte, h komu naj vas peljem, pa vas bom zapegljal. Seveda ne predaleč. Ponoči ne bi rad vozari po neznanih poteh. Spomnite se kakšnega zanesljivega človeka v bližini. Zdjaj, ko ni vojakov v vasi, boste tam prav tako varni, kot pri nas.«

Matic se je zamislil. Napetost v njem je popustila. Če bi imel zdajje pištolo in bi hotel, lahko bi ga ustrelil, je pomislil Anton.

»Zakaj bi me vi odpeljali na varno?« je ostro vprašal Matic.

»Ker nisem tako slab človek, kot si ti misliš,« je užaljen odvrnil Anton. »Nobenemu človeku nočem nič hudega. Sina imam v legiji, vendar v skladišču. Ne strelja po partizanih.«

Matic se je spakljivo posmešnil. Gledal je srepo, s priročkom. »Namesto Ludvika strelja proti partizanom nekdo drug. Če bi Ludvik ostal doma, bi bil ta vojak v skladišču. Če ima italijanska vojska pet milijonov vojakov, potem stejejo v to vojsko vsi, ne le vojaki iz prve bojne črte. Vsak legijski nadomešča italijanskega vojaka, postaja sestavni del italijanske vojske, pomaga, da se potujočevalska armada še drži.«

Anton je odločno odkimaval, krilil z rokami, da bi rad nekaj povedal. Matica to ni zaustavilo. Svojo misel je povedal do konca in jo podkrepil z nasmehom. Počasi, ko so padali njegovi ugovori, se je Antonu razkrilo, da Matic ni daleč od resnice. Vsekakor bliže kot on.

»Nekako se je Ludvik pač moral odločiti. Svetoval sem mu, naj se drži kar najbolj v ozadju,« je začel strastno razlagati Anton.

O RAZVOJU TOPNIŠTVA V IX. KORPUSU NOV IN POS

17

LJUBICA ŠULIGOJ

NEMCI BEŽIJO

Daleč so dnevi izpred 35 let, pa vendar tako blizu, vsaj za nekaj spominov, ki nas vežejo na preteklost. Zima se je poslavljala, toda nemške enote so bile posejane po vseh vaseh tod okoli. Takrat sem bila v vasi Podčepovan. Z neizmerno žalostjo smo se skojevke od daleč ozirale po nemških vojaki. »Toliko jih je! Kje so naši, kaj bo z njimi?« smo se spraševale. Dneva se ne spominjam (16. 3. 1945). Vem le, da je bilo zelo hladno, a nam je bilo vroče. Tam smo bile moja sestra Anica, Julka Šuligoj, Zorka Murovec in druge. Vseh imen se ne spominjam. Takrat se je nemška kolona vojakov z vozovi in topovi pomikala proti Čepovskemu sedlu, to je po cesti, ki pelje proti Dolenji Trebuši. Nenadoma pa je pričelo ropotati, kdo ve iz koliko orožij. Tudi artileriji so streljali. V prvem trenutku nismo vedele, za kaj gre. Kmalu pa smo videle, kako nemški vojaki

brezglavo bežijo proti Čepovanu. Čez most nad Dolom so se valili konji, vozovi, topovi in nemški vojaki. Ne vem, kje smo dobile pogum. Pognale smo se v hrib, nasproti je prišel eden od partizanov in srečali smo se med trupli nemških vojakov. Kri je tekla, konji so hrzali v ranah, nekaj konj je brezglavo bežalo. Prvič smo videle, kakšno je po bitki. Pograbile smo top in ga vlekli stran od bojišča. Nekaj deklet je nalagalo na vozove material, ki je ostal za bežečimi Nemci. Bilo je dosti orožja, streliva za topove, oprema, vojaški nahrbtniki. Vse to so odpeljali na Drnulk. »To je za naše borce,« smo si govorile. Me smo odpeljale top proti Vršam. Na pol omagane nismo vedele, ali gremo svobodni naproti ali peljemo top v smrt. Nismo vedele, kje so Nemci, saj so bili prej povsod. Kmalu pa so prišli tovarjši iz Gradnikove in artilerije in skupaj smo pospravili, kar so Nemci izgubili.

Artileriji so nas pozdravili z vzkliki. Ko so prevzeli top, so rekli, da nas nikoli ne bodo pozabili. Danes po tolikih letih vidim, da resnično niste pozabili, če ste prišli k meni kot takratni artileriji. Dolgo je trajalo, pa vendar, prišli ste. Saj smo mnogo naredile za vas borce, naredile vse, kar smo mogle, pa smo skoraj, skoraj povsem pozabljene. Preden sva z Markom prišla do Ljubice, sva se oglasila pri Danici Bratuš v Dolu. Začudena naju je gledala in ni mogla verjeti, da se še kdo zanima zanje. Kmalu se je v živahnem razgovoru spomnila preteklosti in dela mladinske organizacije med vojno. Moram priznati, da nama je bilo zelo neprijetno, ko je začela pripovedovati o njihovem delu. »Tovariša, vesta, ni prav, da danes vsi pozabljajo na nas. Kaj vse smo delale za nekatere tovariše, pa jih po vojni še ni bilo. Prale smo, likale, šivale, skrbjele za hrano, obveščevalke smo bile, celo topove smo zaplenile. Pa danes? Nismo zasledili niti vrstice, napisane o našem delu. Je pač tako, da smo me ostale tam, kjer smo bile, tovariši pa so...«

Objubila sva, da budo zagotovo našle mesto v monografiji artilerije IX. korpusa. Poslovila sva se ob neprijetnem očitku, ki pa je prišel po pravici.

IGNAC KOGEJ

MI NAJMLAJŠI

»Četa golobradcev«, tako smo se imenovali. Bili smo sami mladi fantje. Nismo se še borili, zato tako ime. Tudi mladoletniki so bili med nami. Potreba po večjem številu partizanov je narekovala, da so nas v drugi polovici januarja 1945 mobilizirali. Bilo nas je okrog 25 novo pečenih partizanov. Vsi smo prej delali na terenu. Če nismo zbirali hrane, smo bili za vodiče, kurirje ali pa smo z domačo živino vozili strelivo za topove in se zopet vračali domov. Prišli smo z Vojkarske planine, iz okolice Oblakovega vrha, Trebuše, Zgornjega, Srednjega in Spodnjega Lokovca. Preden smo prišli v artilerijo, nas je v Dolenji Trebuši pregledal zdravnik. Dva ali trije fantje so se vrnili domov, ker so bili bolni. Drugi smo bili sprejeti in smo v nekem mrzlem popoldnevu prišli v Hotenje. Spoznal sem se z borci artilerije, med njimi tudi s takimi, ki so bili v četi že od leta 1943, to je od nastanka čete s težkim orožjem in so se že dobro namučili in se naučili bojevanja s topovi. Povedali so nam, da je iz takratne čete nastala artilerija IX. korpusa.

Ob prihodu so nas najprej popisali in seveda po vojaško postavili v vrsto. Nato je sledila večerja. S prijatelji občutki smo se pomešali med stare borce in se z njimi pogovarjali, kakor bi se že dolgo poznali. Jedli smo golaž in polento in se med seboj menili, da je hrana skorajda boljša kakor doma. Naj kar takoj povem, da smo prav kmalu bili večkrat lačni. Prenosišče nam je bilo dodeljeno v hiši, ki ji domači pravijo »Na cesti«. Tja nas je odpeljal Ludvik Jesenovec, pomočnik komandirja baterije. Posteljo so zamenjale trde klopi in deske na tleh, blazine pa nahrbtniki. Tudi tega smo se kmalu navadili. Opazili smo, da v enoti vladajo red, čistoča in res. pravo tovarišstvo. Preden smo legli, je pred hišo vladalo pravo partizansko veselje. Silvo Skočir je pričel med nami iskat pevec. Kmalu je iz naših ust zadonela prava partizanska pesem.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 76. seji, zadnji v 1979. letu sprejel predlog odloka o ureditvi določenih vprašanj s področja zasebne obrti v občini, ki ga bo predložil v potrditev občinski skupščini. Na seji so obravnavali gradivo oddelka za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve o osrednji sanitarni deponiji in o seznamih parcel na območjih občine, ki pridejo v poštev za gradnjo stanovanjskih hiš. Na dnevnem redu je bila tudi obravnava poročila o zdravstvenem varstvu horcev NOB v 1979. letu, gradiva o zahtevkih po merilih za izvajanje politike cen in več predlogov finančne komisije za reševanje prošenj o financiranju posameznih nalog in akcij v občini ter predlogov za nakup stanovanj v usmerjeni stanovanjski gradnji. Potrdili so predlog za določitev blaginjskega maksimuma upravnih organov za 1980. leto in za svojega delegata v komisiji za inovacije raziskovalne skupnosti imenovali člana izvršnega sveta Janka Rozmana.

Na 17. seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov Radovljica, ki je bila decembra na Bledu so razpravljali in sprejeli svoja stališča o resoluciji politike izvajanja družbenega plana občine Radovljica za 1980. leto, potrdili družbeni dogovor o varstvu in vzdrževanju spomenikov NOB ter obravnavali gradivo za 9. sejo vseh treh zborov občinske skupščine.

V veliki sejni dvorani občinske skupščine Radovljica so pred sklepno lanskoletno sejo občinske konference ZK na krajši slovesnosti svečano podelili članske knjižice in knjižno darilo 29 novosprejetim članom in članicam ZK.

Na zadnji lanskoletni seji izvršnega odbora OK SZDL Radovljica, ki so se je udeležili tudi tajniki vseh občinskih SIS in predstavniki lokalne radijske postaje Triglav Jesenice so bili udeleženci seznanjeni s sklepi predsedstva OK SZDL o začasnem financiranju LRP Triglav in deležih posameznih SIS za financiranje programov obveščanja. Obravnavali so tudi plan prihodkov in odhodkov občinskega odbora Rdečega križa in se seznanili s kandidacijskim postopkom za imenovanje direktorja, glavnega in odgovornega urednika LRP Triglav in s predlogom zahtevka CP Glas za proračunska sredstva v 1980. letu.

V skladu s stališči OK SZDL in občinskega sveta ZSS Radovljica so v vseh krajevnih skupnostih v občini pripravili letos praznovanje dedka Mraza po enotnih programih v šolah in vrtcih. V vsaki krajevni organizaciji SZDL so koordinacijski odbori skupaj s kulturnimi društvi in vodstvi šol in vrtcev organizirali igrice in druge prireditve s prihodom dedka Mraza. Po dogovoru so letos v večini krajevnih skupnosti nabavili kolektivna darila za učence osnovnih šol in otroke v vrtcih. Darila so kupili iz prispevkov zaposlenih delavcev. Novoletne obiske s prireditvami in obdarovanjem so organizirali tudi za starostnike. Posebno slovesno pa je bilo v Domu dr. Janka Benedika v Radovljici, kjer so bili navzoči razen oskrbovancev tudi nad 75 let stari krajanjani.

Izredno lepo zimsko vreme in številne zabavne prireditve je za novoletne praznike privabilo na Bled, v Bohinj in druge kraje v radovljiški občini številne domače in tuje turiste. V hotelih in gostiščih so bile na silvestrsko noč zasedene vse zmogljivosti. Najbolj vabljiv in svečan je bil razkošno osvetljen Bled, kjer je bilo tudi najbolj živahno. Zahvaljujoč ugodnim snežnim razmeram in sončnim dnem so bila prvi in drugi dan novega leta polna obiskovalcev tudi smučišča v Bohinju, na Pokljuki in na Zatniku.

Na vsakoletnem novoletnem srečanju predsednikov vseh osnovnih organizacij sindikata radovljiške občine, ki je bilo v

hotelu Svoboda na Bledu so bili udeleženci seznanjeni z oceno dela sindikalnih organizacij občinskega sveta ZSS in njegovih organov v 1979. letu. Srečanje so sklenili s skromno novoletno svečanostjo.

Konec decembra je bila na obisku v radovljiški občini sindikalna delegacija iz neuvrščene južnoameriške države Peru. Predstavniki občinskega sindikalnega sveta Radovljica so goste seznanili z gospodarskim in družbenim razvojem občine in posebno s programi usmerjenega izobraževanja. V tovarni Almira so goste povabili na ogled proizvodnih obratov in trgovine ter se pogovarjali o problematiki tekstilne industrije.

Svet KS in KO SZDL Lesce sta v decembru organizirala javno razpravo za vse krajanje o predlogu smernic in osnutku srednjeročnega načrta razvoja krajevne skupnosti v letih 1981-85. Sočasno so na osnovi pripomb, ki so jih dali posamezni občani in delovne organizacije razpravljali tudi o zadalnem načrtu za center in naselje Lesce. Ta je bil razgrnjen v prostorih družbenega centra.

V počastitev obletnice Družboške bitke bo 13. januarja vsakoletna že 22. po vrsti politično manifestativna prireditev Po stezah partizanske Jelovice. V radovljiški občini je predviden miting v Kropi ter množičen pohod ter več smučarskih in sanjskih tekmovalij, ki se jih bodo udeležili pripadniki JLA, teritorialne obrambe, ZRVS, mladina in cicibani.

Iz poročila o izgradnji vzgojno varstvenih in izobraževalnih objektov, ki ga je izdelal koordinacijski odbor občinske skupščine Radovljica za čas od 1975, ko je bil ustanovljen sklad za te namene do 30. novembra 1979 je razvidno, da so znašali prihodki sklada 107.884.135 din, odhodki pa 97.807.931 din. Sredstva so prispevali delovni ljudje in občani ter OZD na osnovi samoupravnega sporazuma o programu izgradnje vrtcev in šol, ki ga je sprejela občinska skupščina 4. decembra 1974.

Samoupravno interesno skupnost za varstvo pred požarom so v radovljiški občini ustanovili decembra 1976. leta. Za njeno financiranje združujejo zaposleni v občini 0,30% iz dohodka, katerega osnova je bruto osebnih dohodkov. V skupnosti je 31 gasilskih društev in 4 industrijske gasilske enote. V zadnjih treh letih je skupnost zgradila osem požarnovarnostnih bazenov s prostornino po 100 kub. m, nabavila orodni gasilski avto za društvo v Kropi ter najnujnejšo osebno in zaščitno opremo za gasilce. Skupnost je sofinancirala tudi gradnjo in obnovo nekaterih gasilskih domov v krajevnih skupnostih. V 1980. letu načrtuje skupnost nabavo avtocisterne za gasilsko društvo v Bohinjski Bistrici, UKW naprave za zveze, avtomatično gasilsko lestev ter del sredstev za gradnjo in obnovo domov, gradnjo štirih bazenov ter nakup gasilskih avtomobilov in šotora za potrebe občinske gasilske zveze.

Za letošnjo zimsko sezono so delavci zavoda za turizem Bled vložili precejšnje napore in sredstva, da bi svoje smučišče na Zatniku čim bolj opremlili in približali domačim in tujim smučarjem. Nad novo asfaltirano pokliško cesto so zgradili nadvoz, uredili odvodne jarke in pridobili še sto novih parkiršč. Za uredenje smučišča imajo na voljo dva teptalna stroja. Za prvo pomoč imajo zagotovljeno stalno UKW zvezo z zdravstvenim domom Bled. Cena celodnevne karte za koriščenje žičnic bo letos 110, poldnevne pa 70 din.

V občini Radovljica je evidentirano skupaj 516 davčnih zavezancev, ki se ukvarjajo z obrtno in drugo storitveno dejavnostjo. S proizvodno dejavnostjo se ukvarja 120 obrtnikov, z obrtnimi storitvami 96, s prevozništvom 66, z gostinstvom 64, z obrtno kot stransko dejavnostjo 127, s stavbeno dejavnostjo 50, avtotaksistov je 8 in žagarjev 3. Pri obrtnikih je zaposleno 302, pri gostincih pa 83 delavcev.

Oskrba s pitno vodo v KS Podnart, ki šteje nad 870 prebivalcev je dokaj pereča. Za zdaj imajo osem zajetij, ki pa ne zadovoljujejo potrebe celotnega prebivalstva, posebno zaradi slabih higiensko tehničnih razmer, ki ogrožajo zdravje ljudi. Sprito tega so v KS že izdelali planske smernice za rekonstrukcijo celotnega vodovodnega omrežja. Z ustreznimi načrti želijo obnoviti tudi kanalizacijo in zagotoviti nadzor in ukrepe proti zadrževanju voda od odpadnih voda v industrijski coni.

Iz analize stanja v zdravstvu radovljiške občine je razvidno, da so v letu 1979 znašali stroški neposrednega zdravstvenega varstva 73% in da je občinska zdravstvena služba od tega porabila 13% za svojo splošno in dispanzersko dejavnost. Največji delež sredstev se porabi za bolniško zdravljenje, ki se je izredno povečalo v Kliničnem centru v Ljubljani. Ugotovljeno je, da so kar 46,5% vseh zavarovancev poslali drugi, ne pa domači zdravniki. Prav tako so k specialistom kar 37% zavarovancev pošiljali drugi zdravniki.

Decembra je izšla druga številka glasila krajevne konference SZDL Gorje »Gorjanc«, ki prinaša obširno poročilo o dejavnosti krajevne skupnosti o finančnem poslovanju ter o opisu organov, ki delujejo v krajevni skupnosti. Vsebinsko so popestrili s prispevki solarjev ter zapisi o odkritju spominske plošče Andreju Prešernu, o gorjanskem domu o radioklubu Pokljuka, o skrbi za ostarele krajanje ter s športnimi in zabavnimi članki.

Do 12. januarja bodo zbirali na delavski univerzi Radovljica prijave za slušatelje, ki se bodo v spomladanskem času vpisali na oddelke za odrasle od 5. do 8. razreda osnovne šole, na tečaje nemščine vseh treh stopenj, na tečaje za voznike gradbenih strojev, za kontrolorje, za skladiščnike ter na šolo za delovodje in skupinovodje.

Na Bledu so 22. decembra člani delovnega kolektiva Murka Lesce svečano proslavili 25-letnico ustanovitve. Praznovanja so se udeležili tudi predstavniki skupščin in družbenopolitičnih organizacij jeseniške in radovljiške občine ter nekdanji delavci tega podjetja. Ob tej priložnosti so podelili posebna priznanja dolgoletnim stalnim in upokojenim članom kolektiva in zunanjim sodelavcem. V kulturnem programu so nastopili moški zbor A. T. Linhart in recitatorji DPD Svoboda Rudi Jedretič iz Ribnega.

V občini Radovljica je bilo v 1979. letu skupaj 316 km vseh cest. Od teh je 151 km asfaltiranih in še vedno 165 km makadamskih, pretežno lokalnih. Skupaj je bilo kategoriziranih 115 in nekategoriziranih 201 km cest.

V Elanu Begunje bodo v letošnji zimski sezoni izdelali v prodajo za domače tržišče nad 160.000 parov smuč. Skupaj s svojimi obrati v Brnici na Koroškem in na Švedskem pa načrtujejo, da bodo izdelali za domače in tuje tržišče 450 tisoč parov smuč.

Muzeji radovljiške občine skupaj s galerijskim odborom pri Kulturni skupnosti Radovljica so v dvorani radovljiške graščine tudi letos od 14. do 31. decembra organizirali vsakoletno novoletno prodajno razstavo del likovnih ustvarjalcev iz območja radovljiške občine. Ljubitelje umetnin, ki so primerne za novoletna darila so bile na izbiro slike, mala plastika, keramični izdelki, nakit in novoletne voščilnice.

V prostorih Planinskega društva Radovljica v radovljiški graščini je alpinistični odsek društva pod vodstvom Zvoneta Andrejčiča, udeleženca zmagovite jugoslovanske odprave na Mont Everest, organiziral prejšnji mesec začetek predavanj na alpinistični šoli. Predavanja bodo vsak četrtek do spomladi nato pa praktične vaje v stenah. Prijavljenih je zaenkrat le osem mladih alpinistov, kar je znatno pod pričakovanjem organizatorjev.

ČEBELARSKA DRUŽINA ANTON JANŠA Z BREZNICE JE SLAVILA 60-LETNICO

Čebelarji iz vasi pod Stolom so najbolj ponosni, da so dosegli, da svetovna čebelarstva literatura nekako po letu 1973 označuje Antona Janšaa, prvega diplomiranega učitelja čebelarstva v avstro-ogrski monarhiji, kot Slovenca. Tudi to priznanje kaže, da ni važno, koliko nas je, ampak kakšni smo, kaj zmoremo, kaj smo storili zase in za človeštvo. Trda in težka je bila pot Antona Janšaa-Kuharjevega Toneja iz lesene hišice na Breznici do cesarskega dvora na Dunaju.

Tonejev oče Matija, doma iz Hraša, je kupil leta 1730 leseno hišico na Breznici in z njo prevzel tlačanske obveznosti do graščine v Radovljici. Kasneje je dogradil še gospodarsko poslopje in čebelnjak. Torej je imel se 19 let, ko mu je oče umrl. Kot najstarejši otrok je moral pomagati materi preživljati še osem bratov in sestro. Podobar in rezbar Arer iz Radovljice, je odkrival Toneju in še dvema njegovima bratoma skrivnosti slikarske in rezbarske umetnosti. Na domačem skednju so imeli Janševi bratje svojo delavnico, v čebelnjaku pa prvo čebelarstvo šolo. Toda silna želja po znanju in izpopolnjevanju v slikarstvu je spreljala Toneja v svet, kjer je uspel kot umetnik in tudi kot čebelar.

Ceprav je od tistih časov minilo že dvesto let, čebelarji v vseh pod Stolum še živo delajo in razvijajo čebelarjenje, ki ga je takrat do potankosti proučil njihov slavni rojak Anton Janša.

V nedeljo, 30. decembra 1979, je imela čebelarstva družina Antona Janšaa svoj občni zbor in hkrati proslavo 60-letnice obstoja. Pripravili so skromno, a prisrčno slovesnost. Zbrani niso bili samo »uradni člani družine« in gostje, ampak tudi njihove žene in otroci. Prav ti so izvedli kulturni program, saj imamo Slovenci o »pridnih čebelicah« marsikaj napisanega.

Kako delavna je družina, je dokaz, da je prejelo pet članov priznanja: dolgoletni predsednik Anton Špendov odlikovanje Antona Janšaa II. stopnje, član Janez Preželj, Polde Toman, Vinko Langus in Jože Rev pa odlikovanje III. stopnje. Marica Razingar je za to priložnost napisala

pesem, v kateri je opisala grenko pot Antona Janšaa. Valentin Razingar pa je kratko opisal 60-letno življenje in delo družine.

Čebelarstva družina je imela po osvoboditvi veliko dela, med drugim je bil po zaslugi tov. Razingerja obnovljen Janšev čebelnjak. Leta 1973 je dejavnost čebelarstva družine dosegla nekaj vrh, saj so imeli 6. maja 1973 skupno proslavo z avstrijskimi in drugimi čebelarji na Dunaju, kjer je živel in delal Anton Janša kot prvi in mednarodno priznani strokovnjak čebelarstva. 26. avgusta istega leta so izvedli tudi

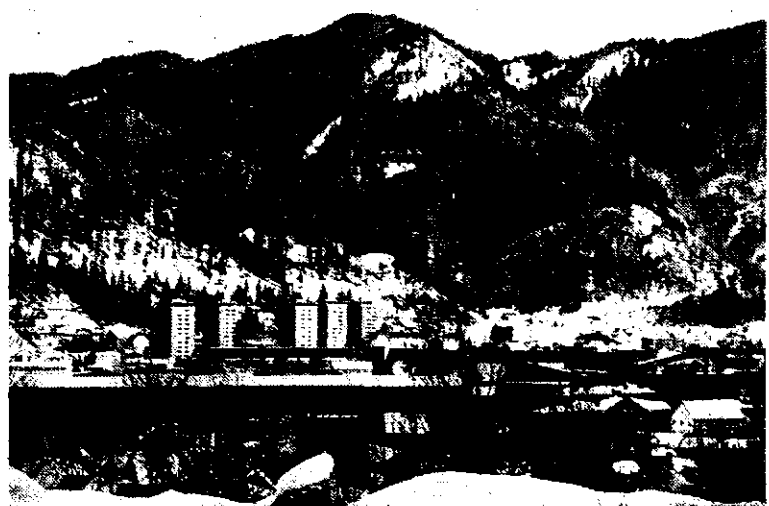
mednarodno proslavo na Breznici, v rojstni vasi A. Janšaa. Vse te proslave so bile ob 200-letnici smrti A. Janšaa. Od te proslave ima slavni čebelar na Breznici spominsko ploščo in skromno urejen kotiček. Vso to dejavnost je dolgo in zelo uspešno vodil upokojeni učitelj Valentin Razingar z Brega, ki si je med drugimi prizadeval tudi za to, da bi pisalo v svetovni čebelarški literaturi, da je bil Janša Slovenec, ki je delal kot čebelarški strokovnjak na Dunaju. Valentin Razingar je prejel od Zveze čebelarstva Slovenije red A. Janšaa II. stopnje, ob njegovi 80-letnici pa mu je domača čebelarstva družina poklonila spominsko plaketo.

Čebelarjenje kot oblika rekreacije, seveda pa tudi zaradi gospodarske koristi dobiva doma in v svetu vse večji pomen. Čebelarji pozabijo pri delu s čebelami na vsakdanje skrbi in težave. Drobne čebelice jih spodbujajo, naj bodo vztrajni in delavni, »kakor čebela«, kakor pravimo pridnemu človeku. Vemo tudi, kako pomembne so čebele pri opravljanju sadnega drevja. Čebeljim proizvodom pripisuje sodobna medi-

cina vse večji pomen. Propolis, pelod, matični mleček in med postajajo vse bolj dragoceni v boju za človekovo zdravje in zdravo prehrano. Tako postaja čebelarjenje tudi pomembna gospodarska dejavnost. Na naših jasih, gorskih pašnikih in v gozdovih je vedno manj drobnice in goved, zato naj vsaj malo izkoristijo čebele, kar ponuja narava. Več bi morali storiti za razširjanje čebelarstva. Vse več bi moralo biti pri stanovanjskih in počitniških

hišicah čebelnjakov, ki so opravevalne postaje in naravne lekarne. Ali se ne bi dalo marsikaj storiti v čebelarstvu, ki je tako v okviru mladinske organizacije ali društev upokojujencev. Ali pomislimo, ko pogozdujemo, tudi na medeče rastline?!

Ljudje smo čebele, ljubezen je cvet, oboje spreminja življenje v med. S. M.

Jesenška razglednica (IK)

VABIMO V CERKNO

20. in 21. januarja 1945 leta so bile organizirane v partijskem Cerknem prve smučarske tekme v okupirani Evropi. Ob 35-letnici in v spomin na to edinstveno prireditev ko so borci Prešernove, Gradnikove, Vojkove brigade, jurišne čete, divizijski obveščevalci, člani štaba XXXI div. IX. korpusa, oblastnega komiteja za Gorenjsko in Igralske skupine IX. korpusa prišli na takratno tekmovalno in bojnih položajev, organizira letos SK ETA in ZB NOV Cerkno jubilejno tekmovalje, ki sovpada tudi z vsesplošnim jugoslovanskim slavljem, 35-letnico osvoboditve naše domovine.

Tekmovalje je tudi pomembna manifestacija glede razvijanja tradicij iz NOB, saj bodo skupaj z borci tekmovali tudi naši najmlajši smučarji - cicibani.

Zato moramo smučarski klub ETA in Z. NOV Cerkno pohvaliti, da take nenavadne dogodke iz NOB ozivljata in prenašata na naše najmlajše.

Letošnje spominsko tekmovalje bo v nedeljo, 20. januarja, v Cerknem. Če bo premalo snega, bodo tekme na Kladju ali na Črnem vrhu nad Novaki.

Predviden je naslednji program:

- ob 8.30 otvoritvena slovesnost pred spomenikom NOB v Cerknem, po slovesnosti odhod na tekmovalna mesta;
- ob 10.30 pričetek tekmovalij, in sicer: veleslalom za borce; veleslalom za cicibane in teki in streljanje za borce;
- ob 15.30 bo partizanski miting in razglasitev rezultatov tekmovalij v hotelu ETA v Cerknem.

Prireditelji vabijo poleg borcev smučarjev še posebno vse bivše udeležence tega prvega smučarskega tekmovalja v svobodnem Cerknem in tudi ostale občane iz vse Slovenije.

Roman STANA

PREDSEDSTVO OK SZDL O PROGRAMU LRP TRIGLAV IN ČP GLAS

V ponedeljek, 14. januarja, se bo na redni seji sestalo predsedstvo občinske konference SZDL Jesenice in razpravljalo o smernicah za izdelavo srednjeročnega plana 1981 - 1985 in o dopolnitvi samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela med koristniki in lokalno radijsko postajo Triglav Jesenice ter o programski usmeritvi časopisnega podjetja Glas Kranj za leto 1980 in finančnem načrtu za leto 1980.

Prvi dve točki dnevnega reda sta bili na programu že na decembrski seji predsedstva, vendar sta bili zaradi obsežnega programa preloženi na ponedeljkovo sejo. O obeh gradivih smo v našem glasilu že poročali, dodamo naj le, da bo lokalna radijska postaja Triglav Jesenice do leta 1985 svoj program povečala le od 850 ur, kolikor jih predvidevajo v letošnjem letu, na 890 ur v letu 1985. Mnogo večji poudarek pa je na kvalitetnem izboljševanju informativno političnega programa in glasbenih oddaj. Seveda pa bodo to lahko dosegli le, če se bodo kadrovske okrepili, kajti sedanja kadrovska zasedba petih delavcev, od tega so trije novinarji, ne le, da ne zagotavlja nadaljnje kvalitete rasti lokalne radijske postaje, ampak absolutno preobremenjuje zaposlene, kar pa se seveda negativno odraža tudi v kvaliteti dela. Iz tega razloga predvidevajo, da bodo letos zaposlili še štiri delavce in to na nezasedeno mesto direktorja - glavnega in odgovornega urednika, dva nova novinarja in tonskega tehnikarja. Do leta 1985 pa bodo sprejeli še tri nove delavce: dva novinarja in še enega tonskega tehnikarja.

Taka kadrovska zasedba ob nekaterih tehničnih izboljšavah in do l. 1985 zagotovitev 70 % potrebnih sredstev na osnovi svobodne menjave dela s koristniki tega informacijskega medija je v bistvu osnova, na kateri je moč graditi kvalitetno obveščanje. Pripomnimo naj, da so delavci LRP Triglav v lanskem letu sami ustvarili okrog 58 % potrebnih sredstev, ostalo pa so združevali na osnovi svobodne menjave dela, od tega 13 % od RTV Ljubljana, kar pa v letošnjem letu v celoti odpade. RTV bo radiu v bodoče nudila le tehnične usluge.

Predlog samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela med LRP Triglav in koristniki - udeleženci sporazuma za leto 1980, predvideva, da bo lokalna radijska postaja v letu 1980 emitirala 850 ur programa, od tega 510 ur informativno političnega, oziroma govornega programa, ki je v predlogu sporazuma opredeljen po posameznih področjih oziroma oddajah. Sama LRP Triglav bo iz naslova lastnih dohodkov zagotovila 40 % potrebnih sredstev, udeleženci sporazuma pa bodo združevali preostalih 60 % in sicer polovico udeleženci iz jeseniške, polovico pa iz radovljiske občine. Vseh udeležencev je v letošnjem sporazumu 20, in sicer po šest iz vsake občine več kakor v lanskem letu. Na osnovi cene ene ure programa, ki znaša v letu 1980 2.392,60 dinarjev in je še vedno najnižja med cenami lokalnih radijskih postaj v SR Sloveniji, naj bi prispevali, oziroma združevali sredstva:

- skupščini občin Jesenice in Radovljica vsaka po 167.158,20 din,
- kulturni skupnosti Jesenice in Radovljica vsaka po 112.905,10 din,
- izobraževalni skupnosti Jesenice in Radovljica vsaka po 108.506,20 din,
- telesnokulturni skupnosti Jesenice in Radovljica vsaka po 96.775,80 din,
- samoupravne skupnosti obeh občin za: otroško varstvo, socialno skrbstvo, zaposlovanje, zdravstvo, komunalno dejavnost in stanovanjsko dejavnost pa vsaka po 43.989,00 din.

Skupaj bo na osnovi sporazuma združenih 1.498.158,60 din, LRP Triglav pa bo sama ustvarila za 1.017.090,00 din dohodka. Ob tem je treba še enkrat poudariti, da je v letošnjem letu izpadel prispevek RTV Ljubljana na osnovi dogovora o financiranju lokalnih radijskih postaj v SR Sloveniji.

GLAS V LETU 1980

Tudi GLAS, glasilo občinskih konferenc SZDL gorenjskih občin, v svojih programskih usmeritvah za leto 1980 poudarja stalno skrb za izboljšanje kvalitete in oblike glasila, za kar bosta potrebna dva nova novinarja in stalna skrb za dopolnilno izobraževanje in usposabljanje vseh delavcev v časopisnem podjetju Glas.

V letu 1980 predvidevajo, da bo Glas izšel 100 krat, povprečno na dvajsetih straneh, od tega bo 13 strani bralnih. Posebno skrb bodo namenili tudi kulturni prilogi Snovanje. Predvidevajo tudi pridobitev novih prostorov, skupaj z Gorenj-

skim tiskom pa bodo kupili nov fotostavek, za kar bodo prispevali okrog pet milij. din. Pripomnimo naj, da je Glas ob koncu lanskega leta imel 20.200 naročnikov, 1.000 izvodov pa so prodali v kolportazi.

PREMAJHEN VPLIV ORGANIZIRANIH POTROŠNIKOV

Na zadnji decembrski seji v lanskem letu je predsedstvo občinske konference SZDL Jesenice razpravljalo in z nekaterimi pripombami potrdilo samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih odnosov med trgovskimi organizacijami združenega dela in organiziranimi potrošniki, ki ga sklepajo trgovske delovne organizacije, občinska konferenca SZDL, občinski odbor sindikata delavcev trgovine občine Jesenice in organizirani potrošniki.

Podpisniki tega sporazuma v skupnem dogovoru urejajo medsebojne pravice in obveznosti glede redne in kakovostne preskrbe s posameznimi proizvodi ter načini določanja izbire, kakovosti in količine blaga v prodajalnah na drobno, nadalje razvoj trgovske mreže in lokacij prodajaln ter o zagotavljanju sredstev za ta razvoj, medsebojna razmerja glede usklajevanja cen, izboljševanja pogojev, vezanih na delovni čas zaposlenih v trgovini in občanov, delovni čas trgovin na drobno, ki bo omogočal večini občanov nakup potrebnega potrošnega blaga, trgovini pa ekonomičnost in rentabilnost poslovanja.

To so uvodna določila sporazuma, ki obvezuje organizacije združenega dela, ki se ukvarjajo s prodajo blaga na drobno ali opravljajo storitve za prebivalce posameznih krajevskih skupnosti, da se dogovarjajo z organiziranimi potrošniki v krajevskih skupnostih o vseh stvareh, ki zadevajo prodajo blaga na drobno in storitev. Kako se to uresničuje, se določa s poslovnikom, ki je sestavni del samoupravnega sporazuma.

Do tu je vse tako, kot se v samoupravni družbi morajo urejati stvari, ki zadevajo širše interese delovnih ljudi in občanov in preskrba ter različne storitve prav gotovo sodijo sem. Toda takoj ob tem se že ponuja prvo vprašanje, kakšen je bil vpliv organiziranih potrošnikov na obravnavani sporazum, ki med drugim natančno opredeljuje delovni čas trgovin za vso občino ob dejstvu, da ravno zaradi neustreznega in zelo utesnjene delovnega časa venomer slišimo množico pripomb gospodinj in še predvsem zaposlenih žensk. Še več pripomb pa smo predvsem v zadnjih mesecih slišali tudi na račun slabe preskrbe z nekaterimi artikli in na račun slabe kvalitete.

Sodeč po tem, da na seji predsedstva občinske konference SZDL ni bilo bistvenih pripomb, lahko sklepamo, da krajevne skupnosti razprav niso organizirale ali pa so bile zaradi neodzivnosti občanov neuspešne ali pa smo sploh preveč formalistično pristopili k razpravam oziroma k spodbujanju občanov, da v razpravah sodelujejo in prispevajo svoja mnenja, da bi se ta vprašanja, ki so zelo občutljiva, v občini samoupravno urejala med trgovskimi organizacijami združenega dela in organiziranimi potrošniki.

Pri vsakem izmed navedenih vzrokov je najbrž kanček krivde in tako smo dobili sporazum, ki je začel veljati s 1. januarjem letos in ki je, vsaj kar se delovnega časa trgovin tiče, dokaj enostransko oblikovan. Resnično se pri tem, dovolj občutljivim vprašanjem, lahko vprašamo ali so nosilci te naloge naredili dovolj, da bi predlog samoupravnega sporazuma resnično prodrli do potrošnikov, ne glede na to, ali imajo krajevne skupnosti organizirane svete potrošnikov ali ne. O tem in še o marsičem, kar se tiče trgovskih organizacij združenega dela, med drugim tudi površen odnos do potrošnikov, bi lahko obravnavali na zborih občanov ali potrošnikov, na sestankih hišnih svetov in podobno. Potrebna bi bila le ustrezna organizacija pa konec koncev tudi ustrezno spodbujanje interesov občanov za skupno reševanje teh občutljivih vprašanj.

V našem glasilu smo v lanskem letu kar dvakrat načeli vprašanje organiziranosti potrošnikov v okviru krajevskih skupnosti in opozorili na ustrezna določila zakona o združenem delu. Najbrž pa v krajevskih skupnostih nismo bili dovolj vztrajni, niti nismo znali dovolj zainteresirati občanov, da bi sodelovali pri reševanju vprašanj, ki jih opredeljuje zakon o združenem delu in bolj podrobno precizira obravnavani sa-

Osnutek finančnega načrta časopisnega podjetja Glas predvideva v letu 1980 23.350.000 din skupnega prihodka ali 15 % več kot leto poprej. S komercialnimi oglasi, naročnino, s plačanimi objavami v Uradnem vestniku Gorenjske ter z lastnimi storitvami tretjim bodo sami ustvarili 84,6 odstotka prihodka, ostalo, to je 15,4 % ali 3,5 milij. din, pa naj bi prispevale občine ustanoviteljice.

Poleg tega programa predvideva, da bo v letu 1980 izšlo šest številčkov Snovanj, kulturne priloge Glasa, v skupnem obsegu 120 strani. Stroški za to bodo znašali 250.000 din, od tega naj bi bil delež Glasa 66,8 %, ostalo pa naj bi združevale gorenjske občinske kulturne skupnosti.

OBSEŽEN PROGRAM DELA KS PLAVŽ

Svet krajevne skupnosti Plavž je za letošnje leto predložil skupščini delegatov, obsežen program dela. Predvsem si bodo prizadevali za nadaljnjo krepitev delegatskega sistema. Zavzemali se bodo za redno udeležbo delegatov na sejah in za njihovo aktivno delovanje.

Pripravili so smernice za pripravo srednjeročnega plana krajevne skupnosti in elemente za pripravo in sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana. O njih bodo v kratkem razpravljali delegati in dali svoje pripombe ter dopolnitve.

V tem letu bodo še bolj sodelovali z organizacijami združenega dela, posebno na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Poleg izvedbe številnih proslav imajo v programu tudi precej pomembnih nalog na področju razvoja infrastrukture ter komunalnega urejanja. Predvidevajo, da bo v jeseni zgrajen nov vrtec ob novem šolskem centru. Dokončana bo nadzidava blokov ob Cesti revolucije številka 5, 7, 8 in 9. Nadaljevali bodo tudi z urejanjem zelenih površin, ceste Cirila Tavčarja, z rekonstrukcijo železniške postaje, z urejanjem kanalizacije, nabrežin Jesenice, struge hudournika in z dograditvijo trgovskih prostorov v novi stolpnici Cirila Tavčarja 8. Asfaltirali bodo ceste k domu dr. Franceta Berglja in pod

Mirco. Prizadevali si bodo, da bodo sedanji infrastrukturni objekti redno vzdrževani. Sodelovali bodo tudi pri pospeševanju kreativne dejavnosti, pri reševanju socialnih problemov in zaposlovanju prebivalcev.

O vsem tem bodo razpravljali še delegati, ki bodo dali še svoje pripombe in dopolnitve.

OBČNI ZBOR OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA CENTRA SREDNJIH ŠOL

Osnovna organizacija sindikata centra srednjih šol Jesenice je imela v petek, 28. decembra, svoj občni zbor, ki ga je otvorila predsednica osnovne organizacije Magda Cundrič. Na njen predlog so z enominutnim molkom počastili spomin na umrlega člana IO OOS in delavca glasbene šole profesorja Dušana Filipiča. Toplo pa so pozdravili v svoji sredini nekdanje sodelavce in predsednika občinskega sveta sindikata Jesenice Teodora Kreuzerja.

Učenci glasbene šole Jesenice so izvedli kulturni program kot uvod v delovni del občnega zbora.

Po izvolitvi delovnega predsedstva in drugih organov ter sprejema poslovnika o delu občnega zbora je predsednica Magda Cundrič podala izčrpno poročilo o dvehletnem delovanju organizacije. Iz poročila je razvidno, da so organizacije sestavljali poleg delavcev centra srednjih šol še delavci glasbene šole Jesenice in Delavske univerze Jesenice in da je organizacija svojo družbenopolitično vlogo dobro opravila.

Osnovna organizacija je bila povezana s krajevnimi skupnostjo, s krajevnimi konferencami SZDL in občinskim sindikalnim svetom, kar se je predvsem odražalo pri večjih družbenopolitičnih akcijah. Organizacija se je povezovala tudi z osnovno organizacijo zveze komunistov in ZSMS in si skupaj z njima prizadevala za razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na podlagi ustave in zakona o združenem delu, za uresničevanje nalog, ki so bile sprejete na kongresih zveze komunistov in zveze sindikatov.

Izvršni odbor je v svojem dvehletnem mandatnem obdobju naletel tudi na vrsto težav in problemov. Naloge sindikata so postale razsežne in skoraj ni več področja, na katerem ne bi deloval kot politična sila, zato je nemogoče, da naloge rešujejo

le trije ali štirje člani izvršnega odbora.

Pri svojem delu je izvršni odbor pogrešal povratnih informacij. Pisali so zapisnike, v katerih so iz obdobja v obdobje opisovali iste probleme, jih pošiljali na občinski svet zveze sindikatov Jesenice, republiški sindikat, izobraževalno skupnost in BUSP Jesenice, toda od nikogar niso dobili odgovora.

Problemi članstva te organizacije so tako različni, da ni mogoče vseh reševati v skupni sindikalni organizaciji, zato je izvršni odbor predlagal, da glasbena šola in delavska univerza organizirata svoji osnovni organizaciji.

Poročilo je podal tudi nadzorni odbor, ki je ugotovil, da je bilo finančno-materialno poslovanje pravilno in je predlagal razrešnico izvršnemu odboru.

Izčrpnim poročilom je sledila živahna in vstranska razprava. Navzoči so izrekli pohvalo izvršnemu odboru za uspešno in prizadevno delovanje v dvehletnem obdobju. Posebno priznanje so izrekli predsednici Magdi Cundrič.

Občni zbor je pozdravil tudi Tone Kreuzer, ki se je vključil tudi v razpravo. Pohvalil je delovanje organizacije, obljubil je pomoč občinskega sindikalnega sveta pri reševanju perečih problemov, kot so sredstva za akcijo in naloge na področju ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite in drugih problemov. Občni zbor je odločil, da se otrokom umrlega tovariša Dušana Filipiča izroči novoletno darilo. Sprejet je bil tudi predlog, da glasbena šola Jesenice in Delavska univerza Jesenice osnujeta lastni osnovni organizaciji.

Na koncu so izvolili nov sedemčlanski izvršni odbor, za predsednika pa Zdravka Kavčiča. Izvoljen je bil tudi tričlanski nadzorni odbor.

Franjo Ropret

SKLEPI NOVEGA ODBORA JESENIŠKO-BOHINJSKEGA ODREDA

Pred kratkim se je pod vodstvom predsednika Ivana Lešana sestala novoizvoljeni odbor jeseniško-bohinjskega odreda. Sedež tega odbora je pri občinskem odboru ZZB NOV Je-

senice. Na tem sestanku so za posamezna področja izvolili pododbore oziroma aktivne ter njihove predse-

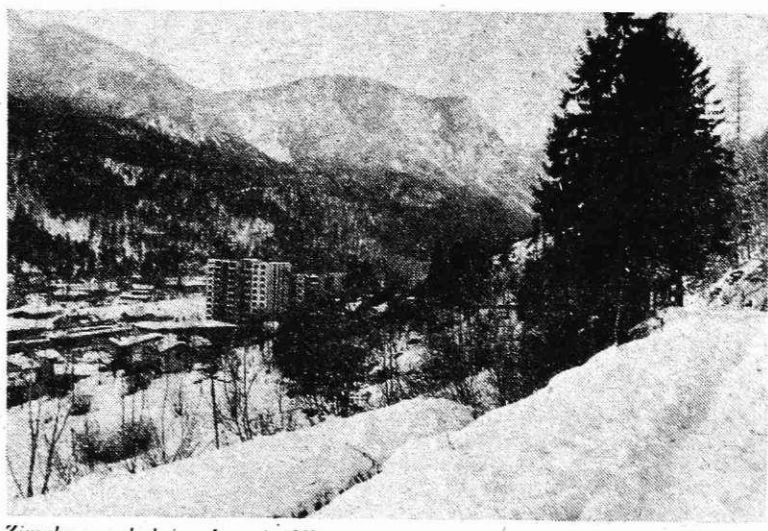
nike. Za delovanje aktivna Bohinj bo odgovoren Miro Kočnik, za aktiv Jesenice Gabrijel Divjak, za Radovljico Tone Burja in za področje Ljubljane Edo Zavodnik. V ta aktiv bodo vključeni tudi nekdanji borci jeseniško-bohinjskega odreda, ki sedaj živijo na Stajerskem in Dolenjskem.

Na seji so se dogovorili, da se bo celotni odbor sestajal le po potrebi, vse informacije in pomoč pri reševanju problemov pa naj bi borci odreda dobili pri predsednikih aktivov.

Ob sklicu aktivov bodo podelili spominska odličja vsem borcem, ki jih doslej še niso prejeli. Takrat bodo zbirali tudi osebne podatke, da bodo v prihodnje imeli natančne podatke o vseh borcih odreda. Izdali bodo tudi serijo značk odreda, odkrili dve spominski obeležji in ponatisnili knjigo o odredu. Radi bi izdelali še monografijo z opisom delovanja odreda in dogodkov, ki v knjigi še niso, oziroma ne dovolj zajeti.

Aktivne bodo sklicali predvidoma v začetku spomladi.

B.

Zimska razglednica Jesenice (IK)

OBVESTILO ČLANOM DU JESENICE

Na prvem rednem sestanku članov Društva upokojencev Jesenice 15. januarja je bilo podano poročilo o zadnji seji izvršnega sveta Zveze društev upokojencev Slovenije v zvezi z gradnjo počitniškega doma upokojencev Slovenije v Izoli. Članom je bilo povedano, da so poročilo o delovanju društev upokojencev v občini Jesenice na seji občinskega sveta zveze sindikatov zelo ugodno sprejeli in podprli potrebo po večji in stalnejši družbeni pomoči razvijani dejavnosti društev. S tem v zvezi so na seji sveta sprejeli tudi ustrezne sklepe za izhodišče bodočega družbenega dogovora oziroma sporazuma kot stalne oblike finančne pomoči društvom upokojencev v občini Jesenice.

Navzoči člani so ponovno postavili vprašanje v zvezi z osnovo za plačevanje 2% samoprispevka od pokojnin za izgradnjo šolskega centra na Plavžu. Že med letom 1979 je namreč bilo prikazano ustreznim službam in organom, da bi bilo nujno osnovo (cenzus), od katere se ne plačuje samoprispevek znižati. Sedanji cenzus je 1.500 din na družinskega člana (višina družbene pomoči socialno ogroženim). Tako na primer, če upokojenec, katerega žena ni bila zaposlena, dobi le malo več kot 3.000,00 din mesečno pokojnine, če plača samoprispevek od celotne pokojnine, kar seveda prizadene vse tiste z nizkimi pokojninami. V časopisu je bilo objavljeno, da so nekatere občine določile cenzus celo na 3.000,00 din na družinskega člana z različnimi stopnjami samoprispevka za upokojence. Člani so zadovoljili izvršni odbor društva, da poizkusa doseči ugodnejši cenzus.

Razprava v zvezi s članarino in vzajemno samopomočjo je pokazala, da se glede vzajemne samopomoči strinjajo s spremembo, sprejeto na seji ZDUS, to je, da se poveča od 75,00 na 100,00 din letno, s tem da se tudi posmrtnina poveča od 1.500,00 dinarjev na 2.000,00 din.

Predlog IO društva za povečanje dosedanje redne članarine 25,00 din za 5,00 din kot dodatek za društvo ni bil sprejet. Po živahni razpravi so navzoči člani soglasno sprejeli predlog (polno zasedeni prostori), da članarina za ZDUS ostane še naprej 25,00 din in dodatno še za društvo 25,00 din, oziroma skupno 50,00 din za leto 1980. Tak način zbiranja sredstev ima vpljano tudi več večjih DU v Sloveniji že nekaj let. Navedeno spremembo mora praviloma sprejeti občni zbor oziroma delovna konferenca društva. Da se izognemo neveljavnosti, ker se članarina prične pobirati s 1. januarjem, občni zbor pa bo šele aprila, so vsi v razpravi utemeljevali, da navzoči predstavljajo najmanj 80% članov, ki prihajajo na občne zbore oz. delovne konference in da zato ni razloga za odlaganje in da naj nova članarina prične veljati s 1. januarjem 1980. O tem sklepu se obvesti navzoče na občnem zboru in naknadno potrdi sklep z veljavnostjo od 1. januarja.

Tako znaša članarina po sklepu ZDUS 25,00 din letno in izglasovano povečanje članarine za društvo 25,00 dinarjev, kar skupno znaša 50,00 din

NOVOLETNO PRAZNOVANJE

Vsako leto se pred novoletnimi prazniki vrstijo razne prireditve. Najmlajše vedno obišče dedek Mraz. Tako je bilo tudi letos.

Najprej je bila, kot darilo dedka Mraza, odigrana igrlica Leopolda Suhodolčana Čudezna srajca dopetaja. To predstavlo so si ogledali učenci nižje stopnje osnovne šole in malčki iz vrtca. Vsem je bila zelo všeč. Nekaj dni za tem jih je obiskal dedek Mraz. Pred njegovim prihodom so si otroci lahko ogledali igrlico Sirota Zorica in Marko. Dedka Mraza z njegovim spremstvom so bili otroci zelo veseli. Vsi so dobili tudi darila.

V petek smo v šoli imeli učenci svojo prireditev. Pripravili smo zabavni program. Kot gost naše prireditve je nastopil znani slovenski pevec Aleksander Mežek, doma iz Žirovnice. Zastavljali smo mu razna vprašanja, on pa nam je odgovarjal. Zapel nam je tudi nekaj svojih najbolj uspelih pesmi.

Pevski zbor najmlajših se je skupaj z njim naučil novo pesem. Podaril nam je tudi svojo ploščo, mi pa smo mu za darilo dali izdelek iz makrameja, ki smo ga sami naredili. Ko se je Aleksander Mežek poslovil, smo začeli s tombolo. Vsem sreča res ni bila naklonjena, ampak vseeno smo bili zadovoljni. Zvečer smo zaplesali. Tako smo praznovali novoletne praznike na naši šoli.

Mojca Burjačenko, 7. a
novinarski krožek
coš Gorenjski odred
Žirovnica

za leto 1980 ter vzajemna pomoč 100,00 din.

S tako povečano članarino pridobljena sredstva se bodo v glavnem uporabljala za proslave in obdaritve žena ob 8. marcu, za počastitev in

DELOVNA KONFERENCA OBRTNEGA ZDRUŽENJA

Konec prejšnjega leta je bila delovna konferenca združenja samostojnih obrtnikov občine Jesenice. Zbrani so najprej poslušali poročilo predsednika združenja in informacijo o preimenovanju in reorganizaciji združenja, ki se sedaj imenuje Obrtno združenje Jesenice. Prej so bili obrtniki vključeni v gospodarsko zbornico in v obrtno društva, pri tem pa je bilo seveda delovanje posameznih društev neusklajeno. Obrtniki sedaj pričakujejo, da se bo stanje izboljšalo, med važnejšimi nalogami, ki jih sedaj čakajo, pa so sklepanje samoupravnih sporazumov z bankami o kreditiranju osnovnih in obratnih sredstev, spodbujanje gradnje poslovnih prostorov za deficitarne obrti ter

obdaritev članov starih nad 80 in več let ter za stroške organizacije izletov. Doslej so imeli vedno težave pri zbiranju sredstev za te namene.

Izvršni odbor društva prosi vse člane, da navedene spremembe z razumevanjem sprejmejo. Obenem želi vsem članom društva zdravo in srečno novo leto.

sodelovanje z republiškimi odborom sindikata obrtnih delavcev pri oblikovanju nove kolektivne pogodbe in še druge naloge.

V obrtno združenje je sedaj vključenih že več kot 250 obrtnikov, ki so združeni v treh sekcijah, in sicer: obrtniki, gostinci in avtoprevozniki. Pri sekciji avtoprevoznikov, ki so jo ustanovili šele pred nedavnim, so imeli vrsto težav s cenami, ki pa so jih sedaj preko skupščine občine Jesenice le uspeli urediti.

Navzoči predstavniki obrtnega združenja so se strinjali z reorganizacijo združenja in se ob tem zavzeli, da bo tudi zveza obrtnih združenj SRS držala obljube in zagotovila in da bo zastopala koristi in želje obrtnikov.

J. R.

NOVOLETNO PRAZNOVANJE V DOMU dr. F. BERGLJA

Veselo novoletno razpoloženje se je v domu dr. Franceta Berglja pričelo že 22. decembra, ko so oskrbovance obiskali člani društva upokojencev Javornik-Koroška Bela. Pripravili so prijeten in razgiban program z deklamacijami, petjem in plesom. Seveda so bili vsi najbolj navdušeni nad folkloro.

Novoletno razpoloženje se je nadaljevalo tudi po tem obisku. Prihajali so predstavniki skupnosti socialnih skrbstev krajevnih skupnosti, društva prijateljev mladine, zveze borcev NOV in delovnih organizacij z voščilnicami za novo leto. Pa tudi izdelovanje dekorativnih predmetov je oskrbovance nenehno spominjalo na prihajajoče novo leto.

Samo praznovanje je bilo organizirano že 27. decembra v lepo dekoriranih jedilnicah. Za ples in zabavo sta poskrbela Gorenjski kvintet s solistko Marico Baloh in Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela s svojimi Veselimi Javorčani.

Seveda se je oskrbovancev tudi letos spomnil dedek Mraz, ki tudi njim kljub letom pomeni simbol prihajajočega novega leta. Vsem je zaželel veliko zdravja, sreče in zadovoljnih dni v domu. Dobili so tudi lepa novoletna darila, primerna vsakemu posamezniku, glede na njegovo zdravstveno stanje.

Uprava doma in oskrbovanci se toplo zahvaljujejo vsem sodelujočim na proslavi. Društvu prijateljev mladine, Društvu invalidov Jesenice in vsem organizacijam in posameznikom, ki so prispevali finančna sredstva za nabavo novoletnih daril.

Zahvala gre tudi celotnemu osebju doma, ki je skrbelo, da je praznovanje potekalo dobro. Pripravili so odlično zakusko za oskrbovance in se zahvali skupaj z njimi.

Ob tej priložnosti želijo oskrbovanci vsem bivšim sodelavcem, znancom in krajanom veliko sreče, zadovoljstva in uspehov v novem letu 1980. Uprava in oskrbovanci doma dr. Franceta Berglja Jesenice

POHVALE ZA POSEBNA PRIZADEVANJA PRI KRASITVI IN UREJANJU OKOLICE

Na predlog komisije, ki pri Turističnem društvu Jesenice vodi akcijo »lepe rože in urejena okolica«, je upravni odbor za posebna prizadevanja pri urejanju okolice pohvalil naslednje organizacije in prebivalce, ki delajo in pebivajo v poslopih ob cestah: Aljaževa, Gregorčičeva, Viktorja Kežarja, Savska Stražišarjeva, Tomšičeva, C. maršala Tita:

Poklicno gasilsko in reševalno četo Železarna; Vrtnarstvo Novak; Vzgojnovarstveni zavod Julka Pibernik; obratno ambulanto Železarne; Metko Azman; Tončko Azman; Francija Brganta; Karolino Dolenc; Jožeta Gračnarja; Anico Hribar; Katarino Huter; Rudija Javorskega; Ido Koren; Francija Kosirja; Janeza Košnika; Dušico Kozjek; Ivanko Kozjek; Dragico Počagar; Jano Pogačar; Štefko Šmitek; Silvo Šorli; Jožico Vavpotič in Ivana Vodopivca.

B.

V LETU 1979 SMO SE POSLOVILI OD ŠTIRIH PROSTOVOLJCEV ZA SEVERNO MEJO

Na pokopališču na Blejski Dobravi smo se 29. decembra za vedno poslovili od Tomaža Svetina, nekdanjega prostovoljca-borca za našo severno mejo 1918/1919. Bil je eden izmed mnogih naših zavednih rojakov, ki je ob zlomu stare avstro-ogrske države in ob rojstvu Jugoslavije prijel ponovno za orožje, pripravljen braniti komaj rojeno svobodno domovino. Pod poveljstvom majorja Lavriča je odšel s skupino prostovoljcev čez Ljubelj na Koroško in še istega dne so zasedli Borovlje in druge kraje. Sodeloval je v raznih spopadih z nasprotnikom vse do konca naše zadnje ofenzive, ki se je končala 6. junija 1919 z zasedbo vseh krajev na Koroškem, kjer biva naš slovenski rod, tudi Celovca. Domov se je vrnil šele v novembru 1919.

V letu 1979 je po dolgotrajni bolezni umrl tudi Franc Pavšin z Blejske Dobrave, ki je sodeloval v bojih za našo severno mejo kot prostovoljec v sestavi planinskega polka

od začetka januarja 1919. leta pa vse do konca bojev na Koroškem.

Tudi Janez Kavalir z Rateč je preminul v letu 1979. Že ob ustanovitve Seifmanove čete v Podkorenju se ji je pridružil kot prostovoljec. Tudi on je tako, kot mnogi naši fantje in moške iz Gornjesavske doline, čutil dolžnost, da brani domovino, ki je bila takrat ogrožena tudi od sosednje Italije, saj bi si Italijani takrat radi prilastili tudi ozemlje tako imenovanega jeseniškega trikotnika.

V lanskem letu smo se poslovili tudi od Janeza Černeta z Jesenic, ki je prav tako sodeloval pri obrambi naše domovine v letih 1918/1919 in se udeležil raznih bojev onkraj Karavank. Bil je zaveden slovenski rojak, ki je brez pomišljanja prijel za orožje, ko se je po razslu staro avstro-ogrske monarhije osnovala narodna straža na Jesenicah in nato odšel kot prostovoljec na Koroško.

KULTURNO IN PESTRO SLOVO OD STAREGA LETA

V organizaciji ženskega pevskega zbora pevskega društva Jesenice je bil v petek, 28. decembra, v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah NOVOLETNI KONCERT. Poleg ženskega pevskega zbora pevskega društva Jesenice, ki ga vodi zborovodja profesor Milko Skoberne in vokalnega moškega okteta DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica-Breznica, pod vodstvom Marjana Jemca, so v koncertnem programu sodelovali solisti ljubljanske opere, in sicer: sopranistka OLGA GRACELJ, basist FRANC JAVORNIK, baritonist JAKA JERAŠA, na klavirju pa jih je spremljala in tudi samostojno nastopila NATASA KERŠOVAN. Kot solista v ženskem in mešanem zboru sta nastopila HELENA VIDMAR in RADO PANČUR.

To je bil drugi koncert ob zaključku starega leta, ki ga je organiziral ženski pevski zbor Jesenice. Že več dni pred koncertom so bile vse vstopnice razprodane, saj so poleg domačih pevcev nastopili tudi ugledni člani ljubljanske opere: OLGA GRACELJ, sopran, je doma z Bleda in študirala v Ljubljani in Angliji. V ljubljanski operi pa je solistka z vodilnim repertoarjem. Gostovala je na Danskem in Finskem. Ravno sedaj blesti v Gotovčevem Eru z onega sveta. Zapela je arijo Julija iz Goudonove opere Romeo in Julija in pesem Vilije iz operete Vesela vdova Franca Lehajra. Nastopila je še v duetu z Danilom (Jaka Jeraša) kot Hana iz operete Vesela vdova in kot solistka z mešanim zborom v skladbi J. Gregorica Melodija srca in B. Smetane Zbor iz prvega dejanja opere Prodana nevesta.

FRANC JAVORNIK je v ljubljanski operi basist že vrsto let. Prvič se je izkazal v mladinski zasedbi opere Seviljski brivec kot Figaro. V pretekli sezoni se je udeležil tekmovanja v Italiji – tekmovanje Mario del Monaco – in med solisti iz vsega sveta zasedel drugo mesto. V ljubljanski operi poje arijo Leporella iz opere W. A. Mozarta Don Juan, katera mu je prinesla uspeh na tekmovanju v Italiji. Poleg arije Leporella nam je zapel še narodno Ti si urce zamudila in Pesem o bolhi M. Musorgskega. Pridružil se je tudi pesmim mešanega zbora (Prodana nevesta in Melodija srca).

JAKA JERAŠA ni treba posebej predstavljati, ker je domačin. Bil je pobudnik prvega novoletnega koncerta na Jesenicah, vneto pa je sodeloval tudi pri organizaciji drugega. Za seboj ima vrsto uspešnih gostovanj na Jesenicah. Kot baritonist-solist uspešno nastopa v operi v Ljubljani. Naj omenimo njegov zadnji presenetljiv uspeh. Kot gostja je v ljubljanski operi gostovala sopranistka Mihela Tkačenko, zasluzna umetnica Sovjetske zveze. Z njo je pel Jaka Jeraša vlogo Lune v operi Trubadur, brez vaje z orkestrom, brez solistične vaje, brez vaje na odru, brez režije in – uspeh! Priznanje mu je gostja izkazala javno na odru. Tokrat nam je poleg že omenjene arije Lune zapel še šampansko arijo iz Mozartove opere Don Juan in duet Danilo in Hana (sopran Olga Gracelj) iz operete F. Lehajra Vesela vdova. Tudi Jeraša se je pridružil pesmim mešanega zbora.

NATASA KERŠOVAN, klavir, je doma iz Ljubljane in članica ljubljanske opere. Diplomirala je na akademiji za glasbo v Ljubljani pri profesorju Pavlu Sivcu. Podiplomski študij je končala na Chopinovi akademiji za glasbo v Varšavi. Od tam je v sru prinesla Chopina. Je dobitnica prve jugoslovanske nagrade v Zagrebu. Poleg koncertnih nastopov ji je v izredno veselje spremljanje solistov, zato je tudi sprejela tako mesto (repetitorke) v ljubljanski operi. Poleg samostojne točke na klavirju, zaigrala je valček v ges-duru op. 70 št. 1 in fantazijo inpromtu op. 66 Fridekara Chopina ter parafrazo na temo iz opere Faust Mauricija Ravele.

Dobro pripravljena zbor in oktet sta se v uvodnih točkah predstavila kot dostojna gostiteljica in partnerja znanih ljubljanskih umetnikov. Ženski pevski zbor je z ubranimi glasovi spet blestel in potrdil visoke kvalitete in možnosti. Repertoar je bil tako sestavljen, da so v samostojnih točkah pevke lahko pokazale vse svoje glasovne sposobnosti. Zveneči alt, čisti in prodorni soprani so se pod izvršnim vodstvom zborovodja profesorja Milka Skoberneta zvali v krasno celoto z izrazito artikulacijo, preciznim ritmom in dikcijo.

Moški oktet DPD Svoboda iz Žirovnice nastopa skoraj na vseh kulturnih prireditvah v občini Jesenice. Zdi se nam, da oktetovi še vedno nimajo ustreznega mesta, ki ga za svojo vrednost zaslužijo. Nepoznavalec si ne more predstav-

ljati, koliko naporov, potrpežljivosti, zagnanosti in odpovedovanj terja brušenje ene same pesmi, kaj pa šele priprava celotnega programa za nek nastop. Rezultat vseh teh prizadevanj oktetovcev je tudi uspešen nastop na novoletnem koncertu. Oktet je izvedel skrbno izbrane skladbe domačih avtorjev, ki so vedno pri sru ljubiteljem slovenske pesmi. Pevci so ob poslovitvi od starega leta pokazali, kako zvoki osmih moških lahko nadomestijo tisto, česar na Jesenicah nimamo – moški pevski zbor. V svečanem vzdušju, za katero so že poskrbele pevke, je oktet svoj program podal izredno kvalitetno. Še enkrat nas je prepračil o visokem in zavirlivem amaterskem nivoju svojega petja.

Omeniti moramo še dva solista, ki sta uspešno nastopila z ženskim pevskim zborom: Heleno Vidmarjevo in Rado Pančurja. Gost iz Trčiča je prvič nastopil na Jesenicah v črnski duhovni pesmi SING LOW, SWEET CHARIOT, ki pomeni lepo osvežitev repertoarja ženskega pevskega zbora.

Vrhunec uspešnega glasbenega dogodka je bil združen nastop vseh pevcev ob spremljavi klavirja, ki so pod izvršnim vodstvom zborovodja profesorja Milka Skoberneta izvedli ZBOR IZ PRVEGA DEJANJA OPERE B. SMETANE PRODANA NEVESTA in MELODIJE SRCA J. GREGORICA. Tako združeni kvalitetni solisti, oktet, ženski pevski zbor in pianistka so na odru priredili nepozabno in enkratno vzdušje, v dvorani pa nepopisno razpoloženje in ploskanje, kateremu ni in ni bilo kraja, dokler pevci niso ponovili ZBORA iz opere Prodana nevesta. Vsekakor je izvrstno in muzikalno vodstvo zborovodja Milka Skoberneta ena izmed temeljnih vrednosti tega zaključnega dela novoletnega koncerta, s katerim smo se poslovili od preteklega leta.

Program je povezoval Janez Kavčič.

Franjo Ropret

LEŠKI DEDEK MRAZ POVABIL NA OBISK ČEŠKE LUTKARJE

Pred nekaj dnevi so nas obiskali lutkarji iz Prage. Nastopili so z marionetami. To je bilo za nas še posebno doživetje, ker imamo tudi v šoli svoj lutkarski krožek. Veseli smo bili, da se homo kaj novega naučili in se ob tem še zabavali.

Lutkarji so nas najprej presenetili s čarovnijo. Žensko, ki je bila vkleknjena v lisice in zvezvana v vreči, so zaklenili še v skrinjo. V nekaj trenutkih se je znašla na skrinji, v njej pa moški, ki jo je prej v skrinjo zaklenil. Čudili smo se spretnosti lutkarjev, čeprav nam ni bilo čisto jasno, kako so to reč izpeljali. Jaz vem samo to, kako lahko vtakne roke v lisice in zapreš človeka v skrinjo.

Preostali čas so nas zabavale lutke. Ob zvokih glasbe so prikorakale na oder in tu skupaj z lutkarjem izvajale svoje mojstrovine. Igrale so na razne instrumente: na klavir, saksofon, kitaro, harmoniko, flauto in tudi pele. Za dobro voljo je poskrbela lutka-klovn. Učenci iz nižjih razredov so kar vresčali, ko jih je poskrpil z vodo, mi pa smo se smejali.

Lutke so nas navdušile tudi z narodnimi plesi, češkimi in kozaskimi. Lutke so bile zanimive, lepe, lutkarji spretni. Vsi smo bili navdušeni, tako da ni bilo več razlike med prvotci in osmošolci. Takih predstav si še želimo.

Predšolske otroke in učence 1. in 2. razredov je dedek Mraz razveselil še enkrat. Mednje je povabil tržiške lutkarje in jih osebno obiskal in obdaroval.

Veseli in hvaležni smo prebivalcem krajevnih skupnosti Lesce, da nam poklanjajo tako lepa darila za dedka Mraza. Vsem, posebno Lesčanom, ob tej priložnosti želimo srečno in uspešno leto 1980.

Jani Kirin, 5. a,
osnovna šola F. S.
Finžgar – Lesce

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

DOLIK V ŠTIRINTRIDESETO LETO

Člani likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar so se 28. decembra že tradicionalno zbrali na delovno — družabnem sestanku, da bi pregledali delo minulega leta in si začetni program za letošnje leto. Po uvodnem pozdravu predsednika kluba Janeza Ambrožiča je zelo podrobno o izvršenem delu v letu 1979 spregovoril tajnik Tone Tomazin, predsednik društva Joža Varl pa ga je dopolnil s poročilom o delu društva in o kulturnem sponovanju v jeseniški občini.

Dolikovci so se v preteklem letu enajstkrat kolektivno predstavili s svojimi deli v različnih krajih Slovenije, med drugim po programu tudi trikrat na Jesenicah. Razstavljali so v: Rušah, kliničnem centru v Ljubljani, Domžalah, Novem mestu, Kranju (Labore), Trbovljah, Krškem in Lescah ob 10-letnici SOZD Slovenske železarne. Poprečno je na vsaki razstavi sodelovalo po 14 slikarjev, ki so poprečno razstavljali po 34 likovnih del. Razen tega je 12 članov z 12 deli sodelovalo na republiški likovni reviji v Brežicah in na razstavi gorenjskih likovnikov na Bledu in v drugih krajih Gorenjske.

S samostojnimi likovnimi razstavami so se predstavili člani DOLIK: Rudolf Arh v Novi Gorici, Lipici in na Bledu; dr. Danica Bem-Gala skupaj s pokojnim članom dr. Aleksandrom Gala v kliničnem centru v Ljubljani in v avli mestnega gledališča ljubljanskega; Zdravko Kotnik v Mojstrani in Pavle Lužnik v Kranju.

Poleg svojih treh kolektivnih so dolikovci v lanskem letu na Jesenicah organizirali še devet likovnih razstav. Razen tega je devet članov razstavljalo 18 del na razstavi v Kranjski gori ob zaključku slikarske kolonije »Podkoren '79«, ki jo že tradicionalno organizira HTP Gorenjka in 6 članov 12 del prav tako v Kranjski gori na razstavi planinske slikarske kolonije »Vrščič '79«, ki jo vsako leto organizira planinsko društvo Jesenice.

Tako so jeseniški dolikovci v lanskem letu skupaj organizirali in izvedli 27 likovnih razstav, na štirih pa so sodelovali.

Člani likovnega kluba DOLIK so se zelo aktivno vključevali tudi v različne oblike dopolnilnega slikarskega izpopolnjevanja. Tako je pet članov sodelovalo na dveh extemporah (Novo mesto, Dobrna), 32 članov pa v šestih slikarskih kolonijah (Podkoren '79, Kapela, Ajdovščina, Vrščič '79, Vrata in Reka). Pri tem velja poudariti vsakoletno slikarsko kolonijo, ki jo DOLIK organizira za svoje člane sam, vsako leto v drugem kraju. Tako so doslej že bili v Črnomlju, Gorskem kotarju, Bujah, Mostu na Soči in lansko leto v Ajdovščini. Razen tega so dolikovci v lanskem letu izvedli tudi tri enodnevne študijske izlete v naravo (Draga, Radovina, Vrba) in imeli 47 delovno-strokovnih sestankov.

Dolikovci so ob 60-letnici DPD Svoboda Jesenice priredili tudi priložnostno razstavo v avli jeseniškega gledališča, trije člani so sodelovali s svojimi deli na razstavi, ki jo je organizirala TOZD Remontne delavnice, osem članov pa na slikarski razstavi, ki jo je organizirala krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela.

Kot posebnost velja poudariti, da dolikovci na Jesenicah vse razstave odpirajo s krajšim kulturnim programom, pri čemer največkrat sodelujejo učenci jeseniške glasbene šole, za kar so jim dolikovci na sestanku izrekli vse priznanje in zahvalo.

Ce ob vsem tem upoštevamo, da člani likovnega kluba DOLIK sami postavljajo in podirajo razstave na Jesenicah in vse svoje izven Jesenic, da so lansko leto tudi sami prepletkali razstavne panoje, moramo priznati, da je bilo v lanskem letu opravljeno ogromno in nikdar dovolj cenjeno delo. Poleg lastnega ustvarjanja, saj je 22 članov poprečno za vse razstave predložilo po 13 slikarskih del, so žrtvovali ogromno svojega prostega časa tudi za svoje slikarsko izpopolnjevanje in za organizacijo vseh razstav.

Pomemben napredek so dolikovci dosegli pri razvijanju in utrjevanju prijateljskih stikov z likovnimi kolektivi v Sloveniji, predvsem z likovniki v pobratenih Trbovljah, s krškim likovnim klubom, likovnim društvom Peter Laboda iz Domžal, društvom likovnikov ISKRA iz Kranja in likovnim društvom V. Lamut iz Novega mesta. Seveda želijo svoje sodelovanje razširiti še na druge likovne kolektive v Sloveniji, ki delujejo v okviru združenja likovnih skupin Slovenije pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije.

Predsednik društva Joža Varl se je vsem članom likovnega kluba DOLIK zahvalil za njihovo izredno veliko delo, ki pomembno prispeva h kulturni podobi jeseniške občine. Poudaril je, da smo v letu 1979 dosegli nekaj izredno lepih in uspešnih premikov na kulturnem področju v občini. Pri tem gre za kvaliteten napredek na nekaterih področjih in za pomembno povečan interes do kulturnih vrednot med lokalnimi ljudmi in občani. Nov kvaliteten

premik smo v občini dosegli predvsem na glasbenem področju, pri čemer je predsednik predvsem poudaril pihalni orkester Jeseniški železarji, ženski pevski zbor Jesenice, mešani zbor Blaž Arnič in nekatere šolske pevske zборе. Kvaliteten napredek je opazen tudi pri delu jeseniškega amaterskega gledališča, kakor tudi pri organizaciji in izvedbi različnih prireditvev.

Menil je, da je v letu 1979 tudi DOLIK, ki sodi med najaktivnejše amaterske skupine v občini, dosegel nov kvaliteten premik, še več pa bi bilo potrebno likovnega iskanja za osvežitev likovnega izraza, pa tudi likovnega predmeta oziroma motiva. DOLIK daje pomemben delež tudi k celotni društveni dejavnosti, ki združuje okrog 180 aktivnih članov, in to v ansamblu narodnih plesov, sekciji ročnih del, kulturno umetniškem klubu in klubu JUTRO.

Predsednik je poudaril, da bo tako med članstvom društva, kakor s pomočjo članov tudi izven, v delegatskem sistemu in drugje, v delovnem in življenjskem okolju, potrebno mnogo več delovati za kulturno osveščanje, dviganje družbene zavesti in humanizacijo naših odnosov. Mnogo naporov bo potrebno, da se bodo še zelo prisotni rutinstvo, egoizem in lenost duha umaknili pred notranjo potrebo ljudi po ustvarjanju, po vključevanju slehernega v sodelovanje pri preobrazbi naše družbe, po humaniziranju naših odnosov in solidarnosti. Kulturni delavci bodo morali zavestno sodelovati v boju za premagovanje sedanjih težav v naši družbi, predvsem pri premagovanju še vedno preveč prisotne inertnosti, neodgovornosti in površnosti. Kajti le s sodelovanjem v boju za nadaljnji razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja bodo kultura in kulturni delavci postajali resnična sestavina združenega dela, je zaključil predsednik društva svoje razmišljanje.

V razpravi, ki je sledila, so člani predvsem poudarili, da kljub temu, da njihova dela za razstave izbira strokovna žirija, pogrešajo z razstav več strokovne kritike, ki bi prav gotovo pozitivno vplivala še na nadaljnjo kvaliteten rast. Kritično so spregovorili tudi o udeležbi na otvoritvah razstav na Jesenicah, katerih bi se morali dolikovci udeleževati še v večjem številu, vsekakor pa bi na

otvoritvah razstav, ki pomenijo pomemben kulturni dogodek na Jesenicah, moralo sodelovati več družbenopolitičnih, kulturnih in drugih javnih delavcev. Zelo pozitivno so ocenjevali tudi to, da so jih v vseh okoliščinah, kjer so sodelovali v slikarskih kolonijah, domačini zelo lepo sprejemali. Še več, so menili, pa bi morali narediti, da bi se bolj prodrli v slovenski pa tudi jugoslovanski prostor. Menili so, da so njihova prizadevanja za likovno-estetsko vzgojo delovnega človeka in občana premalo cenjena in da bi morali večkrat obnoviti misli, ki jih je leta 1947 zapisal v Slovenskem poročevalcu akademski slikar Dore Klemenčič:

»Ljudski likovni talenti, ki so se morda v vsej Jugoslaviji prvi organizirali v društvo DOLIK in ki poleg svojega težkega dela s toliko dobre volje razvijajo likovno umetnost, zaslužijo vso pozornost našega kulturnega sveta in vso ljubezen delovnega ljudstva... Ti ljudski talenti se ne bodo posvetili umetnosti kot profesionalci, toda kot posredniki med ljudskimi množicami in profesionalnimi umetniki bodo igrali posebno danes zelo važno vlogo.«

Vse to so jeseniški dolikovci v 34 letih svojega obstoja tudi v celoti uresničili, kajti od februarja 1946 neprekinjeno uresničujejo napovedi Doreta Klemenčiča. To dokazuje tudi njihova zelo uspešna lanskolna bilanca dela, ki jih nedvomno uvršča v sam vrh amaterske kulturne dejavnosti v jeseniški občini.

RAZPSTAVA SODOBNE JUGOSLOVANSKE GRAFIKE NA JESENICAH

V soboto, 12. januarja bodo v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah ob 18. uri odprli prvo letošnji likovno razstavo. Tokrat si bodo ljubitelji likovne umetnosti lahko ogledali sodobno jugoslovansko grafiko. Razstavo prireja jugoslovanska galerija reproductivnih umetniških del Beograd in likovni klub DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice.

Razstava, ki jo bodo odprli s krajšim glasbenim programom, ki ga bodo izvajali učenci glasbene šole Jesenice, bo odprta vsak dan, razen nedelje od 9. do 12. in od 16. do 19. ure, do vključno 23. januarja.

15 LET LRP TRIGLAV JESENICE

Petega januarja letos je minilo natanko 15 let, od kar se je leta 1965 prvič oglašil avizo jeseniške lokalne radijske postaje z napevom Oj Triglav, moj dom, ki ga danes pozna večina delovnih ljudi in občanov jeseniške in radovljiske občine, pa tudi širšega območja Gorenjske.

Petnajst let je spoštljiva doba majhnega, vendar izredno prizadega kolektiva. Če bi ocenjevali njihovo dosedanje delo, potem bi morali izbrati visoko oceno, kajti kljub številnim pomanjkljivostim, ki so prisotne še danes, radio Triglav opravlja izredno pomembno vlogo informatorja na našem območju.

Da je lokalna informacija še kako potrebna, se je izkazalo kmalu po ustanovitvi. Že po sedmih letih so potrebe narekovale, da se je takratni radio Jesenice pričel leta 1972 oglašati vsak dan, kar je pomenilo dodatno obremenitev za maloštevilni kolektiv, poslušalci pa so vsakodnevno informacijo z zadovoljstvom sprejeli. Ko govorimo o pričetku vsakodnevnega oddajanja, je potrebno poudariti, da je bil takratni radio Jesenice druga lokalna radijska postaja v SR Sloveniji poleg Celja, ki je takrat imela vsakodnevni program.

Velik korak naprej je pomenilo leto 1976. Jeseniški radio se je začel oglašati tudi preko kvalitetnejšega ultrakratkega valovnega omrežja, ki danes omogoča poslušanje programa na širšem delu Gorenjske, istega leta pa so delavci radia prevzeli obveznost redno informirati tudi delovne ljudi in občane radovljiske občine.

Ravno zato, ker sta leta 1976 občinski konferenci SZDL Jesenice in Radovljica prevzeli skupno ustanoviteljstvo, so dotodanji radio Jesenice preimenovali v radio Triglav. Delavci radia so se neprestano srečevali s finančnimi in kadrovskimi težavami, ki se počasi izboljšujejo. Da je to res, potrjuje podatek, da so leta 1973 v redakciji, ko so skrbeli za informiranje občanov jeseniške občine, delali trije novinarji. Kljub temu, da že štiri leta skrbijo tudi za informiranje delovnih ljudi in občanov radovljiske občine, pa v redakciji še vedno delajo trije novinarji.

Zato delavci radia Triglav večkrat poudarjajo, da se srečujejo s številnimi težavami, marsikateri dogodek obravnavajo le površno, pa tudi hitrost informiranja je pogosto slaba predvsem zaradi majhnega

števila delavcev in skoraj kroničnega pomanjkanja novinarskega kadra in tehničnih pripomočkov, brez katerih si ne moremo zamisliti radijskega poročanja.

Kljub vsemu je njihovo delo uspešno, kar dokazujejo številni dosežki, ki so jih imeli v zadnjem času. Naj iz množice uspešnih posegov omenim le naktare.

Tvorno so se vključili leta 1976 v politično-propagandno akcijo, ko so na Jesenicah organizirali referendum za samoprispevek za sofinanciranje gradnje novega šolskega centra na Plavžu.

Leta 1977 so bili prvi v Jugoslaviji, ki so objavili razgovor s Francem Koritnikom, človekom, ki je našel šefa jeseniškega gestapa Clementa Druschkeja in ga obtožil za številne zločine v drugi svetovni vojni.

Veliko so poročali o republiških in zveznih kongresih, v letu 1979 so pripravili vrsto uspešnih oddaj pred 60-letnico ustanovitve se centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije, ki je bila v Bohinjski Bistrici.

Pripravili so tudi nekaj zelo uspešnih oddaj za prvi in drugi program radia Ljubljana, ki so bile zelo dobro ocenjene, v letu 1979 pa so oddajo o inovatorjih v jeseniški železarni v programu osrednje radijske hiše celo ponovili.

Za uspehe na področju športnega informiranja jim je lani telesnokulturna skupnost Jesenice podelila Gregorčičevo plaketo. Dobili pa so tudi več drugih priznanj.

Ob lepem jubileju radia Triglav želimo le, da bi odgovorni le našli razumevanje, da bi radio Triglav končno po sedmih letih dobil še enega ali dva novinarja, da bi dobil možnost zamenjave izredno zastarele opreme, kajti le na ta način bo še naprej uspešno in seveda tudi boljše opravljal svoje poslanstvo na področju informiranja. To s svojo prizadevnostjo in uspešnostjo tudi zasluži.

Ob tem jubileju delavcem LRP Triglav tudi naše iskrene čestitke.

15. JUBILEJNI ZIMSKI POHOD NA STOL OD 15. DO 17. JANUARJA

Tako kot vsako leto bo tudi letos v mesecu februarju izveden zimski spominski pohod na Stol, najvišji vrh Karavank. Letošnji pohod bo jubilejni, saj bo petnajsti, določen pa je tudi že datum pohoda, in sicer od 15. do 17. februarja. Zimski spominski pohod je posebno v zadnjih letih prerasel v množično planinsko in družbenopolitično manifestacijo tisočev planincev in drugih ljubiteljev gora, ki se vsako leto v strnjjenih kolonah vzpenjajo v soncu, mrazu, vetru ali snežnem viharju na najvišji vrh Karavank. Tako najbolj dostojno počastijo borbo jeseniške čete na Stolu 20. februarja leta 1942, ko se je v snegu spopadla z nemškimi okupatorji. V tej borbi je padel tudi partizan Jože Koder. Jeseniška četa je takrat štela 38 borcev, vodil pa jo je Polde Strazišar. Številni borci te čete so svoja junštva dokazovali potem še v drugih bitkah, veliko jih je med NOB padlo, danes pa je živih še pet borcev, udeležencev februarске bitke na Stolu. To so štirje Jeseničani, Franc Konobelj-Slovenko, Ivanka Kozar, Ciril Triler-Ciro, Ivan Vovk-Zivan in Anton Matoh-Stepel iz Ljubljane.

Pobudniki pohoda pred petnajstimi leti niso računali, da bo spominski pohod na Stol postal tako velika manifestacija. Prvih še ga izvedli člani alpinističnega oddelka Planinskega društva Jesenice, in sicer leta 1962 v počastitev 20-letnice bitke na Stolu. Na prvem pohodu je bilo le 51 planincev, alpinistov in preživelih udeležencev bitke na Stolu. Iz zares skromnih začetkov je pohod postal množična manifestacija, ki je danes brez dvoma ena najbolj množičnih v Sloveniji. V zadnjih letih se vsako leto pohoda udeleži več tisoč planincev, katerim se vedno pridružijo še pripadniki teritorialne obrambe, granitarji, lovci, mladina, člani borčevskih organizacij ter številni drugi delovni ljudje in občani iz Slovenije in drugih republik, pa tudi iz zamejstva. Da bi pohod še bolj popestrili in pomen njegovega izročila še bolj približali najmlajšim, so se organizatorji pred tremi leti odločili, da v okviru spominskega pohoda na Stol izvedejo še pohod šolske mladine po poteh Cankarjevega bataljona do Valvasorjevega doma pod Stolum. Tudi ta pohod je vsako leto bolj množičen, učenci pa se na pohodu tudi neposredno seznanijo z velikimi dogodki naše revolucionarne preteklosti, poleg tega pa iz njih črpajo marsikateri nasvet za svoje delo, s tem pa tudi obogatijo znanje pri zgodovinskih urah.

Ko govorimo o množičnosti te velike planinske manifestacije, moramo seveda navesti, da se je vseh dosedanjih 14-ih pohodov na Stol, vsteti so tudi učenci na mladinskih pohodih, udeležilo 21.412 ljudi. V zadnjih letih organizacijo pohoda vodi poseben odbor za pohod na Stol, ki stalno deluje v okviru koordinacijskega odbora planinskih društev občine Jesenice in občinskega odbora ZZZ NOV Jesenice.

Glede na to, da je pred nami 15. jubilejni pohod, tokrat priprave potekajo še posebno skrbno. V mesecu novembru lani je bil imenovan nov odbor, vanj pa so vključili tudi nekaj mlajših članov. Odbor se je takoj resno lotil dela in je imel doslej že štiri seje. Glede na to, da bo letošnji pohod jubilejen, je pripravi potrebnih še več, saj organizatorji želijo dati tej manifestaciji še posebej slavno oblečje.

Tudi na tem pohodu bo prvi dan pohod šolske mladine po poteh Cankarjevega bataljona do Valvasorja, preostala dneva, v soboto, 16. in nedeljo, 17. februarja, pa bo pohod ostalih udeležencev na vrh Stola. Organizatorji so se tudi tokrat odločili, da bo pohod izveden v vsakem vremenu, v slučaju predebele snežne odeje na pobočjih Stola, ob izredno slabih vremenskih razmerah v dneh pohoda, pa bo potekal po drugi varianti po planinah pod Stolum.

Odbor se letos srečuje tudi z nekaterimi novimi težavami, ki jih v zadnjih letih ni bilo. Letos namreč ne bo več na razpolago granitarne karavle nad Valvasorjevim domom, v kateri so doslej delale vse tehnične službe in tudi pošta, ki vsako leto za pohod izdela poseben poštni žig. Tako bo tokrat treba pred Valvasorjevim domom namestiti velike šotore, v katerih bodo potem delali člani tehničnih služb. Dela seveda ni malo, saj je treba voditi evidenco vseh udeležencev, žigosati in vpisovati knjižice pohodnikov, sprejemati kontrolne kupone in se bi lahko naštevati. Kot kaže, bo šotore v času pohoda odstopila teritorialna obramba, pri pripravi prostora pred Valvasorjevim domom pa bodo predvidoma priskočili na pomoč tudi pripadniki JLA.

Novost, če jo lahko tako imenujemo za jubilejni pohod, je tudi razširjeni častni odbor pohoda, v katerem bodo številni znani in ugledni družbenopolitični delavci Slovenije, Gorenjske ter jeseniške in radovljiske občine. Naj povemo, da se radi odzvali vabilom organizatorjev pohoda, da sodelujejo v odboru.

Šolskega pohoda po poteh Cankarjevega bataljona do Valvasorjevega doma se bodo tudi letos udeležili učenci osnovnih in srednjih šol iz jeseniške in radovljiske občine. Pohod učencev bo potekal v dveh smereh, in sicer iz Koroške Bele in iz Most. Cilj pohoda bo pred Valvasorjevim domom, kjer bo mladim udeležencem pohoda spregovoril udeleženec februarске bitke, pripravili pa bodo tudi kulturni program. Vsa udeležencev bo prejel spominsko značko in brošuro.

Kulturni program bodo pred Valvasorjevim domom pripravili tudi še oba ostala dneva pohoda. Tudi letos bodo udeležencem za večletno udeležbo na pohodu podelili plakete in priznanja.

Pokroviteljstvo nad jubilejnim pohodom sta tako kot v zadnjih letih tudi tokrat prevzela Časopisno in grafično podjetje Delo iz Ljubljane in ljubljanska banka — temeljna banka za Gorenjsko. Poleg tega je več organizacij prisločilo na pomoč s finančnimi in materialnimi sredstvi, od katerih pa organizatorji pričakujejo, da bodo še v januarju in februarju pozitivno odgovorili na poslane vloge.

Za jubilejni pohod bo izdana tudi dopolnjena in bolj pestra brošura, katero bo dobil vsak udeleženec pohoda. Za sestavo brošure so letos imenovali poseben odbor, ki se je doslej že večkrat sestel. Kot poudarjajo člani, bo tokrat brošura bolj pestra, saj bo vsebovala zelo podroben opis februarске bitke na Stolu, vrsto fotografiskega gradiva, uvodno besedo pa je prispeval častni predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik. V tej brošuri bodo odpravljene tudi nekatere napake glede natančnih podatkov o februarški bitki na Stolu, ki so se pojavljale v prejšnjih brošurah.

In še ena novost v okviru jubilejnega pohoda. Člani muzejske zbirke pri Planinskem društvu Dovje-Mojstrana pripravljajo zanimivo razstavo o dosedanjih štirinajstih pohodih na Stol. Zbrana imajo že precej slikovnega in drugega gradiva, razstavo pa bodo obogatili tudi z nekaterimi zanimivimi planinskimi predmeti. Razstava bo teden dni pred pohodom odprta na Jesenicah, v dneh pohoda v Zirovnici, kasneje pa še v Radovljici.

Obsežne priprave za jubilejni zimski pohod so torej v polnem teku in pričakuje, da bo do pohoda tudi vremenske razmere od 15. do 17. februarja ugodne in da se bo spet več tisoč planincev in drugih ljubiteljev gora lahko podalo na najvišji vrh Karavank.

Janko Rabič

Alpinistični odsek planinskega društva Jesenice je po dolgem času ponovno organiziral alpinistično odpravo. Tokrat so se odločili, da obiščejo gorstvo Kenije v Afriki. Vodja odprave je naš alpinist Milan Fülle, člani odprave pa so še Alojz Javorski, Martin Brvar, Dolje Jelenc in Niko Horvat iz AO Jesenice ter Dorči Kofler iz AO Mojstrana, Marko Robič iz AO Martuljek in Milan Jensterle iz AO Železnica. Odpravo spremlja tudi zdravnik dr. Jernej Markež, snemalec je Janez Hrovat, Nada Praprotnik pa bo proučevala floro in favno. Odprava je odpotovala 22. decembra 1979 iz zagrebškega letališča, povratek pa planirajo 19. januarja letos. Na sliki člani odprave pred odhodom z letališča v Zagrebu. (tekst Stojan Valodi, foto J. Horvat)

SMUČARSKI TEKI PO POTEH KOKRŠKEGA ODREDA

V nedeljo, 20. februarja, bo v Dupljah organiziran peti množični smučarski tek po poteh kokrškega odreda. Tek je organiziran z namenom širiti množični smučarski tek, krepiti obrambno sposobnost, obujati spomine na NOB in ljudsko revolucijo ter prenašati borbeno tradicijo na mladi rod. Program pетега množičnega smučarskega teka je naslednji:

- a) smučarski tek na 25 km (moški in ženske);
- b) TRIM tek na 15 km (moški in ženske);
- c) pionirski tek na 7 km (pionirji in pionirke);
- d) vojaški tek na 15 km (vojaški, teritorialna obramba, milica);
- e) družinski tek na 7 km (oče 25 km, mati 15 km, otrok 7 km).

Prijave s štartnino sprejemajo na sindikatu Železarne do 10. januarja do 12. ure. Štartnina znaša za odrasle 100 din, za otroke 50 din, člani smučarske zveze pa imajo 50 % popusta.

Vsak udeleženec smučarskega teka bo prejel: bilten, spominsko značko, praktično darilo in kupon za topli obrok, najboljši pa kolajne in pokale. Odhod avtobusa za vse udeležence iz Železarne bo ob 7.30 izpred Čufarja na Plavžu, avtobus pa bo imel postanek na vseh postajah.

hef

POZIV K VLOŽITVI NAPOVEDI ZA ODMERO DAVKOV OBČANOV

Na podlagi 162. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 21-224/74, 39-468/74, 5-180/76, 10-381/76, 31-1393/76, in 8-483/78) izdaja davčna uprava skupščin občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Trzin in Škofja Loka

POZIV k vložitvi napovedi za odmero davkov občanov

za leto 1979 za zavezanca, katerim se odmerjajo davki po preteku leta in za leto 1980 za zavezanca, katerim se odmerjajo davki vnaprej za tekoče leto. Napoved je treba vložiti od vključno 31. januarja 1980.

Napoved za odmero davkov morajo vložiti za leto 1979:

1. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1979;

2. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1979;

3. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1979;

4. Zavezanec davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic o dohodkih doseženih v letu 1979. Pod navedeno obliko davka spadajo tudi dohodki, doseženi z oddajanjem stanovanjskih ali poslovnih prostorov oziroma zgradb v najem ter dohodki od podnajemnin, dohodki od oddajanja opremljenih sob pa le, če doseženi dohodek presega 3.000,00 dinarjev;

5. Zavezanec davka od premoženja — na posest gozdnega zemljišča za leto 1979. Napoved morajo vložiti občani, ki se po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih ne štejejo za kmeta, če posedujejo več kot 0,5 ha gozdnega zemljišča in če njihov dohodek v letu 1979 presega 20.000,00 dinarjev oziroma skupni dohodki vseh družinskih članov presegajo 10.000,00 dinarjev letno na družinskega člana;

6. Zavezanec davka iz skupnega dohodka občanov o dohodkih, prejetih v letu 1979. Napoved morajo vložiti občani, katerih skupni dohodek v letu 1979 presega 248.000,00 din.

Napoved vložijo:

— zavezanec iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri davčni upravi občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanec, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri davčni upravi občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;

— zavezanec iz 2. in 3. točke pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri davčni upravi občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;

— zavezanec iz 4. točke, če gre za dohodke od nepremičnin, pri davčni upravi občine, na katere območju nepremičnina leži, če gre za dohodke od premičnin, pa pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče;

— zavezanec iz 5. točke pri davčni upravi občine, na katere območju leži gozdno zemljišče;

— zavezanec iz 6. točke pri davčni upravi občine, na katere območju so imeli v letu 1979 najdalj stalno prebivališče.

Za leto 1980

1. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1980;

2. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1980.

Napoved vložijo:

— zavezanec iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri davčni upravi občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanec, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri davčni upravi občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;

— zavezanec iz 2. točke pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri davčni upravi občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;

Napoved za odmero davkov je treba vložiti na predpisanem obrazcu, ki se dobi pri davčni upravi občine.

Pozivamo zavezanca, da napovedi vložijo v roku, določenem v tem pozivu, ker bo za nepravčasno vložitev napovedi odmerjeni davek povečan za 10 % oziroma najmanj 100 dinarjev, zavezancem, ki ne vložijo napovedi pa za 20 % oziroma 200 dinarjev.

SKUPŠČINE OBČIN JESENICE, KRANJ
TRZIN, ŠKOFJA LOKA, RADOVLJICA
Davčna uprava

SVET DELOVNE SKUPNOSTI TOZD OSNOVNA ŠOLA PREŽIHOV VORANC NA JESENICAH

objavlja prosta dela in naloge:

— učitelja razrednega pouka v COŠ za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji: končano učiteljske ali PA za razredni pouk.

Kandidati naj vložijo vloge z dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi na naslov TOZD Osnovna šola Prežihov Voranc Jesenice. Stanovanje zagotovljeno.

VADITELJI, UČITELJI IN TRENERJI SMUČANJA

Iniciativni odbor za ustanovitev pododbora smučarskih vaditeljev, učiteljev in trenerjev (vseh panog) skupaj s področnim zborom ZVUTS Kranjska gora

SKLICUJE SESTANEK

z naslednjim dnevnim redom:

1. Ureditev članarine za leto 1980
2. Organizacija smučarskih tečajev v času šolskih počitnic.

Sestanek bo 10. januarja ob 18. uri v prostorih športnega društva Jesenice (na igrišču v Podmežaklju).

SMUČARSKO TEKMOVANJE NA KRESU

Upravni odbor rekreacijskega centra Kres vabi vse cecilane delavcev TOZD železarne Jesenice, ki delajo v obratih na območju krajevnih skupnosti Javornik-Koroška Bela in vse ostale cecilane iz te krajevnih skupnosti na smučarsko tekmovanje, ki bo v nedeljo, 13. januarja, ob 10. uri na Kresu.

Cecilani bodo razdeljeni v dve skupini:
— cecilani stari tri in štiri leta,
— cecilani stari pet, šest in sedem let.

Prijave sprejemajo pol ure pred pričetkom tekmovanja na Kresu.

Upravni odbor rekreacijskega centra Kres

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 12. januarja, bo popoldan od 15. do 19. ure na Jesenicah dežurna
Specerija Bled — Supermarket Union, Titova 22 in Rožca — samopostrežna trgovina 9, Bokalova 5/a.

PREKLIC

Tov. Hribarju se opravičujem zaradi netočne izjave, ki sem jo izrekel o njem.

Boštjan Šoberl

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka

ALOJZA CUZMARJA

se iskreno zahvaljujemo gradbenemu vzdrževanju in osnovni organizaciji sindikata TOZD Livarna za darovano cvetje in venec. Zahvala velja tudi vsem drugim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci domači

PROGRAM DRSANJA IN PRIREDITEV DO 31. JANUARJA

SPORTNO KULTURNA DVORANA V PODMEŽAKLJU
REKREACIJSKO DRSANJE:

petek, 11. januarja, od 20. do 22. ure za železarno
sobota, 12. januarja, od 14. do 16. ure splošno
nedelja, 13. januarja, od 14. do 16. in od 17. do 19. ure splošno in od 20. do 22. ure za železarno.

HOKEJ:

sobota, 12. januarja, ob 17.30 državno prvenstvo, člani HK Kranjska gora: HDK Celje; vstopnina: odrasli 20.00 din; otroci, šolarji pristo.

AVTOMATSKO KEGLJSČE

sobota, 12. januarja, ob 12. uri ekipno prvenstvo Gorenjske — IV. kolo: Sava, Triglav, Ljubelj, Jesenice.

SVET DELOVNE SKUPNOSTI TOZD OSNOVNA ŠOLA TONE ČUFAR JESENICE

OBJAVLJA

— prosta dela in naloge učitelja matematike — fizike za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Začetek dela takoj.

POGOJI: PRU ali P.

Kandidati morajo imeti moralno politične kvalitete za učitelja osnovne šole.

— prosta dela in naloge logopedinje za določen čas — nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.

Objava velja 15 dni. Kandidati naj predložijo pisne ponudbe na tajništvo šole.

SVET DELOVNE SKUPNOSTI TOZD OSNOVNA ŠOLA TONE ČUFAR JESENICE OBJAVLJA PROSTA DELA IN NALOGE:

— kvalificirana kuharica ali kuhar

— polkvalificirana kuharica

Prosta dela in naloge objavljamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati vložijo pisne prošnje z dokazili o kvalifikaciji v tajništvo šole.

Objava velja 15 dni.

VIZ JESENICE TOZD OSNOVNA ŠOLA 16. DECEMBER MOJSTRANA

RAZPISUJE

prosta dela in naloge učitelja matematike.

Pogoji: dokončana višja ali visoka šola ustrezne smeri.

Delovno razmerje se sklene za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu), s polnim delovnim časom. Prijave pošljite v roku 15 dni na osnovno šolo 16. december Mojstrana, Alojza Rabiča 7.

VPIS V 5. IN 6. RAZRED OSNOVNE ŠOLE ZA ODRASLE

Delavska univerza Jesenice vpisuje v 5. in 6. razred osnovne šole za zaposlene. Slišatelji lahko oba razreda končajo v enem letu.

S poukom bi začeli februarja 1980, zato se prijavite čimprej na Delavski univerzi Jesenice. Čufarjev trg 1 — telefon 81-072.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

DRŽAVLJANKA, PES, REALIZATOR, SALO, OBRED, M, ZRAVEN, BRIG, ZASTAVA, EVA, NAKAZA, TEPIH, LAT, AČ, NAGRAJENEC, TA, SLAMA, AR, RAGLAN, LETO, REVERZ, OMET, I, IVAN, RK, ETER, K, TEZA, NINA, AK, L, CO, AN, TURA, NIMB, ASI, N, B, MURNI, OISE, PEPSIN, OBUT, NADLEŽNOST, KOT, NATON, NAONIS, APOTEKA, OKAN, TZ, INACICA, ILOK, VAN, KRIVICA, ATENEC, LR, OR, NASTAVA, KRANJČANKA.

V torek, 8. januarja, je posebna komisija, ki so jo sestavljali Olga Tišov, Božidar Lakota in Darko Bradaškja, izrečala nagradne nagradne noveletne križanke, objavljene v 49/50. številu. Železarja. Prejeli smo 230 rešitev, komisija pa je izvela enajst rešitev, od katerih je bila ena nepravilna.

150 din prejme JOŽE DOMEVŠEK, OTK; 100 din prejmeta G. DIVJAK, OTK in ZORAN VOVK, Hrušica 58; po 75 din prejmejo ALOJZIJ NOČ, Martinarna; JELKA DELOPST, oddelek za obračun OD in VINKO DEMŠAR, Vzdrževanje; po 50 din pa prejmejo IVAN SMOLEJ, Jesenice (upokojenec), DANICA ŽVEGLJ, C. 1. maja 6, IVICA LAPAJNE, Knjigovodstvo HVZ in MILAN KLINAR, SEO.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo! Nagrajenci, zaposleni v Železarni, bodo prejeli nagrade po 15. januarju pri obratnih personalnih, nagrajenci izven Železarne pa prav tako po 15. januarju na uredništvo Železarja ali po pošti.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

12. januarja ob 15. uri matineja amer. barv. risani KJE STA TOM IN JERRY

12. in 13. januarja francoski barvni ljubezenski film TA MRACNI PREDMET ŽELJA: režija Luis Bunuel, v gl. vlogi Fernando Rev. ob 17. in 19. uri.

14. in 15. januarja ameriška barvna drama SVATBA: režija Robert Altman, v gl. vlogi Carol Burnett, ob 17. in 19. uri.

16. januarja ameriški barvni omni-bus NIAGARA: režija Henry Hathaway, v gl. vlogi Marilyn Monroe, ob 17. in 19. uri.

17. januarja ZAPRTO.

18. januarja ameriški barvni kriminalni film PASJE POPOLDNE: režija Sidney Lamet, v gl. vlogi Al Pacino, ob 17. in 19. uri.

19. in 20. januarja zahodnonemški erotični barvni film RESNIČNE ZGODBE. 1. del: režija Walter Boos, v gl. vlogi dekleta, fantje, starši in profesorji. Ogled filma je prepovedan za mladino do dopolnjenega 15. leta starosti. Ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

12. in 13. januarja ameriška barvna drama SVATBA ob 18. in 20. uri.

13. januarja ob 10. uri matineja, amer. barv. risani KJE STA TOM IN JERRY

14. in 15. januarja francoski barvni ljubezenski film TA MRACNI PREDMET ŽELJA ob 18. in 20. uri.

16. januarja ZAPRTO.

17. januarja ameriška barvna komedija ANNIE HALL ob 18. in 20. uri.

18. januarja ameriški barvni omni-bus NIAGARA ob 18. in 20. uri.

19. in 20. januarja ameriški barvni pustolovski film MOŽ IZ SAN FERNANDA ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

12. januarja francoska barvna komedija ZANESENJAK ob 20. uri.

16. januarja ameriška barvna drama SVATBA ob 20. uri.

19. januarja francoski ljub. film TA MRACNI PREDMET ŽELJA ob 20. uri.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

12. januarja italijanski barvni kriminalni film POT MAMIL ob 19. uri.

13. januarja francoska barvna komedija ZANESENJAK ob 19. uri.

19. januarja ameriška barvna drama SVATBA ob 19. uri.

20. januarja francoski barvni ljub. film TA MRACNI PREDMET ŽELJA ob 19. uri.

Gledališče

PETEK, 11. januarja, ob 19.30 Leslie Stevens: ZAKONSKI VRTILJAK, gostovanje v Sentiakobskem gledališču v Ljubljani.

SOBOTA, 12. januarja, ob 19. uri Leslie Stevens: ZAKONSKI VRTILJAK, gostovanje v Gorjah.

NEDELJA, 13. januarja, ob 16. uri Leslie Stevens: ZAKONSKI VRTILJAK, komedija — popoldanska predstava za izven.

DPD SVOBODA

F. PREŠEREN

ŽIROVNICA

— BREZNICA

vabi v nedeljo, 13. januarja, ob 15. uri v dvorano na Breznici na ljudsko igro

DESETI BRAT

napisano po romanu J. Jurčiča (priredil Govekar) in v režiji Julke Dovžan.

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega ata, brata, deda, pradedna in strica

TOMAŽA SVETINA

se vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Novaku za takojšnji obisk na domu, sestanovalec in kolektivu Kašte 3 za prekrasna šopka, TOZD Delikatesa za venec ter vsem, ki so mu darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Obenem se toplo zahvaljujemo tudi govornikom ter pevcem DU Javornik-Kor. Bela za zapete žalostinke.

Vi njegovi

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dobrega moža, očeta, starega očeta, tasta in strica

JANEZA NADIŽARJA

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za izraženo sožalje, vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo sosedom za njihovo pomoč v težkih dneh. Iskrena hvala govorniku za poslovljene besede ob grobu in moškemu pevskemu zboru iz Zasipa za žalostinke, kakor tudi vsem, ki so počastili njegov spomin in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Jerica, sin Ivan z družino, hčerka Gizela z družino in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta, dedka in brata

FRANCA ŠOLARJA

se prisrčno zahvaljujemo tov. Jeršinu za nudenje prve pomoči.

Iskrena hvala vsem zdravnikom in strežnemu osebju bolnice Jesenice in zdravnikom Kliničnega centra v Ljubljani za trud, da bi mu rešili življenje.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom in sodelavcem za izrečeno sožalje in darovano cvetje ter pevcem za zapete žalostinke.

Zahvala velja vsem, ki ste ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ŠTEVILNA TEKMOVANJA SMUČARJEV

Mladi alpski smučarji jesenijske občine so v času novoletnih praznikov sodelovali na številnih tekmovanjih. Največ uspehov so seveda ponovno beležili naši najmlajši, saj so tekmovalci Robi Žan, Sašo Robič, Bor Rojnik in Romana Kotnik na večini tekmovanj zasedli najboljša mesta. Ostali naši smučarji v starejših konkurencah so nastopili z zadovoljivimi rezultati, potrebnost pa je omeniti tudi nekaj izredno uspešnih uvrstitev Grega Benedika med člani.

Že v soboto pred novim letom so se mlajši pionirji in cibalci Gorenjske pomerili med seboj v Kranjski gori v veleslalomu. Na tekmovanju je nastopilo 163 fantov in 71 deklet, naši najmlajši pa so bili najboljši kar v treh od štirih konkurencah. Med mlajšimi pionirji sta se ponovno, kot mnogokrat do sedaj, med seboj spoprijela Robi Žan in Sašo Robič, pri cibalcih je Bor Rojnik pokazal premoč nad mlajšimi klubskimi kolegom Blažem Markezem, pri cibalcih je Romana Kotnik sigurno zmagala, mlajša Tina Žmitek pa ji vneto sledi, le med mlajšimi pionirkami imamo nekoliko slabše zastopstvo, saj je bila Mojca Pristov šesta.

REZULTATI:
ML. pionirji: 1. Robič 51,02, 2. Žan (oba Jesenice) 51,88, 3. Košir (Alpt.) 53,65, 5. Jarc (Bled) 54,76. Ostali naši tekmovalci so beležili sledeče čase: Koblar 56,98, Klinar 57,90, Podlipnik (Bled) 59,13, Klemenc 59,27, Vidic (Kr. g.) 59,32, Daksobler 59,57, Pesjak (Rad.) 1:01,93, Medja (Bl. Dobrava) 1:00,20.

Cibalci: 1. Rojnik 53,71, 2. Markez 57,71 (oba Jes.), 3. Grašič (Alpt.) 57,75, 5. Potocnik 58,90, 8. Svetina (Bl. Dobrava) 59,28, Klinar 59,61, Petar (Kr. gora) 1:04,78, Čop (Bl. Dobrava) 1:05,75, Škrjanc (Bl. Dobrava) 1:09,19, Pesjak B. 1:12,28, Oman (Kr. g.) 1:20,83, Razingar 1:23,97, Bernard 1:27,99, Jakopič (vsi Bl. D.) 1:41,01.

Cicibanke: 1. Kotnik (Kr. gora) 54,76, 2. Žmitek (Rad.) 58,04, 3. Klinar (Bled) 58,93, 4. Novak (Kr. g.) 59,87, 5. Dolzan (Kr. g.) 59,92, Kajdiz (Bl. Dob.) 1:21,38, Srpič M. (Bl. Dob.) 1:53,64.

ML. pionirke: 1. Dežman (Triglav) 50,19, 6. Pristov (Jes.) 58,56, 9. Bernard (Bl. Dob.) 1:01,89, R. Srpič (Bl. Dob.) 1:17,82.

To nedeljo, 6. januarja pa so se v Kranjski gori pomerili med seboj cibalci in cicibanke zahodne regije v veleslalomu. Na tekmovanju, ki ga je uspešno organiziral smučarski klub Jesenice, je nastopilo 95 cibalcev in 39 cicibank, največ uspeha pa so ponovno beležili naši najmlajši tekmovalci. Najmlajšim je ob koncu tekmovanja podelil priznanja predsednik občinske zveze smučarskih organizacij Boris Bergant.

REZULTATI:
Cicibanke: 1. Kotnik (Kr. gora) 58,59, 2. Klinar (Bled) 59,73, 3. Žmitek (Radov.) 59,76, 4. Škrlec (Kr. g.) 1:00,05, 5. Novak (Kr. g.) 1:00,52, 6. Dolzan (Kr. g.) 1:00,61, 14. Stražar (Jes.) 1:05,75, 31. Srpič (Bl. Dobr.) 1:15,15, 33. Kajdiz (Bl. Dobr.) 1:15,45.

Cibalci: 1. Rojnik (Jes.) 55,57, 2. Podlipnik (Bohinj) 56,35, 3. Grašič (Alpt.) 56,92, 4. Potocnik (Jes.) 57,19, 5. Gosar (Kr. g.) 57,76, 7. Klinar (Jes.) 58,41, 8. Markez (Jes.) 58,75, 9. Svetina (Bl. Dobr.) 59,20, 45. Čop (Bl. Dobr.) 1:04,50, 51. Kavčič (Jes.) 1:05,44, 53. Oman (Kr. g.) 1:05,74, 66. Pesjak (Jes.) 1:09,32, 71. Petar (Kr. g.) 1:10,99, 89. Makra (Jes.) 1:28,08.

Tudi starejši pionirji in pionirke so imeli vrsto uspešnih nastopov. V soboto, 5. januarja, so nastopili na Jezerškem, kjer so se pomerili v veleslalomu s tekmečji z Gorenjske. Naši predstavniki sicer niso bili ravno najboljši, zasedli pa so celo vrsto odličnih mest. Med mlajšimi pionirji sta na Jezerškem ponovno zmagala z veliko prednostjo Robi in Žan.

ST. PIONIRJI: 1. Knific (Alpt.) 49,50, 2. Lavčar (Kr. g.) 49,56, 3. Oblak (Jes.) 50,02, 4. Pogačnik 50,31, 5. Naglič 50,93, 9. - 10. Ravnik in Robič M. 52,57 (vsi Jes.).

ST. PIONIRKE: 1. Česnik (Alpt.) 50,72, 2. Klinar 51,43, 3. Kunc (obe Jes.) 51,99.

ML. PIONIRJI: 1. Robič 50,39, 2. Žan (oba Jes.) 50,84, 3. Penes (Trigl.) 53,03.

Mlajši pionirji so nastopili tudi na tekmovanju za slovenski pokal in to 30. decembra na Oševu v slalomu in 6. januarja na Arehu v veleslalomu. Obakrat je zmagal Žan, ki tudi vodi v tekmovanju za slovenski pokal s 50 točkami pred Robičem 35 točk in Zagarjem (Fužinar) 31 točk.

REZULTATI:
OŠVEN - SLALOM: 1. Žan (Jes.) 70,68, 2. Zagar (Fuž.) 70,98, 3. Robič (Jes.) 71,17.

AREH - VELESALOM: 1. Žan (Jes.) 1:32,60, 2. Robič 1:33,72, 3. Kern (Novinar) 1:33,72.

V nedeljo, 6. januarja, je bilo na Zatrniku še tekmovanje gorenjskih pionirjev in mladincev v slalomu. Tudi tokrat so naši predstavniki dokazali, da so na Gorenjskem brez konkurence, saj so osvojili večino boljših mest. Oblak je prepričljivo zmagal, Klinarjeva je bila med pionirkami druga, Nataša Čop pa je zmagala med mladinkami, vendar pa so bile odsotne najboljše, ki so tekmovali na FIS tekmovanju na Jezerškem.

ML. MLADINCI: 1. Peternel (Alpt.) 1:13,99, 4. Podrekar 1:16,80, 5. Kavčič 1:17,48 (oba Jes.).

ML. MLADINKE: 1. Čop (Bl. Dobrava) 1:26,09.

ST. PIONIRJI: 1. Oblak (Jes.) 1:15,89, 2. Knific (Alpt.) 1:16,77, 3. Naglič 1:19,39, 5. Pogačnik 1:21,13, 7. Ravnik 1:23,49, 8. Pirč 1:24,63 (vsi Jes.).

ST. PIONIRKE: 1. Česnik (Alpt.) 1:22,40, 2. Klinar 1:24,61, 3. Kunc 1:24,67 (obe Jesenice).

Tudi naša dva člana državne B reprezentance Grega Benedik in Barbara Benedik sta se uvrstila v finalne tekme.

SMUČARJI PREGLEDALI SVOJE DELO

Ob sklepu preteklega leta so se zbrali na redni letni skupščini člani jesenijske občinske zveze smučarskih organizacij in pregledali ter ocenili svoje delo. Poleg članov izvršnega odbora in delegatov področnih klubov sta bila na skupščini prisotna tudi predsednik sindikalne organizacije Železarne in predsednik temeljne telesno kulturne skupnosti Jesenice. Predsednik izvršnega odbora je v svojem poročilu orisal delo v preteklem obdobju in ugotovil, da je bilo delo zveze kljub velikim težavam, s katerimi so se srečevali v preteklem obdobju, uspešno, porast kvalitete pa je opaziti pri vseh treh sekcijah. Predsednik je navzočim opozoril tudi na status zveze, ki predvideva organizacijo strokovnega treninga za vrhunske tekmovalce v alpskem, skakalnem in tekaškem športu. Za popularizacijo in množičnost smučarskega športa pa naj bi skrbel ZTKO in to preko šolskih športnih društev.

Ugotovitev, da so klubi v Mojstrani in Planini pod Golico premalo aktivni, ni spodbudna, zato si je izvršni odbor v novem mandatskem obdobju zastavil nalogo poživiti dejavnosti na teh področjih. Tudi število profesionalnih in polprofesionalnih trenerjev v vseh sekcijah za kvaliteto delo ne ustreza, saj so posamezne sekcije sestavljene tako različno (od manjših pionirjev do članov), da je zares kvaliteto delo z enim samim trenerjem skoraj nemogoče.

Tudi predsednik alpske sekcije je izrekel podobne ugotovitve, poudaril pa je, da bo v bodoče mnogo bolj potrebno skrbeti za trening starejših razredov, ki predstavljajo kvaliteten vrh v zvezi. Drugače si skoraj ne moremo obetati tekmovalcev, ki bi segli v sam vrh jugoslovanskega smučanja. Potrebno je tudi urediti hranarino za vrhunske športnike, ki imajo že uvedeno hokejski, smučarji pa vedno nate na gluha ušesa pri urejanju teh problemov. Selekcija alpskih smučarjev šteje

dičiti sta te dni nastopila na številnih tekmovanjih in tekmah mednarodnih preskusnjah. Pri tem je Grega Benedik beležil zares lepe rezultate, saj se je kar trikrat uvrstil med prvo deseterico. Po izrednih uvrstitvah na Pohorju in Soriški planini se je izredno dobro uvrstil tudi v Schwendenu, kjer je kot drugi Jugoslovian zasedel odlično deseto mesto in zaostal za Alligom (Švica) le 4 sekunde. S temi uvrstitvami si je priboril izredne FIS točke, kar krepko pa trka že na vrata A reprezentance. Njegov nastop na mladinskem evropskem prvenstvu v Madoni di Campiglio je že zagotovljen.

Nekoliko manj uspešno je nastopala kot novinka v mednarodni areni Barbara Benedičič, ki je na slalomu v Ramsau (Avstrija) zaostala za zmagovalko Anemarie Pröll deset sekund in zasedla 40. mesto. Na mednarodnem FIS tekmovanju v slalomu na Zatrniku se ni uvrstila, na FIS tekmovanju v veleslalomu na Jezerškem pa je zasedla 23. mesto med 63 tekmovalkami, vendar pa ni vozila tako dobro, kot zna. Za zmagovalko Avstrijke Gluck je zaostala devet sekund.

Danes, v četrtek, in jutri, v petek, bo v Kranjski gori pregledno tekmovanje najboljših jugoslovanskih pionirjev in pionirk. Od 44 povabljenih bodo Jeseničani zastopani kar z enajstimi tekmovalci, in sicer so na pregledne tekme povabljeni: Naglič, Pogačnik, Ravnik, Žan, Robič, Rojnik, Potocnik, Gosar, Klinarjeva, Kuncova in Romana Kotnik.

bef

trenutno 14 plus 8 mlajših tekmovalcev, vsi pa so uvrščeni v selekcijo po veljavnih kriterijih. Status vrhunskega športnika izpolnjujeta dva tekmovalca.

Predsednik tekaške sekcije je v svojem poročilu opisal težave in velika prizadevanja, ki jih morajo pri vsakem treningu vložiti tekmovalci, saj posamezni član tekaške sekcije opravi letno od 180 do 300 treningov in pri tem preteče od 2000 do 8000 kilometrov, odvisno pa od starostne kategorije. Tekalci jesenijske občine so bili med najbolj uspešnimi v državi, saj so na državnem in republiškem prvenstvu osvojili 13 zlatih, 6 srebrnih in 3 bronaste medalje. Državni prvaki so postali: Dušan Džurčić, Branka Martinović, Dejan Masov in Jana Mlakar. Tudi tekači imajo probleme s trenerji, hranarini in prevozi.

Selekcija smučarskih skakalcev v sezoni 1979 šteje 13 tekmovalcev, od teh je član državne reprezentance Ivo Zupan, kandidata pa Bogdan Jemec in Rajko Lotrič. V klubu je poleg polprofesionalnega trenerja Zvoneta Prešerna pričel ponovno delovati tudi Stanko Smolej, kar predstavlja kvaliteten pridobitev. Vsekakor pa je pridobitev profesionalnega trenerja tudi pri skakalcih nujna, če ne želimo, da bodo kvaliteten mladi tekmovalci odhajali v druge klube.

V nadaljevanju so svoje pripombe podali tudi trenerji posameznih sekcij. Trener alpske sekcije je poudaril, da se kvaliteta sekcije vrednoti le po mednarodnih uspehih. Zadovoljstvo pri alpskih ustvarja, da skrb za opremo nekoliko odpade, saj jo reprezentantje dobe brezplačno preko SKI-PULA.

Trener tekačev je prikazal problem razpoložljivosti tekmovalcev v občini od Zirovnice do Rateč in to skupni trening skoraj onemogoči.

Trener skakalcev je povedal, da se skakalci ponovno kvaliteto dvigajo, seveda pa so še daleč od nekdanjih zlatih časov in velikih imen.

Razpravljalci so prikazali probleme, s katerimi se srečuje smučarska organizacija na Jesenicah. Predlaganih je bilo precej sklepov za izboljšanje kvalitete, za oživitve sodniške in trenerje organizacije ter za aktiviranje klubov, ki so bili nekdanj odlični, sedaj pa slabo delajo. V svoje vrste smučarji želijo ponovno pridobiti nekdanje tekmovalce in dela voljne športne delavce.

bef

PRVIČ BO IZVEDENO PRVENSTVO ŽELEZARNE V SMUČARSKIH TEKIH

Komisija za športno rekreacijo razpisuje v soboto, 12. januarja 1980, v Ratečah ob 10. uri dopolne prvenstvo Železarne v smučarskih tekih. Tekmovanje bo ekipno in posamežno in to v moški in ženski konkurenci. Na tekmovanju imajo pravico nastopa le neregistrirani tekmovalci, poimenske prijave pa je treba poslati do danes, to je četrta, do 12. ure na sindikat Železarne, ko bo tudi zbiranje.

Na tekmovanju, katerega start bo pred Kompasom v Ratečah, bo vozil avtobus s Koroške Bele z odhodom ob 8. uri.

Kategorije so naslednje:
- moški do 35 let - 5 km
- moški nad 35 let - 3 km

Iz vsake kategorije štejeta za ekipo po dva tekmovalca, število nastopajočih pa je neomejeno.

Ženske tekmujejo na 3 km. Ekipo sestavljata dve tekmovalki. Izvajalec tekmovanja je smučarsko društvo Rateče-Planica, vodja tekmovanja pa Lado Petrič.

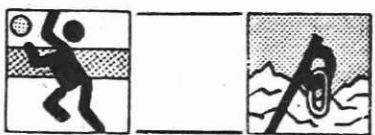
bef

ODIGRANA MEDOBRTNA PRVENSTVA V ŠAHU, NAMIZNEM TENISU IN ODBOJKI

V mesecu decembru so bila dokončana še zadnja medsebojna tekmovanja za lansko leto. Osemnajst ekip se je med seboj pomerilo v šahu, namiznem tenisu in odbojki.

V šahu, ki je bil odigran v šahovskem domu na Jesenicah, se je v finalu pomerilo osem ekip. Premočno je zmagala ekipa delovne skupnosti SEO-TKR-NG, ki je zbrala 19,5 točk; igrala je v postavi: Ravnik, Poljanšek, Jenko in Murenc. Drugo mesto je zasedla ekipa TOZD Vzdrževanje - 18 točk v postavi: Bec, Pejč, Pazlar, Dobaviček, Hudolin in Hurovič. Tretja je bila ekipa TOZD Hladna valjarna Jesenice v postavi: Jan, Pibernik, Sitnovski in Peternel in dosegla 15,5 točk. Vrstni red ostalih ekip: 4. TOZD Žičarna 13 točk, 5. Delovna skupnost za komercialne in finančne zadeve 12,5 točk, 6. Delovna skupnost za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje 12,5 točk, 7. TOZD Remontne delavnice 12 točk, 8. TOZD Energetika 9 točk.

V namiznem tenisu so se v finalu pomerile le štiri ekipe. Zmagala je ekipa TOZD Remontne delavnice v postavi: Valentar, Korbar, Rotar. Druga je bila ekipa TOZD Vzdrževanje, tretja TOZD Energetika, četrta pa TOZD Hladna valjarna Jesenice. Vrstni red ostalih ekip je sledeč: 5. TOZD HV Bela, 6. Delovna skupnost SEO-TKR-NG, 7. TOZD Strojne delavnice, 8. TOZD Žičarna, 9. TOZD Plavž, 10. TOZD Jeklar-

SMUK »KARAVANŠKIH KURIRJEV« 19. JANUARJA

Krajevni odbor ZB NOV Javornik-Koroška Bela organizira v počastitev 51 padlim kurirjem v času NOB v Karavanah »SMUK KARAVANŠKIH KURIRJEV« na Pristavi v Javorniškem rovtu v nedeljo, 20. januarja, ob 10. uri.

Na tekmovanju vabi vse občinske organizacije ZB, teritorialne enote, članke ZRVS, granicarje, delavce milice, obmejne in carinske izpostave, osnovne šole, mladince OO ZSMS karavanških občin in predstavnike JLA ljubljanskega armadnega območja.

Pisne prijave je potrebno dostaviti do srede, 16. januarja, do 18. ure na naslov: ORGANIZACIJSKI KOMITEJ, C. Borisa Kidriča 37, 64270 JESENICE. V prijavo je treba vpisati tudi vodjo ekipe.

Zbiranje vseh kategorij bo v soboto, 19. januarja, ob 8. uri v delavskem domu na Javorniku.

KATEGORIJE:
A. OSNOVNE ŠOLE: učence od 1. do 4. razreda; učenci od 1. do 4. razreda; učence od 5. do 8. razreda; učenci od 5. do 8. razreda;

B. OO ZSMS: mladinci do 27. let starosti člani OO ZSMS karavanških občin.

C. TERITORIALNE ENOTE JLA. ČLANI ZRVS: vsi člani teritorialnih enot, člani ZRVS vseh karavanških občin ter JLA ljubljanskega armadnega območja.

D. MILICA, CARINA, OBMEJNA MILICA, GRANICARJI: vsi aktivni člani izpostave na območju vseh karavanških občin.

E. ORGANIZACIJE ZB: vsi člani ZB vseh karavanških občin.

POSEBNA DOLOČILA TEKMOVANJA: Zaradi omejenih terenskih možnosti za tehnično izvedbo tekmovanja so določene sledeče omejitve glede števila tekmovalcev posameznih kategorij.

A. OSNOVNE ŠOLE: Ekipa šteje devet članov in štiri rezerve; iz kategorije ena - dve učenci in ena rezerva, iz kategorije dve - štiri učenci in ena rezerva, iz kategorije tri - ena učenka in ena rezerva, iz kategorije štiri - dva učenca in ena rezerva. Vsaka šola lahko prijavi tri ekipe.

B. OO ZSMS: Vsaka OO lahko prijavi pet tekmovalcev. V ekipo se štejejo trije najbolje uvrščeni tekmovalci vsake OO.

C. TERITORIALNE ENOTE, JLA, OO ZRVS: Vsaka teritorialna enota, garnizija JLA in OO ZRVS lahko prijavi šest tekmovalcev. V ekipo se štejejo trije najbolje uvrščeni tekmovalci vsake enote. Tekmuje se v uniformah.

D. MILICA, CARINA, OBMEJNA MILICA, GRANICARJI: Vsaka izpostava lahko prijavi šest tekmovalcev. V ekipo se štejejo dva najbolje uvrščena tekmovalca vsake izpostave. Tekmuje se v uniformah.

E. KRAJEVNE ORGANIZACIJE ZB: Število tekmovalcev je neomejeno. V ekipo se štejejo dva najbolje uvrščena tekmovalca vsake organizacije.

TEKMOVALCI TEKMUJEJO NA LASTNO ODGOVORNOST! DODATNIH STARTOV NI.

ODLICJA IN PRIZNANJA: od 1. do 3. mesta medalje, od 4. do 5. mesta diplome.

Vsaka prouvrščena ekipa prejme pokal, druga in tretja ekipa prejmeta diplome.

Če bo slabo vreme bo prireditelj tekmovanje prestavil. Uradna objava bo v soboto, 19. januarja, ob 16. uri po RADIU TRIGLAV JESENICE.

Organizacijski komitej

PRIPRAVE ZA TEKMOVANJE »V ZDRAVJU JE MOČ« SO STEKLE

O akciji revije 7 D in ljubljanske televizije »V zdravju je moč« smo že poročali. Ker je namen akcije popestriti rekreacijsko dejavnost v delovnih organizacijah, so vaje, ki jih je sestavil Mito Trefalt izredno enostavne in primerne za vse starosti in oba spola. Zato smo se odločili, da v Železaru objavimo vse vaje. Želimo, da bi vaje uporabljali vsi delavci naših TOZD in delovnih skupnosti, pa naj bo to na raznih izletih, piknikih in drugih srečanjih ali pa na družinskih izletih in dopustih.

Naj omenim, da se ekipa naše Železarne prične pripravljati na srečanje z ekipo novomeškega IMV že v sredini tega meseca. V programu sta dva treninga tedensko. Določen je tudi že datum srečanja to je 23. februar 1980.

Kot sem že omenil, bomo objavili vse vaje. V tem prvem sestavku bi vam predstavljal stalne naloge.

3. SMOLEK V DALJAVO
Z MESTO:
Vsak član ekipe ima en skok. Seštevek rezultatov je končni rezultat. Meri se od odzivne črte, do mesta, kjer se dotakneta peti nogal.

5. STAFETA:
Sodeluje vseh 12 članov ekipe na 20 m dolgi progi. Stafeto sestavljajo naslednje naloge:

a) prvi par vozi samokolnico (en tekmovalci hodi po rokah, drugi pa ga vodi tako, da ga drži za noge);
b) tretji tekmovalci skače sonožno (po obeh nogah);
c) četrta tekmovalci gre po vseh starih; (zopet po rokah in nogah);
d) peti tekmovalci gre v opori zadaj (zopet po rokah in nogah);
e) šesti in sedmi se držita za ramena, notranji nogi dvigneta in poskakujeta po zunanjih nogah;
f) osmi deveti in deseti gredo v »kamele«, se pravi da gre prvi vzravzano, drugi se ga drži v bokih in naslanja teme na križ, tretji pa sedi drugemu na hrbtu;
g) enajsti in dvajseti greda do cilja »štuparamo«, tako da prvi sedi drugemu na hrbtu.

Kot sem že omenil, so to stalne naloge, v katerih se bo tekmovalo na vseh tekmovanjih v okviru akcije »V zdravju je moč«. V prihodnjih številkah bomo predstavili še ves komplet vaj in nalog, ki pridejo v poštev za tekmovanje. Želja vseh, ki te igre pripravljamo, je, da bi se te vaje čim bolj množično uporabljale, saj bi bil s tem namen teh srečanj dosežen.

Branko Jeršin

Kegljanje na ledu

LEP MEDNARODNI USPEH ZA EKIPU VATROSTALNA IN PIBER

Petega januarja je ekipa Vatrostalne z Jesenic nastopila v Radentheimu v Avstriji na velikem mednarodnem turnirju v kegljanju na ledu. Nastopilo je 23 ekip iz Avstrije, Zvezne republike Nemčije in Jugoslavije. Ekipa Vatrostalne je z osvojitvijo četrtega mesta dosegla lep mednarodni uspeh. Za ekipo so nastopili Milenko Perić, Peter Noč, Rudi Šapek, Alojz Babnik in Ivan Železnikar.

Rezultati: 1. EV Feldkirchen - D 38 točk, 2. WSG Radentheim - A 34 točk, 3. Keatog Ferlach - A 34 točk, 4. Vatrostalna - Jug. 30 točk, 5. EV Westerham - D 29 točk itd.

V nedeljo, 6. januarja, je bil na drsališču Zagmajnica v Kranjski gori mednarodni turnir v kegljanju na ledu za pokal Kranjske gore. Tekmovanja se je udeležilo 13 ekip z Bleda, Jesenice, Kranjske gore, Rateč in ekipi iz Avstrije in Italije. Zmagovalec je bila ekipa Piber z Bleda, za katero so nastopili Ivan Piber, Jože Rebac, Sašo Obreza, Rado Ulčar in Ivan Potocnik.

Ruša

Košarka

Alpina : JESENICE 103:69 (54:28)

Košarkarice Jesenic so po novoletnem premoru nastopile v Zireh in proti prvemu kandidatu za prvaka SRS - ekipi Alpina, tekmo visoko izgubile.

Nastopile so: Slamnik 6, Stražisar 8, Azman 15, Ulčar 2, Pavkovič 2 in Vavpotič 36.

Izkušene domače igralkice niso dopustile nikakršnega presežanja in so visoko zmagale. Že v prvem delu srečanja so preko prekaljenih igralok Ovsenikove, Petelinove in Kolencove dosegle vodstvo 27 košev. Do konca tekme pa so razliko v svojo korist samo še povečale.

Visok poraz proti Alpi smo pričakovali, zato igralke ne bi smele preveč potreti, nasprotno, naj jim bo spodbuda za borbeno igro proti ekipi Save iz Kranja, ki bo prihodnjo soboto ob 19.30 v dvorani Železarne igra izobraževalnega centra na Jesenicah.

V.

VABILO NA OBČNI ZBOR

Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela obvešča svoje člane, da bo redni občni zbor društva v soboto, 19. januarja, ob 19. uri v dvorani osnovne šole na Koroški Beli. Vabimo vse člane, da se obnega zbora udeležijo.

Po obnem zboru bo za udeležence zbora družabni večer.

USPEH EKIPE BLEJSKE DOBRAVE

V letošnjem letu sodelujejo v tekmovanju za pokal bratstva in enotnosti v hokeju na ledu štiri ekipe medobčinski lige, in sicer: Blejska Dobrava, Borovlje, Kokrica in HDK Partizan Tržič.

Tako sta se v tem tekmovanju v sredo, 26. decembra, v Mariboru med seboj pomerili domača ekipa Stavbarja, ki je pred leti igrala v II. zvezni ligi in Blejska Dobrava.

Pričetek igre je pripadal domači ekipi, ki je po nekaj minutah vodila že z 2:0. Po tem vodstvu so se igralci Blejske Dobrave le otresli trene in izid prve tretjine obrnili v svojo korist 2:3. Gostje so v drugi tretjini zaigrali še bolj borbeno in vodili že 3:7. V tretji tretjini je bila igra zelo izenačena, vendar se bolj izkušenim igralcem Stavbarja gostje niso pustili presenetiti. Tekma se je končala z rezultatom 5:8 v korist gostujoče ekipe Blejske Dobrave. V tej tekmi je treba pohvaliti vse igralce za borbeno igro, posebej še mladi napad: Jakopiča, Medja, Ložarja in veterana Stenflja, ki so napolnili mrežo domačega vratarja. S to zmago se je ekipa Blejske Dobrave uvrstila v drugo kolo tega tekmovanja.

V prvem kolu za pokal bratstva in enotnosti bi se morali med seboj pomeriti ekipi Borovlje in Tivolija ter HDK Partizan Tržič in Bleda, vendar do tekmovanja iz neznanih vzrokov ni prišlo.

V tekmovanju medobčinske lige v hokeju na ledu pa so bila v IV. kolu odigrana naslednja srečanja: HDK Partizan Tržič : Zablaca 10:5, Borovlje : Kokrica 2:3, Naklo : Blejska Dobrava 3:10. Kot je bilo pričakovati so v vseh tekmah zmagali favoriti.

Vrstni red je naslednji: Blejska Dobrava 8 točk, HDK Partizan Tržič 6 točk, Zablaca, Naklo in Kokrica 4 točke in Borovlje še vedno brez točk.

Po kratkem premoru se bo v tem tednu tekmovanje v medobčinski ligi nadaljevalo. Odigrano bo V. kolo, sestale pa se bodo